

Universitätsbibliothek Wuppertal

Philostrati Lemnii Opera Qvae Exstant

Philostratus, Flavius

Parisiis, 1608

Liber octavus

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1533](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1533)

ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ ΕΙΣ
 ΤΟΝ ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ ΤΟΥ
 ΤΥΑΝΕΩΣ ΒΙΟΝ, ΒΙΒΛΙΟΝ Η'.
 PHILOSTRATI DE VITA
 APOLLONII TYANEI,
 LIBER OCTAVVS.

Inter ducendum in iudicium quid cum scriba, à quo ducebatur, locutus fuerit Apollonius de philosophia, de iudicio, de aqua, ad cuius mensuram loquebantur rei, hoc est ad Clepsydram, quod Graci dicunt, μετρεῖν ὕδωρ, ἢ μετρεῖν ὕδωρ λέγειν, id est, metiri aquam, vel ad aquam dicere.

CAPIΤ PRIMVM.

NUNC ad tribunal accedamus audituri virum de illatis criminibus se defendentem. Cum enim Soliam esset exortus, patefactus est nobilioribus viris aditus in pratorium: & qui cum rege versabantur, asserabant illū praterita die nihil omnino comedisse, cum nimirū examinaret accuratius ea, quæ in accusatione continerentur. Habebat enim in manibus libellum, vbi scripta erat accusatio: & alia quidem cum iracundia quadam, alia placatiore animo legebat. Fingere porro debemus animo virum legib. inimicum, quia pratorij meminimus. Ex alia verò parte occurremus viro, qui se potius disputaturum, quàm causam capitis dicturum arbitrabatur, quòd satis concipi potest ex iis, quæ egit antea quàm pratorium ingrederetur. Cum enim ad tribunal accederet, interrogauit scribam, quo-

AΩΜΕΝ ἐς τὸ δικαστήριον, ἀκροασόμενοι τῆς ἀνδρός ἀπολογουμένου ὑπὲρ τῆς αἰτίας. Ηλίου γὰρ Ἰππολαίηδης, καὶ ἀνείπει τοῖς ἐλλογίμοις ἢ ἐς αὐτὸ ὁδοῦ. **Β**βασιλέα τε **Γ**Ξυδιαυπόμενοι φασὶ μηδὲ σίτου χθές ἀψαδαί, διορθόντα οἶμαι τὰ ἐν τῇ δίκῃ· καὶ γὰρ τοὶ καὶ βιβλιῶν πρὸ χρόνου ἔχον αὐτῶν, τὰ μὲν, ξυνὸ ὀργῆ, τὰ δὲ, ἠπίῳ. ἀνατυποῦσαι δὲ χεὶρ οἷς ἀχθόμενοι τοῖς νόμοις, ἐπειδὴ οὐρῶν δικαστήρια. ἐπιτιξόμεθα δὲ καὶ τῷ ἀνδρὶ, διαλέξεσθαι ἢ ἡσυμένω μάλλον, ἢ δραμεῖσθαι πῖνα ὑπὲρ τῆς ψυχῆς ἀγῶνα. τουτὶ δὲ ἀνὰ τεκμηραίμθα τοῖς γε πρὸ τῆς δικαστηρίου. πρῶτων γὰρ, ἤρετο τὸν γραμματεῖα, ὑφ' οὗ ἤγετο, οἷ

βαδίζοιεν. τὴ δὲ, ἐς τὸ δικαστήριον
 ἠγείσθαι αὐτῷ φησάντος, δικάσο-
 μαί, ἔφη, πρὸς πᾶνα; πρὸς γε
 ἑαυτῶν, ἔφη, κατήγορον. δικά-
 σθαι δὲ ὁ βασιλεὺς ἐμοὶ δὲ, ἔφη, καὶ
 τῷ βασιλεῖ, πῶς ὁ δικάσων; δείξω
 ἄν μοι φιλοσοφίαν ἀδικουῦντα.
 καὶ πῶς, εἶπε, βασιλεῖ φιλοσοφίας
 λόγῳ, καὶ ἀδικῶν πάντων τύχῃ;
 ἀλλὰ φιλοσοφία πολις, ἔφη, βα-
 σιλείως, ἢ ἑπιτηδείως δέχοι. ἐπα-
 νέσας δὲ ὁ γραμματεὺς (καὶ γὰρ δὴ
 καὶ μετείας διέκειτο πρὸς Ἀ-
 πόλλωνιον, ὡς καὶ καταρχὰς ἐδεί-
 κνυ) πόσω δὲ, εἶπε, λόγον δια-
 μετρήσας ὑδατι; τουτὶ γὰρ με χρεῖ-
 πρὸ τῆς δίκης εἰδέναι. εἰ μὲν ὀπό-
 σα, ἔφη, ἀπατεῖ ἡ δίκη, ξυγχα-
 ρεῖ μοι λέγαν, ἐκὼν αὖ φθάνοι δια-
 μετρηθεὶς οὐδὲ ὁ Θύμβρις. εἰ δὲ
 ὀπόσα εἰρήσεται μέτρον τῆ ἀποκει-
 νομένου ὁ ἐρωτῶν, ἐναντίας, εἶπεν,
 δρεταὶ ἐπίσηκτας, βραχυλογεῖν ἔτι,
 καὶ μακρηγορεῖν ὑπὲρ τῶν αὐτῶν
 φάσκων. ἐκὼν ἐναντίας, ἔφη, ἀλλ'
 ὁμοίας. ὁ γὰρ πατέρων ἰκανός, οὐδὲν
 ἀπὸ πατέρων λείποιτο. καὶ ἑυμμε-
 τεία δὲ ἀμφοῖν ἑυκλειμένη, τεύ-
 χη μὲν ἐκὼν φαίειν, πρὸς δὲ ἀν-
 εἶη δρετὴ λόγου. ἐγὼ δὲ καὶ τῶν
 σιωπῶν ἐν δικαστηρίῳ, τετάρτην
 δρετὴν οἶδα. ἀνόητόν γε, εἶπε, σε-
 αὐτῷ, ἔτι πάντῃ τῶν κινδυνώδων μέλ-
 λοντι. καὶ μὲν καὶ Σωκράτῳ, ἔ-
 φη, Ἐπισηκτον μάλα * ὠνήσεν,
 ὅτ' ἐφυγε πρὸ γραφῆς. καὶ πῶς ὠ-
 νήσεν, εἶπε, ἐπειδὴ ἐσιώπα, ἀπο-

γε. μάλα ὠ.

A nam se duceret. Cúmque illum ad
 iudicium ducere se respondisset,
 Contra quem, inquit, sum dictu-
 rus? Contra accusatorem tuum, in-
 quit ille, & Rex inter vos iudica-
 bit. Inter me autem, & regem quis-
 nam iudicaturus est, inquit Apol-
 lonius? (demonstrabo namque ip-
 sum philosophiæ iniuriam afferre.)
 Et quæ, inquit ille, regi cum philo-
 sophia ratio est, etiam si eam fortè
 iniuria afficiat? Verùm tamen phi-
 losophia de rege plurimùm sollici-
 ta est, ut iuste, ac decenter impe-
 ret. Collaudans Apollonij senten-
 tiam scriba (cùm esset alioquin A-
 pollonio benevolus, ut in princi-
 pio ostendit) Quanta, inquit, aqua
 tuam orationem metieris? hoc e-
 nim ante causam dicendam scire
 me oportet. Si quodcunque, in-
 quit Apollonius, causa exigit, di-
 cere me sinat, non ipse Tyberis ad
 metiendum sufficiat. Sin ad ea tan-
 tùm, quæ interrogabor, dicturus
 sum, constat respondentis mensu-
 ram esse eum, qui interrogat. Con-
 trarias, inquit scriba, virtutes pol-
 liceris, cùm & breuiter, & proli-
 xè, de iisdem rebus te dicturum o-
 stendas. Minimè verò contrarias,
 inquit Apollonius, immò similes:
 qui enim alterum sufficienter effi-
 cere potest, ad alterum quoque e-
 rit idoneus: & moderationem ex
 utroque compositam, non utique
 tertiam dixerim, sed inter primas
 orationis virtutes enumeranda vi-
 detur. Ego autem tacere in iudicio
 quartam esse virtutè percepi. Inuti-
 lis ista est, inquit ille, & tibi & om-
 nibus, qui in aliquo versantur pe-
 riculo. Verumenimverò Socrati A-
 theniensi maximè profuit, quando
 absolutus est. Et quo pacto, inquit,
 illi taciturnitas profuit, cùm mor-

tuus sit? Non fuit mortuus, inquit Apollonius; verum sic esse Athenienses putarunt. hoc pacto sese Apollonius aduersus tyranni iniurias præparabat.

θανόντα; ἐκ ἀπέθανεν, ἔφη, Ἀθηναῖοι δ' ὄντο. ὧδε μὲν ᾤρεσιβλάσο πρὸς τὰ ἐν τῷ τυραννῆ παύτα.

Iussum Apollonium nudum ingredi in pratorium ad Domitianum. Deinde qua ab accusatore coram tyranno interrogatus fuerit, et quomodo absolutus. Tum disparuisse.

CAP. II.

QUVM ad fores pratorij constitisset, accedens alius quidam scriba, O Tyanensis, inquit, nudum te pratorium intrare rex iubet. Tunc Apollonius, Loturine, an dicturi causam huc accedimus? Tunc ille, non propter vestes hæc tibi præcipiuntur, sed omnino prohibet rex ne fasciculum, ne libellum, néve aliud scriptum omnino tecum feras. An etiam nec ferulam, inquit Apollonius, ad hos cædendos, qui ipsi tam stulta persuaserunt? Tunc exclamans accusator, O rex, verbera mihi minitatur incantator iste. Ego enim tibi hæc persuasi: Ergo tu (inquit Apoll.) incantator es potius. Quæ enim ego regi nūquam suasi, tu illi me persuasisse dicis. Aderat enim conuitianti accusatori Euphratis libertus, quem dicebatur Euphrates delatorem misisse disputationum, quas in Ionia fecerat Apollonius, & simul pecunias attulisse, quas Euphratis nomine accusatori largiretur. Et hæc tanquam præludia accusationis fuerunt: Quæ verò in ipsa accusatione acta sint, deinceps narrabimus. Erat pratorium tanquam in festiua celebritate exornatum: & insignes viri omnia certatim loca compleuerant, idque iubente rege fecerant. cupiebat enim coram pluribus Apollonium redarguere, tum etiam tot clarorum virorum præsentia terri illum opinabatur. Ille verò ad eò regem contemnebat, vt ne respicere

ΠΡΟΕΣΩΠΙ δὲ αὐτὰ τῆς δικαστικῆς, πρὸς τὸν ἑταίρον γραμματεῖς, ὧς Τυανῶν, ἔφη, γυμνὸς εἰσελθε. λασσόμθα οὐκ, εἶπεν, ἢ δικασσόμθα; οὐκ ὑπὲρ ἐδοήτος, ἔφη, ταῦτα πρὸς εἰρήνην, ἀλλ' ἀπαγορεύει σοι ὁ βασιλεὺς, μήτε πείραγμα, μήτε βιβλίον, μήτε ἄλλο γραμματεῖον ὅλως μηδὲν εἰσφέρειν ἐν ταῦτα. μηδὲ νάρθηκα, εἶπεν, ἵππὶ τοῖς ἀνθρώποις αὐτὰ ταῦτα πεῖθοντας. ἀναβοήσας δ' ὁ κατηγορὸς, ὧς βασιλεῦς, πληγὰς, ἔφη, ἀπειλεῖ μοι ὁ γῆρας. ἐγὼ γὰρ σε ταυτὶ πέπεικα. κἄν, εἶπε, σὺ μᾶλλον γῆρας. ἀ γὰρ μὴ ἐγὼ πέπεικά πω βασιλέα, ὡς ἐκ εἰμι, σὺ φῆς αὐτὸ ὡς εἶλω πέπεικέναι. ᾤρω δὲ τῷ κατηγορῷ λοιδορεῖν ταῦτα, κἢ τῷ Εὐφράτου πρὸς ἀπελευθέρωσιν, ὃν ἐλέγετο Εὐφράτης ἀπέλευθον τῷ ἐν Ἰωνίᾳ τῷ Ἀπολλωνίῳ διαλέξεων εἶλαι ὁμοῦ χημάσιν, ἀ τῷ κατηγορῷ ἐπέδωκεν. τοιαῦτα ἠκροβολήσαντο πρὸ τῆς δικῆς. τὰ δ' ἐν αὐτῇ κενόσητο μὲν τὸ δικαστικόν, ὡς περὶ τῆς ξυνοισίας πανηγυρικῆς. μετῴχον δ' αὐτῆς ἵππιδηλοι πάντες, ἀγῶνα ποιεῖν τῷ βασιλέως, ὅτι ἐν πλείστοις ἐλεῖν αὐτὸν ἵππὶ τῷ ἀνδρῶν αἰτία. ὅτι οὐτὸν ἢ ὑπερέβατο τῷ βασιλέως, ὡς μηδὲ

quòd si libet, referam etiam pe-
 stium causas. Ille autem (ut opinor)
 timens ne iniustitiam & sceleratas
 nuptias, & cetera quæ præter ra-
 tionem fecerat morborum causas
 esse diceret, Non egeo, inquit, re-
 sponso tali. Quartam verò inter-
 rogationem non statim protulit,
 sed plurimum temporis interpo-
 nens, multaque secum interea co-
 gitans, & stupenti similis, tandem
 quod præter omnium opinionem
 fuit, interrogavit. Opinabatur nam-
 que omnes illum altiore voce ho-
 minum fide implorata, graviora
 quædam contra eius sacrificia cla-
 matorum. Ipse verò submissius,
 placidisque verbis sic interrogavit:
 Cùm tu, Apolloni, die quadam
 domo egressus in agrum venisti,
 cuinam ut puerum sacrificares, ma-
 ctasti? Tunc Apollonius, quasi
 puerum quendam castigans, Me-
 liora, inquit, loquere. Si enim do-
 mo exiui, in agro fui, & sacrificavi:
 si autem sacrificavi, etiam comedi.
 sed hæc dicant velim, qui
 fide sunt digni. Talia dicente Apol-
 lonio, cùm laudatorum assensus
 sublatus esset, maior etiam quam
 regio foro congruere videretur; rex
 illius dictis attestari omnes arbitra-
 tus, & responsis eius aliquantum
 commotus, cùm sui compos esse,
 & mentis aliquid habere videretur,
 Ego te, inquit, Apolloni, de ob-
 latis criminibus absolvo, & libe-
 rum esse iubeo. Permanebis autem
 quoad priuatim tecum colloquar.
 Ille autem animo confirmatus, Ti-
 bi, inquit, rex habeo gratias. Ve-
 rum propter scelestissimos viros vr-
 bes funditus pereunt, insulæ exu-
 libus replentur; Continens dolori-
 bus abundat, & exercitus formidi-
 ne, senatus autem suspicionib. nun-
 quam caret. Da igitur si vis & mihi

A εἰ ἢ βέλῃ, λέγω κὺ λοιμῶν αἰτίας. ὁ δὲ
 οἶμαι δείσας μὴ πλεὺ ἀδικίῃ, κὺ ἑὸν
 μὴ καθαροὺς γάμοις, ἔ ὅποια ἐκὼ
 λόγως ἐπεσθῆεν ἴππυρά ψη ταῖς ποι-
 αύταις νόσοις, οὐδέομαι, ἔφη, τοιαῦτὰ δὲ
 ἀποκρίσεως. ἐπειδὴ ἢ τεταρτίῳ ἐρῶ-
 τῆσιν ἐπέφερον ἐς ἑὸν ἄνδρας, ἐκὼ
 δὺς ὥρμησεν, ἀλλὰ πολὺ μὲν χρόνον
 διαλιπὼν, πολλὰ ἢ ἐνδυμηθεῖς, ἰλι-
 γῶν ἢ ὁμοῖος, ἠρώτησεν ἔ κτῆ ἢ ἀπάν-
 B τῶν δόξαν. οἱ μὲν γὰρ ὥοντο αὐτὸν ἐπι-
 κηδήσαντα ἔ πλάσματός, μήτε ἢ προ-
 σήλοιας ἀφέξεσθαι ἢ ἀνδρῶν, χέλια
 ἢ ὑπὸ ἢ θυσίας βοήσεσθαι. ὁ ἢ, ἔχ ὡδε, κ. π. ἢ.
 ἀλλ' ὑφέρπων πλεὺ ἐρῶτῆσιν, εἰπέ μοι,
 ἔφη, προελθὼν ἢ οἰκίας τῆ δεινῆ ἡμέ-
 ρα. ἔ ἐς ἀγρὸν πορεύθεις, πνι ἐθύσω τὸν
 πῦδα; κὺ ὁ Ἀπολλώνιος, ὡσπερ μεί-
 ρακίῳ ἴππυρήτων, ἀφήμει, ἔφη. εἰ
 μὲν γὰρ πεσθῆλον ἢ οἰκίας, ἐχρόμην
 C ἐν ἀγρῷ, * κὺ ἐθύσα. εἰ ἢ ἐθύσα, ἔ ἔφα-
 γον. λεγόντων ἢ αὐτὰ οἱ πῖσεως ἀξιοί.
 ποιαῦτα τὰνδρὸς εἰπόντος, καὶ ἐπαίνου
 δεδέντος μείζονος, ἢ βασιλέον ζυχω-
 ρεῖ δικαστήριον, ζυμμαρτυρεῖν αὐτὰ
 νομίσας ὁ βασιλεῖς ἑὸν ἄροντας, κὺ
 παθόντι περὸς τὰς ἀποκρίσεως, ἐπει-
 δὴ ἔρρων τότε, καὶ νοῦ εἶχον, ἀφί-
 μί σε, εἰπέ, ἢ ἐγκλημάτων. περ-
 σμενεῖς δὲ, ἔστ' ἀν' ἰδίᾳ ζυψενώμε-
 D θα. ὁ δὲ, ἴππυρώσας ἑαυτὸν, σοὶ μὲν
 χάρις, ὡ βασιλῆ, ἔφη. διὰ ἢ ἑὸν ἀ-
 λιθηλοῖς τούτοις, ἀπολώλασι μὲν αἱ
 πόλεις, πλήρεις δὲ αἱ νῆσοι φυγάδων.
 ἢ δὲ ἠπειρῶ, οἰμωγῆς. τὰ δὲ στρα-
 τῶματά, δαλίας. ἢ ἢ ζυγκλητῶ;
 ὑπονοίας. δὸς εἰ βούλοιο γάμοι

τόπον. εἰ δὲ μὴ, πέμπε τὸν ληψόμενον μου πλὴν ἢ ψυχῆ ἀδύατον μάλλον ἢ εἶδ' αὐτὸ σῶμα τοῦ μὲν λάβοις· οὐ γὰρ με κτενέεις, ἐπεὶ οὗτοι μὲν μορσιμὸς εἰμι. καὶ εἰπὼν ταῦτα, ἠφάνισθη ἔδικασθη εἰς. τὸν δὲ ᾄροντα καιρὸν δὲ πιδέμενος, ὑπερῶν εἶδ' ἀπλῶς ὁ τύραννος, ἀλλὰ ἔτι πελοισίας, ἐροθήσων δῆλος ἦν. ἐμεγαλοφρονεῖτο γὰρ πού τὸ μὴ ἀπέκτονενα αὐτ', * τὸτ' μὴ εἰς ταῖς τοιαῦτα ὑπαρχέτωαι παρορθεῖν. τυχεῖν δὲ αὐτοῦτου δέξασα ἠγείτο, εἰ μὴ ἀγνοεῖτο τὸ φύσεως, ἀλλὰ γινώσκουτο ὡς ἔχοι, τὲ μὴ δὴ ποτε ἀλῶναι ἀκων. ἔτι γὰρ τὸ δέος τὸ πρὸς τοῖς ἀνδράσιν, δὲ ἠδὴ αὐτῷ εἶχεν. ὑπερῶν γὰρ μηδὲ ἐρεαδὰ πὶ ὁ τύραννος ὠρμησε, πῶς δὲ τοῦτοις εἰς τὸ πιθανὸν ἀπέκτεινεν, ἵππῃ τῆς οὐκ ἐν δικαστηρίῳ πεπεσθυμέναις αἰτίαις; τοιαῦτα δὲ ἄρον τὰ ἐν τῇ δίκῃ. ἐπειδὴ καὶ λόγος μὲν αὐτῷ ξυμγραφέη τις, ὡς πρὸς ὑδωρ εἰς πλὴν ἀπολογίῳ ἀφηγήσονται, ξυμείλετο ἢ αὐτὸν ὁ τύραννος εἰς ἀεὶ εἰρηκα ἐροθήσας, ἀναγεγραφέτω καὶ ὁ λόγος· ἐκ ἀγνοῶ μὲν, ὅτι διαβάλλουσι αὐτὸν οἱ τὰς βωμολόχοις ἰδέας ἐπαμουῦτες, ὡς ἦπλον μὲν, αὐτοὶ φασί, δεῖν κεκολασμένον, ὑπερῶν αἰροντα ἢ τοῖς τ' ὀνόμασι, ἔτι τῆς γνώμας. τὸν δὲ ἀνδρα ἐν θυμουμένῳ*, οὐ μοι δοκεῖ ὁ θεὸς ὑγιῶς ἀνδρα κείνῃ εἶδος, ᾄριστὰ εἴπῃ τῆ δὲ βίων, ἔτι ἀντίθετα, ἔτι κροτάλα δίκῃ κτυπῶν τῇ Γλώττῃ. ῥητορικοῖς μὲν ἢ πρὸς ἕσπον ταῦτα, ἔτι οὐδὲ κείνοις δὴ. δυνότης γὰρ ἐν δικαστηρίοις, ἢ μὲν, φανερα, καὶ ἀνδρα ἀλοῖ πνα ὡς ἵππῃ βου-

α. τ. π.

α. οὐ θυμουμένῳ

A locum: sin autē minimē, mitte qui meum corpus accipiat. Animam namq. capere impossibile est: quin etiam neque corpus capere poteris, Nec tu me occides, quoniā tibi fata negarunt. Atq; hæc dicens è prætorio disparuit, præsentem opportunitatem egregiè captans, quoniam tyrannus non boni alicuius causa, sed ob quandam curiositatem nonnulla ab eo quæsiturus apparebat. Multū enim in hoc gloriabatur, quòd cum non interfecisset, & quòd ne in tali re deciperetur, prauideret. Apollonius autem id se pulcherrimè consecuturū opinabatur, si natura sua non ignoraretur, & si omnib. notum esset, se inuitum capi nequaquā posse. De timore etiam, quem pro viris amicis susceperat, bene iam ipsi successerat. Cū enim de iis nihil interrogasset quidem tyrannus, quomodo verisimili ratione inductus eos interficeret ob crimina, quæ in iudicium non venissent? Hæc comperi in iudicio acta fuisse ab ipso. Sed quoniam oratio quædam ab ipso scripta est, quam velut ad aquam narraturus composuit, tyrannus verò ad eas, quas dixi, interrogationes reduxit: consentaneum duxi eam huic operi inferere. Neque verò sum nescius fore, vt qui scurrile quoddam genus laudant dicendi, eius hunc dicendi modum calumnientur, tanquam minus quàm deceat castigatum, vt ipsi putant, verbis autem & sententiis nimis se attollentem. Mihi viri conditionem attendenti non videtur doctus ingenium suum prodere si comparia, & antitheta orationi interferat, & crepundiorum more lingua supplodat. Rhetoricæ namque exercitationis ista sunt, quib. non semper vti opus est. Dicendi enim artificium, si iudiciis manifestum sit, dicenti calumniam afferet tanquā decipere volenti eos,

B

C

D

qui iudicaturi sunt. Sin autem occultum, latensque fuerit artificium, facilius quod volet assequetur. Iudices enim latere, quod quis eloquens sit, vera, perfectaque est eloquentia. Sapienti autem viro sese defensuro (neque enim in iudicio accusabit sapiens ea, quæ reprehendere palam potest) & alius dicendi modus conuenit à forensibus oratoribus; & vt oratio præparata quidem sit, dissimulet autem præparationem, & puram esse oportet, non tamen ad eò nudam, vt superbix suspicionem nimiam afferat. Captandæ autem misericordix ratio omnis abesto. Qui enim supplicari pro se non permittit, quid is pro captanda misericordia dicere curabit? Talis (vt arbitrator) ea, quam diximus oratio videbitur iis, qui non nimis molliter nec me, nec ipsum sunt audituri. Compacta est autem ab ipso in hunc modum oratio.

A λβόντα τοῖς ψηφιομήτοις. ἡδὲ ἀφανῆς, καὶ ἀπέλθοι κρατεῖσα. ὃ γὰρ λαθεῖν ἐστὶν διαζούσας ὡς δανός ὄσιν, ἀληθεστέρα δανότης. Ἐφωδὲ ἀνδρὶ ἀπολογουμένω· οὐ γὰρ κατηγόρησθε γὰρ ὁ ἔφορος, ἀ ἐπιπράξιν ἔρρωται· ἡδὲ τὸ δεῖ ἐτέρου παρὰ ἐστὶν δμῶνικοῖς ἀνδρας, λόγου τὲ κασκυασμῶν μὲν, μὴ δοκουῦτος δὲ καὶ ὑπόσμενθ' ἔσω, καὶ μὴ πολὺ ἀποδέων τῶ ὑπερόπτης ἐστὶν. ἔλεός τε ἀπέσω λέγοντος. ὁ γὰρ μὴ ἀντιβολῆσαι ξυχωρόν, τί ἀν ἐστὶν ἐπι ἐλέω εἶποι; τοῖσδε ὁ λόγος δόξθ, τοῖς γὰρ μὴ μαλακῶς ἀκροασαμένοις ἐμῶς τε, καὶ τῶ ἀνδρός. ξυετέθη γὰρ αὐτῶ ὦδε.

Oratio Apollonij ad Domitianum, vbi se de iis, quibus accusabatur, defendit: quam tamen orationem non recitasse commemorant.

CAP. III.

DE maximis rebus hodierna die certamen tibi, rex, mihi que propositum est. Tu pro his rebus periclitaris, pro quibus antea nullus Imperator periclitatus est, quod philosophiam sine causa videaris calumniari. Ego autem horum causa vocer in iudicium, quorum nunquam Athenis accusatus est Socrates, quem accusatores noua quidem demonia inducere censebant, sed demonem nec appellarunt, neque esse sunt arbitrati. Cum igitur utrique nostrum tam graue periculum imminet, non verebor ea tibi consulerem, quæ mihi ipse iam dudum persuasi. Postquam enim in hoc certamen nos deduxit accusator, opinio falsa quidem apud omnes incre-

C O M E N ἀγών, ὑπὲρ μεγάλων τοῖ τε, ὦ βασιλεῦ, καί μοι· οὐ γὰρ κινδυνώθης, ὑπερ ὧν μὴ ποτε ὁ αὐτοκράτωρ, εἰ πρὸς φιλοσοφίαν οὐδεμίᾳ δίκη διαβεβλήθης δόξθ· ἐγὼ τε, ὑπὲρ ὧν μηδὲ Σωκράτης ποτὲ Ἀθηνῶσιν, ὄνθ ἔρα φάμενοι τ' ἔρα φῶ, καὶ οὐ μὲν τὰ δαιμόνια ἠγνοῦτο, δαίμονα ἢ οὐτε ἐκάλου, οὐτε ὧν ἔκινδυνού ἢ ἐφ' ἐκαστῶν ἡμῶν οὐτω χαλεποῦ ἤκοντος, οὐκ ὀκνήσω ἔ τοι ξυμβεβλήθην, ὅποσα ἐμαυτὸν πέπεικα. ἐπειδὴ γὰρ κατέστησεν ἡμᾶς ὁ κατήγορθ' ἐς τουτονὶ τῶ ἀγῶνα, εἰσῆλθε ἐστὶν πολλοῖς ἐκ ἀλη-

θῆς πρὸς ἐμοὺς, καὶ σοὺ δόξα. σὲ μὲν
 γὰρ ὄντως Συμβούλω τῆς ἀκροάσεως
 ὀργῆν χηρίσασθαι, δὲ μὴ καὶ ἀποκτείν-
 ναι με, ὅτι ποτὲ ὅστις ἀποκτείνει,
 ἐμὲ δὲ ἐκποίησθαι ἐμαυτὸν τῆς δικα-
 σθείας. ὅσοι δὲ, ὅποσοι δὲ ἀποδράν
 εἰσιν, ἦσαν δὲ, ὡς βασιλεῦς, μωροὶ καὶ
 πύτων ἀκούων, οὐκ ἐν τῷ περὶ
 παραγνώσκον ἦλθον, οὐδὲ κατεψήφι-
 σάμεν τῆς ἀκροάσεως, ὡς μὴ τὸ
 βίβου ἐργούσης, ἀλλὰ ξυμμέμνητος τοῖς
 νόμοις, ἔσκηκα ὑπὸ τῶν λόγων. τούτου
 Σύμβουλος καὶ σοὶ γίνομαι. δίκαιον
 γὰρ τὸ μὴ παραγνώσκον, μη-
 δὲ καθήσθαι πεπεισμένῳ, ὡς ἐγὼ
 πῖ σε κακὸν εἰργασθαι, μήδ' ὑπὲρ
 μὲν Ἐρμιότι τε, καὶ Βαβυλωνίᾳ, ἔ-
 ὅσοι τῶν κείνην δέχοισιν. οἷς ἵππος
 τὴν παμπόλην ὅστις, καὶ τοξεία πάντα,
 καὶ ἀνδρῶν ὄχλος, ἔχουσι γῆν, ὡς
 ἐγὼ οἶδα ἀκούων ξυμμέμνητος, τὸ πεί-
 σεσθαι ἡ ὑπὸ αὐτῶν, ὅτι σε ἔτι δέ-
 χου τούτων ἀφαιρήσεται. κατ' ἀν-
 δρός τὸ ἄφρονος, καὶ γυμνοῦ πτερόν ὡς
 ὅστις πύτων ὄπλον ἔπι τὸν Ρωμαίων
 ἀποκράτορα, καὶ περὶ δέχου τού-
 τῶν, Αἰγυπτίᾳ συκοφάντου λέγοντος,
 ἀ μὴδὲ τῆς Αἰθιοπίας ποτὲ ἠκούσας, μὴ
 σεαυτὸν περὶ φῆς, εἰ μὴ νῆ Δία
 ἢ κολακτικῆν, καὶ τὸ συκοφαντεῖν,
 οὕτω πῖ νῦν τοῖς ἀληθινοῖς τούτοις
 ἔπι δέδωκεν, ὡς εἶπεν θεοῖς ὑπὲρ μὲν
 τῶν σμικρῶν, καὶ ὅποσοι ὀφθαλμιαί
 τε εἰσι, καὶ τὸ μὴ πυρέξαι, μήδ' ἀ-
 νοιδῆσαι ἢ τῶν ἀσπλάγχων, ἔπι τῆ-
 ραίους εἶπεν τοῖς Συμβούλοις φάσκειν,
 ἰατρῶν δὲ δὲ ἐφαπτομένοις, ἔτι δὲ

A buit, te in hac auditione consul-
 tricem iracundiam adhibiturum es-
 se, per quam utcumque in iudicio
 res euenierit, me sis interfectu-
 rus: me autem putant iudicio qua-
 cumque ratione possim excessu-
 rum: & modi, ὁ rex, fugiendi,
 qui multi sanè sunt, adesse mihi
 complures opinantur. Hæc itaque
 cum audissem in iudicium veni,
 non ut mentem tuam, rectamve
 sententiam peruerterem, sed legi-
 bus obtemperans rationi me sub-
 ieci; quod etiam tibi consule-
 re volo. Iustum est enim te, ne-
 que præiudicium facere, neque in
 his permanere, quæ tibi forsitan ali-
 quis de me persuasit, quod tibi
 sum inimicus. Quod si quis regem
 Armenium, aut Babylonium, aut
 alium quemuis eorum, qui in illis
 prouinciis regnant, quisque militi-
 bus & equitatu; sagittariis quoque
 & virorum, & pecuniarum multi-
 tudine abundant; mali quidpiam ti-
 bi allaturum, aut priuaturum te
 imperio dixerit: scio non sine risu
 te posse talia dicentem audire. Quo-
 modo igitur credere poteris, vi-
 rum sapientem, & nudum contra
 Romanum Imperatorem arma mo-
 uere? aut quomodo talibus verbis
 aures præbere potes? præsertim Æ-
 gyptio calumniatore talia deferen-
 te: quæ profectò nunquam ex Pal-
 lade audiuisti, quam de tuis rebus
 sollicitam esse, atque iisdem prou-
 dere fateris, nisi fortè assentandi,
 calumniandique facultas eousque in
 viris sceleratis ducta est, ut Deos de
 rebus paruis, & oculorū lippitudine,
 aut febricitatione, aut de somniis,
 & de intestinorum tumore familia-
 res tibi & consiliarios esse dicant,
 etq. medicorum instar attrectare; &

cuilibet morborum tuorum remedium afferre. de imperio autem, & de vita periclitanti, neque consultant à quibus cauendum sit, nec moneant, quibus armis contra eosdem sit utendum: sed permittant calumniatores tanquam Palladis Ægidem, aut Iouis manum tibi opitulari, cum de te scire profiteantur ea, quæ nec ipsi quidem Dej sciunt. Iactant præterea de te excitando, aut ad somnum deducendum plurimum laborare. Si tamen somnum inducere est malis mala semper accumulare, & tales (vt sic dicā) Iliades iugiter comminisci. Quòd autem equos plurimos nutriant, & albis bigis per medium forum deuchantur, & in vasis argenteis, aut aureis conuiuentur, nuptiæ præterea puerorum viginti & triginta nummorū millibus, ad libidinem emptorum: mulierum insuper occulti concubitus, quoad illorum scelus latere potuit: atque earundem cōiugia postquam in crimine deprehensi fuerint: tum etiam ingentes plausus ob egregias victorias habiti, posteaquā philosophus, aut consularis vir nihil iniuste agens, falso ab ipsis iudicio circumuentus, abs te occiditur. Hæc inquam, atque huiusmodi alia nefanda facinora scelestorum hominum delitiis concedantur: patientur etiam ipsos neq; legum, neq; hominum conspectū amplius vereri. Quòd autē supra homines tantum sapere profiteatur, vt asserere audeant, quæ Deorum sunt sese prænoscere, ego quidē non laudo, & audire perhorresco: tu verò si talia admiseris, procul dubio futurum arbitror, vt te in iudicio accusent, tanquam de Diis malè sentientem. Sperant enim etiam aduersus te accusationes cōponere, postquam eorum calumniis nemo accusandus manserit. Atqui sentio me

A **α**ραπύοντας, ὅπου αὐτὸν πονήσας ἔργισ. **ω**εὶ δὲ τῆς ἀρχῆς, καὶ τῶν σώμα-
πινδωδύοντι, μήθ' οἱ φυλάτ-
πεδαὶ γρηΐ συμβουλεύειν, μήθ' ὅτι
ἔσαι τοῖς πρὸς αὐτῶν ὄπλῳ, δι-
δάσκην ἠκοντας, ἀλλ' εἴη τοῖς τοῦ συ-
κοφανίας, Αἰγίδα Ἀθηνᾶς, ἢ Διὸς
χεῖρα, εἰδέναι μὲν ὑπὸ σοῦ φάσ-
κοντας, ἀ μὴδὲ θεοὶ. **ω**σερρη-
B **ρ**ρότας δὲ σου, καὶ **ω**σεκαθίδδον-
τας, εἰ δὴ καθίδδουσιν οὗτοι, κα-
κοῖς φασιν ἐπανηλουῦτες κακὰ, καὶ
τὰς ἰλιάδας ταύτας ἀεὶ ζυωπιδέντες.
ἢ ἡ μὲν ἰπποδρόφειν αὐτῶν, κα-
πὶ ζυγῶν ἐς πλὴν ἀγροῦν σκυ-
κλείδαμ λυκῶν, καὶ ἢ ἐν δρυγῶν,
καὶ χερσῶν ὄψοφαγία, καὶ γάμοι,
μυριάδων δύο καὶ τετῶν ἑωνημέ-
C **να** παιδικὰ. καὶ ἡ μοιχθῆν μὲν ὄν,
λανθανοῖσι χερσῶν γαμῆν ἦ, ἀεὶ ἐ-
μοίχθυσαν, ὅταν ἐπὶ αὐταῖς ληφθῶσι.
καὶ θεοὶ κροτουῦτες αὐτοῖς ἵππὶ τῆς
καλαῖς νίκαις, ἵππὶ φιλόσοφος τις,
ἢ ὑπατος ἀδικῶν οὐδέν, ἀλλῶ μὲν
ὑπὸ τούτων, ἀπόληται δὲ ὑπὸ σοῦ.
δεδότω τῆς τῆς καταράτων τρυφῆς,
καὶ ἡ μήτε νόμων αὐτοῖς ἐπὶ, μήτ'
ὀφθαλμῶν εἴη φόβῳ. ἡ δὲ οὕτω
D **π**ὶ ὑπὲρ τοῖς ἀνθρώποις φρονεῖν, ὡς
πρωγνωσκῆν βούλεσθαι τῆς θεῶν,
ἐγὼ μὲν οὐτ' ἐπαίνω, καὶ ἀκούων
δέδια. σὺ δὲ εἰ **ω**σεσδέξοιο, γρά-
ψονται καὶ σὲ ἴσως, ὡς διαβάλλον-
τα ἐς πλὴν* **ω**εὶ τῆς θεοῦ δόξαν. ἐλ-
πὶς γὰρ καὶ κτὶ σοῦ ζυγκείσεσθαι τοι-
αύτας γραφὰς, ἐπειδὴν μηδεὶς τοῖς
συκοφανίας λοιπὸς ἦ. καὶ ζυωίημι

ε. διαβ. π. π.

μὲν Ἰππιμῆν μάλλ' (ω), ἢ ἀπολο-
 γούμενον. εἰρήστω δέ μοι ταῦθ' ὑπὲρ
 τῶν νόμων, οὓς εἰ μὴ δέροντας ἠγνοῖο,
 καὶ δέξαις. τίς οὖν ξυνήγορος ἔσαι
 μοι ἀπολογουμένω; εἰ γὰρ καλέ-
 σαμι (ω) Δία, ὑφ' ᾧ βεβιωκῶς οἶ-
 δα, ρητὸν με φήσοις, καὶ (ω)
 οὐρανὸν ἐς πῶν γῆν ἀγν. διαλε-
 γώμεθα οὖν πρὸς τούτου ἀνδρὶ, ὃν
 τεθναίναι μὲν (ω) πολλοὶ φασιν, ἐγὼ
 δὲ οὐ φημι. ἐστὶ γὰρ ὅστις ὁ πατήρ ὁ σὸς,
 ᾧ ἐγὼ ποσούτου ἄξι' (ω), ὅσου πρὸς κεί-
 νός τοι. σὲ μὲν γὰρ ἐποίησεν, ὡς ἐμοῦ
 γὰρ ἐγένετο ὅστις ὁ βασιλεὺς. ξυλλήπιωρ
 ἔσαι μοι τὴν ἀπολογία, πολλὰ τὰ μα-
 βέλπι (ω), ἢ σὺ γινώσκων. ἀφίκετο
 μὲν γὰρ ἐς Αἴγυπτον οὐπω ἀποκρά-
 τωρ, θεοῖς τ' τοῖς ἐν Αἴγυπτῷ θύσαν,
 καὶ μοι ὑπὲρ τῆς δέχης διαλεξόμενος.
 ἐντυχῶν δέ μοι κομῆσέν τ' (ω) ὡς ἐ-
 σαλμένω, οὐδὲ ἤρετο οὐδὲ ἐν πρὸς
 τῆς γήματος, ἠγούμενος γὰρ ἐμοὶ
 πάντ' ἔχων. ἐμοῦ δὲ ἐνέχ' ἠκεῖν ὁμο-
 λογήσας, ἀπῆλθεν ἐπαίνεσας. (ω) εἰ-
 πῶν μὲν, ἀ μὴ πρὸς ἄλλον, ἀκού-
 σας δὲ ἀ μὴ πρὸς ἄλλου. ἢ τε διά-
 νοια, ἢ ἐς τὸ δέχων ἐχεῖτο, ἐρρώσθη
 αὐτῷ πρὸς ἐμοῦ μάλιστα, μθεσηκῆα
 ἢ δὴ ὑφ' ἑτέρον, οὐκ Ἰππιμῆν δέα* μὲν,
 οὐ μὲν τοῖς γε δόξαι. (ω) γὰρ μὴ δέ-
 χων αὐτὸν πείσαντες*, καὶ σὲ δήπου
 αὐτὸ ἀφηροῦντο τὸ μετ' ἐκεῖνον ταῦτ'
 ἔχων. ἐμοῦ γὰρ ξυμβιβάζοντες ἑαυτὸν τ'
 μὴ ἀπαξιούω δέχης Ἰππιμῆν δέα* αὐ-
 τῆς φοιτώσης, ὑμᾶς τ' κληρονόμοις αὐ-
 τῆς ποιῆσαι, ὡς ἔχων πῶν γώμην
 φήσας, αὐτὸς τ' μέγας ἦρθη, καὶ ὑμᾶς

γε. Ἰππι-
 μῆν δέα*

γε. πείσαν-
 τες.

γε. μὴ δέα*.

A haecenus accusatoris potius vel ob-
 iurgatoris, quam defensoris personā
 gerere. sed haec à me legū gratia dicta
 sunt, quas nisi dominas regi esse pu-
 taueris, ipse procul dubio non domi-
 naberis. Quem igitur pro defensione
 mea patronū inuocabo? Si enim Io-
 uis implorauerim auxilium, sub quo
 me vixisse non inficio, incātationib.
 vti me clamabunt accusatores, qui
 caelestia terrestrib. misceam. Dispu-
 tabimus igitur de hoc ipso freti au-
 xilio viri, quem pleriq. mortuum esse
 putant: ego autem minimè concedo.
 B Is autem est pater tuus, qui me tanti
 faciebat, quanti tu illū facere prædi-
 cas. Ipse enim te genuit, à me autē rex
 idem factus est. Is itaque defensionis
 meæ patronus erit, qui res meas mul-
 tō melius nouit, quàm tu. Venit enim
 in Ægyptum antea quàm imperator
 esset, vt Diis Ægyptiis sacrificaret, &
 mecū de imperio loqueretur. Cūmq.
 me comatū inuenisset, & eodem, quo
 nunc sum, habitu amictum, ne verbū
 C quidem vllum de vestib. fecit, putans
 quæcunq. in me essent, bene se habe-
 re. Cūmq. mei causa illuc se venisse
 fateretur, magnis me laudib. extollēs
 discessit: & mihi permulta narrauit,
 quæ nulli alij patefacere ausus fuerat:
 plurima quoq. ex me audiuit, quæ ex
 alio nemine potuisset audire. In sen-
 tentia verò quā habebat de imperio,
 valde per me confirmatus, cū aliis
 prius ab eadē illum dimouere conati
 fuissent, & quidē non rectē, sicut tibi
 D quoque videri non dubito. Nam pa-
 renti tuo imperium suscipere dissua-
 dentes, tibi quoq. qui post illum eras
 imperaturus, imperium auferebant.
 Cū autem ego ei consuluerim, vt
 imperium vltro (vt ita dixerim) ad
 fores veniens susciperet, vósque suos
 relinqueret hæredes, bene, rectēq. me
 sentire asseruit. Quapropter & ipse
 ad summum dignitatis gradum e-
 uectus est, & vos pariter in eodem

collocavit. Quod si me incantato-
rem esse putasset, nunquam de gra-
uissimis rebus consilia mecum con-
tulisset. Neque enim de talibus me-
cum propterea locutus est, ut satis
necessitatem afferrem, siue ut Iouem
regnare illi monstrarem, aut cœle-
ste aliquod prodigiū sibi falsò nun-
tiarem, ostendens Solem ab occiden-
te oriri, aut in oriente occidentem.
Non enim imperio dignum ipsum
iudicasset, si me putasset eiusmodi
portenta efficere posse, aut sophis-
matibus quibusdam virtutem aucu-
pari, quando easdem virtutes exer-
cendo acquirere opus est. Quinetiā
de his ipsis rebus in templo palām
solum locutus: incantatores verò Deo-
rum templa cuitant, quæ sunt ciuf-
modi artibus inimica. Noctem enim
& locorum obscuritatem sectantes,
non sinunt dementes homines oculo-
rum, atque aurium uti iudicio.
Sum etiam priuatim cum tuo patre
locutus, cum Dion & Euphrates col-
loquentibus nobis interessent: quo-
rum alter mihi quidem inimicissi-
mus est, alter autem amicissimus.
Nam Dionem inter amicos enume-
rare nunquam desinam. Quis igitur
coram sapientibus viris, aut item sa-
pientiæ simulatoribus cum incanta-
tore loqui vellet: aut quis non tam
coram amicis quam inimicis caue-
ret, ne malus esse videatur? Collo-
quia insuper erant incantatorib. ad-
uersantia. Tu enim opinaris fortasse
patrem tuum cum regnum appete-
ret, incantatorib. magis, quam sibi
ipsi fuisse crediturum, aut ad Deos
illa referre, ut ex me illud ipsum in-
ueniret: quod profectò aliter multò
fese habet. Nam prius quam in Ægy-
ptum veniret, regnum se habiturum
existimabat: sed postea de reb. ma-
iorib. mecum locutus est: ceu de le-
gibus, de diuitiis iustè acquirendis:

A ἦρεν. εἰ δὲ ρήτῃ με ᾤετο, οὐδὲ ἀν-
ξιωπήσει μοι κοινωνίαν φροντίδων. οὐ-
δὲ γὰρ ποιαῦτα ἤκων διελέγετο, οἷον
ἀναγκάσαν τὰς μοίρας, ἢ τῷ Δία
τύραννον ἀποφῆναί με, ἢ ψύσασ-
σαι, διοσημείας ὑπὲρ ἐμοῦ δείξαις
τῷ Ἡλίῳ, ἀνίσχοντα μὲν ἀπὸ τῆς
ἐσπέρας, δυόμηνον δὲ ὄθεν δέχεσθαι.
οὐ γὰρ ἀνὸς μοι ἐπιπέσει δέχασθαι ἐ-
δοξεν, ἢ ἐμὲ ἠγούμηνος ἰκανόν ταῦ-
τα, ἢ ἑοφίσμασι θηρῶν δρεπῆναι,
ὡς δρεπῆς ἐδὲ κατὰ κτῆσας. καὶ μὲν
καὶ δημοσίᾳ διήχθη ἐν ἱερῶν. ρή-
των δὲ ξυνοισίᾳ, φύλαξι μὲν ἱερῶν
θεῶν ἐχθρῶν * γὰρ τοῖς πᾶσι πῶς τε
χρῆναι. νύκτα δὲ, καὶ πᾶν ὅ, πᾶσι ἀφελ-
γῆς αὐτῶν πορβαλλόμενοι, οὐ ξυ-
χωροῦσι τοῖς ἀνοήτοις οὐδὲ ὀφθαλ-
μοῖς ἔχον, οὐδὲ ὦτα. διελέχθη μοι
καὶ ἰδίᾳ μὲν, παρετύχχανον ὅ-
μως Εὐφράτης, καὶ Δίων, ὁ μὲν,
πολεμιώτατά μοι ἔχων, ὅστις οἰκειό-
τατα. Δίωνα γὰρ μὴ παυσάμηνω ρεῖ-
φον ἐν φίλοις. πῶς ἀνὸς οὐκ ἐπὶ ἀνδρῶν
θεῶν, ἢ μεταποιεμένων γε θεοφίας,
ἐς ρήτῃς ἔλθοι λόγους; πῶς δὲ οὐκ ἀν-
δραπλησίως φυλάξαιτο ἐν φί-
λοις, ἐν ἐχθροῖς κακὸς φαίνεται;
ἐν τῷ λόγῳ ἦσαν ἐναντιούμηνος τοῖς
ρῆσι. σὺ μὲν γὰρ ἴσως τὸ πατέρα ἠγῆ-
τον σεαυτῷ βασιλείας ἐρῶντα, ρῆσι
μᾶλλον, ἢ ἐαυτῷ πύσασαι, καὶ ἀνά-
γαν ἐπὶ τοῖς θεοῖς, ἵνα τούτῃ τῶν
ἐμοῦ * διρέσθαι. ὅ, τῶν μὲν καὶ πρὶν ἐς
Αἴγυπτον ἦκειν, ἔχον ᾤετο μεταταῦτα
δὲ ὑπὲρ μείζονων ἐμοῖ διελέγετο, ὑ-
πὲρ * νόμου, καὶ ὑπὲρ πλούτου δικαίως.

θεοί τε ὡς θεραπυτεύοι, καὶ ὅποσα ἔσονται
 αὐτῶν ἀγαθὰ τοῖς καὶ τοῦ νόμοις ἄρ-
 χοῖσι, μαθεῖν ἤρα· οἷς πᾶσιν ἐναν-
 τὸν χεῖμα οἱ γόντες. εἰ γὰρ ἰσχύοι ταῦ-
 τα, οὐκ ἔσται ἡ τέχνη. περὶ δὲ,
 ὦ βασιλεῦ, καὶ κείνα ἐπεσκέψασθε.
 τέχνη, ὅποσα κατ' ἀνθρώπους εἰσὶ,
 περὶ τοῖσι μὲν ἄλλο ἄλλη, πᾶσαι
 δὲ ὑπὲρ χεῖμάτων, αἱ μὲν, σμι-
 κρῶν, αἱ δὲ αὖ μεγάλων, αἱ δὲ ἀφ'
 ὧν ἀρέσσονται. καὶ οὐχ αἱ βάνου-
 σοι μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων τε-
 χνῶν ἁφ' αὐτῶν ὁμοίως, καὶ ὑπόσο-
 φοι πλὴν ἀληθοῦς φιλοσοφίας. κα-
 λῶ δὲ, ἁφ' αὐτῶν μὲν, ποιητικῶν, μι-
 σικῶν, ἀστρονομίαν, ἁφ' αὐτῶν, καὶ
 τῶν ῥητόρων τοῦ μὴ ἀγραίους. ὑ-
 πόσοφοι δὲ, ζωγραφίαν, πλαστι-
 κῶν, ἀγαλματοποιίας, κυβερνήτας,
 γεωργούς, καὶ πᾶσι ὡραῖς ἐπιπονται. ἔ-
 γο ἀἰδέαι τέχνη, ἁφ' αὐτῶν οὐ πολὺ
 λείπονται. ἐστὶ γὰρ, ὦ βασιλεῦ, ψυ-
 δόσοφοι τε, ἔσονται ἀγέροντες, ὅ μὴ μαν-
 κῶν ὑπολάβης· πολλοῦ μὲν γὰρ
 ἀξία, καὶ ἀληθινή. εἰ δὲ ἐστὶ τέχνη,
 οὐπω οἶδα, ἀλλὰ τοῦ γόντας, ψυ-
 δόσοφοι φημί. τὰ γὰρ οὐκ ὄντα εἶναι,
 καὶ τὰ ὄντα ἀπιστεῖσθαι, πάντα ταῦ-
 τα περὶ τῆς τῶν ἁφ' αὐτῶν ἀπατωμέ-
 νων δόξης. γὰρ γὰρ σοφὸν τῆς τέχνης,
 ἔστι τῆς τῶν ἁφ' αὐτῶν ἀπατωμένων τε, καὶ
 ἀπατωμένων ἀνοία κείται. ἡ δὲ τέχνη,
 φιλοχρημάτοι γὰρ πάντες, ἀ γὰρ κομ-
 ψύδονται, ταῦθ' ὑπὲρ μισθοῦ σφίσι
 ἔστι. μάστιχοι δ' ὑπερβολὰς χε-
 μάτων, ὑπαγόμενοι τοῖς ὅπου δὴ

A quo pacto Diis esset sacrificandum,
 quantaque ab eisdem bona accedat
 iis, qui secundum leges dominantur,
 discere cupiebat, quibus omnib. in-
 cantatores maximè aduersantur. Si
 enim hæc valeant, nullius pretij ipso-
 rum ars aestimabitur. Oportet autem
 & hoc ipsum, ô rex, (vt ita dicam) con-
 siderare. Omnium artium quæ ab ho-
 minibus inuentæ sunt, variæ, diuer-
 sâq. sunt operationes: cunctæ verò
 comparandis diuitiis, hæc quidē par-
 uis, illæ autem maioribus intendunt:
 B nonnullæ etiam victus duntaxat qua-
 rendi causa laborât. Neq; solum sor-
 didæ artes hoc faciunt, sed aliæ quoq;
 tam sapietes, quàm subsapientes præ-
 ter illâ, quæ verè est philosophia. Sa-
 pietes autē artes appello, ceu poësim,
 musicam, astronomiam, sophistas, &
 rhetores non circumforaneos. Sub
 sapientes, autē dico pingendi, fingē-
 diq. peritiâ; insuper statuariâ, guber-
 natoriam, agricultoriâ, quatenus ali-
 quod agendi tēpus, & rationē obser-
 uat. Hæ namq. artes nō multum à sa-
 pientia distare videntur. Sunt etiâ ar-
 tes quædam, ô rex, falsò sapietes, &
 C circulatorum seu prestigatoria, inter
 quas diuinâdi peritiâ nolim enume-
 res. Est enim plurimi faciēda, si rectè
 & cum veritate procedat. Vtrum au-
 tem ars appellâda sit, nondū scio. In-
 cantatores autē omnes falsò sapietes
 appello. Quæ enim non sunt, esse, quæ
 sunt, tanquam non sint, mentiuntur:
 hac verò omnia quæ decipiunt, im-
 prudētiæ tribuo. Quicquid enim sa-
 piētia huic arti videtur inesse, id totū
 D in eorū, qui talia aspiciunt, quiq. ab
 illis falluntur, dementia positum est.
 Omnes enim pecuniarum amore te-
 nentur, & ea in quibus se maximè ia-
 ctant, mercedis causa ab illis inuenta
 sunt, qui pecuniarum abundantiam
 affectantes eorum sectatores, vt cun-
 que libet seducunt, quasi omnia, quæ
 cupiunt,

cupiunt, præstare sufficientes. Quas igitur apud me diuitias aspiciens, ô rex, falsæ huiusmodi sapientiæ peritum ane esse iudicare potes; cum præsertim pater me tuus pecuniæ contemptorem duceret? Quod autem in hoc vera dicam, ex epistola generosi & diuini hominis patris tui licet intueri, qui me cum in aliis, tum in hoc, quod pauper sim, maximè laudat. Est autem epistola talis.

IMPERATOR VESPASIANUS,
Apollonio Philosopho,
Salutem.

Si omnes, Apolloni, secundum te philosopharentur, feliciter utique sese haberet philosophia, & paupertas: quod philosophia quidem incorrupta permaneret; paupertas verò sponte ab omnibus eligeretur. Vale.

Hæc patrem tuum pro defensione mea dixisse putato, & philosophiæ incorruptibilitate, paupertatis verò electione spontanea me definisse. Meminerat enim eorum, quæ in Ægypto contigerant, quando Euphrates, & alij quidem philosophiæ simulatores pecunias ab eo non immanifestè petebant. Ego autem non solum pecunias non petij, verùm etiam illos tanquã non idem facientes amoui. Quinetiam cum essem admodum adolescens pecunias contempsi. Paternam enim hereditatem admodum amplam, vno eodémque die acceptam, & dimissam fratribus meis, amicis que concessi; partim etiam cognatis pauperibus distribui: hoc vnum duntaxat cogitans vt nullius indigerem. Omitto Babyloniam, & Indos trans Caucasum & Hyphasim fluuium positos, quæ omnia loca peragrans, mihi semper similis permansi. Sed

ἐρχόντας, ὡς ἱκανοὶ πάντα. τίνα οὐδὲν ὦ βασιλεῦ, πλοῦτον πρὸς ἡμᾶς ἰδὼν Ἰουδοσοφίῳ ἔπιτιθεὶς με οἶδ', ἐταῦτα, τίς σοὶ πατρὸς κρείττω με ἢ ἑμῶν χημᾶτων; ὅτι δὲ ἀληθῆ λέγω, ποῦ μοι ἡ ἔπιστολή τ' ἔχουσαίς, ἐδείξαι ἀνδρὸς, ὅς με ἐν αὐτῇ ἀδῆ, τὰ τε ἄλλα, καὶ τὸ πένεσθαι;

ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ ΟΥΕ-
σπασιανός, Απολωνίῳ Φι-
λοσόφῳ, χαίρειν.

Εἰ πάντες, Απολωνίε, καὶ ταῦτα σοι φιλοσοφεῖν ἠθέλον, σφόδρα αὐδαμόνως ἐπείθετο φιλοσοφία τε, καὶ πενία. φιλοσοφία μὲν, ἀδελκάσως* ἐχουσα πενία ἴ, αὐθαρέτως. Εἰρώσω.

Ταῦθ' ὁ πατήρ ὁ σὸς ὑπὲρ ἐμῶν λόγου γείδω. φιλοσοφίας μὲν, καὶ ἀδελκάσων, πενίας ἴ, καὶ αὐθαρέτων ἐμοὶ ὀριζόμενος. ἐμὲ μνηστὸν γὰρ πρὸς καὶ τὴν καὶ τὴν Αἰγυπτιον, ὅτι εὐφραδίης μὲν, καὶ πολλοὶ τῶν παροισμένων φιλοσοφεῖν, παροισόντες αὐτὰ, χημᾶτα ἐπὶ ἀφανῶς ἠ- ποιῶ. ἐγὼ δὲ ἐ μόνον ἐ παροισήκειν ὑπὲρ χημᾶτων, ἀλλὰ καὶ κείνοις ἐώθεν ὡς οὐχ ὑγαίνοντας. διεβεβλήμην* πρὸς χημᾶτα μειράκιον ὄν ἐπὶ τὰ γὰρ πατρῶα, λαμπαρὰ δὲ ἡ οὐσία, ταῦτα μίας μόνης ἰδὼν ἡμέρας, ἀδελφοῖς τ' τοῖς ἐμαυτοῦ* ἀνῆκα, καὶ φίλοις, καὶ τῶν ξυγενῶν τοῖς πένησι, μηδετῶν που ἀφ' ἐστίας τὸ μηδενὸς δεῖσθαι. ἐάδω δὲ Βαβυλῶν, καὶ Ἰνδῶν τὰ ἰσθμῶν Καυκάσον τε, καὶ ποταμῶν Ἰφασιν, δι' ὧν ἐπορθόμην ἐμαυτῶ ὅμοι. Ἄλλα

τῶν γε σῆταυθα, καὶ τῆ μὴ πρὸς
 δρυμῶν βλέπειν, ποιῶμαι μὲρ-
 πρῶτα (ὧ) Αἰγυπτιῶν τῆτον. δεῖνα γὰρ
 πεπεσθαι τε μοι, καὶ βεβουλεύ-
 σαι φήσας, οὐδὲ ὁπόσων χρημά-
 των ἐπανούργω, ταῦτα εἴρηκεν,
 οὐθ' ὅ, ἢ σῆθυμηθεὶς κέρδος, ἀλλ' οὐ-
 πως ἀνόητος αὐτῷ δοκῶ πρ, ὡς γρη-
 τῶν μὲν, ἀ δὲ ὑπὲρ πολλῶν ἐπε-
 ροὶ χρημάτων, αὐτὸς ἀδικεῖν οὐδὲ
 ἐπὶ χρήμασιν, ἀγροῦν οἶμαι πρῶ-
 κηρύτων ποιαύτιω· ἴτε, ὧ ἀνόητοι,
 γρητῶν γὰρ· καὶ οὐδὲ ὑπὲρ χρη-
 μάτων, ἀλλὰ πρῶτα. κερδανείτε ὅ
 ὑμεῖς μὲν, τὸ ἀπελθεῖν ἕκαστος ἔχων
 ὅπου ἔρεθ. ἐγὼ δὲ, κινδύοις, ἔγρα-
 φας. ἀλλ' ἵνα μὴ ἐς ἀνοήτους ἰωμῶν
 λόγους, ἐρεθῶμαι (ὧ) κατήγορῶ ὑ-
 πὲρ ὅπου χρῆ λέγειν πρῶτου. καὶ ποι-
 πὶ χρῆ ἐρεθῶν; διήλθε γὰρ ὑπὲρ τῆς
 σοφῆς τὰς δρυμῶν τῆς λόγου. καὶ νῆ
 Δι' ὧν σιτῆμαί τε, καὶ οὐ σιτῆμαί,
 ἀπολογῶ δὴ ὑπὲρ τούτων, δεῖτε Πυ-
 θαγόρα. κεινόμεθα γὰρ ὑπὲρ ὧν σὺ
 μὲν βῆρες, ἐγὼ ὅ ἐπαμῶ. ἀνδρόποισ
 ἢ γῆ φύς, βασιλεύ, πάντα· ἔσπον-
 δαὶ ἀγῶν πρὸς τὰ ζῶα βουλομέ-
 νοις δεῖ οὐδενός· τὰ μὲν γὰρ δρέπων-
 ται αὐτῆς· τὰ δὲ δρυμῶνται κούροζο-
 φούσης, ὡς τῆς ὥραις εἰοικέν. οἶδὲ
 ὡσπερ ἀνήκοοι τῆς γῆς, μάχαιραν
 ἐπ' αὐτὰ ἐδήξαν, ὑπὲρ ἐδῆτος τε,
 καὶ βροσσεως. Ἰνδοὶ ποίνω Βραχ-
 μαῖνες, αὐτοὶ τε οὐκ ἐπήνοια ταῦτα,
 καὶ ἔδῶ γυμνοὶ Αἰγυπτιῶν ἐδίδα-
 σκον μὴ ἐπαμνεῖν αὐτὰ. σῆθεν Πυθα-
 γόρας ἐλὼν, Ἐλλῶν δὲ πρῶτος

A corū quæ in istis regionib. à me acta
 sunt, quod nunquā pecuniis acqui-
 rendis animū intēderim, hunc ipsum
 Ægyptiū adhibebo testem; qui cum
 multa mala me fecisse, plura etiā per-
 uersè consuluisse calumnietur, nun-
 quā tamen pecuniæ causa ad hæc fa-
 cinora impulsus fuisse me dicit, nec
 quid lucri sim meditatus ostēdit: sed
 tam dementē esse me iudicat, ut cum
 iisdem incātationib. utar, quibus alij
 pecuniarū gratia uti solent, pecunias
 tamen non exoptē: putatq; me quasi
 B venalem aliquā mercem proponen-
 tē clamare, Accedite ὁ δεῖνέτες; sum
 enim incantator egregius, idq. gratis
 & nullius mercedis causa exerceo. E-
 rit autem hoc lucrū, quod vestrū qui-
 libet corū quæ expetit cōpos factus
 abibit, ego autē accusationes, pericu-
 lāque subibo. Sed ne sermones insul-
 fos, aut dementes efferamus, quæra-
 mus ab accusatore de quo primò di-
 cere nos oporteat: quanquā interro-
 gatione non esse opus censeo. Ipse e-
 C nim à vestitu sūpsit accusationis ex-
 ordium, & ab iis quib. aut vescor, aut
 abstineo. Horū igitur pro me causam
 dicito, diuine Pythagora: pro his e-
 nim in iudiciū vocor, quorū tu quidē
 inuētor, ego autem laudator sum, &
 imitator. Hominib. ὁ rex, terra cun-
 cta necessaria producit: ita ut volen-
 tib. pacificè cum ceteris animalib. vi-
 uere nihil omnino desit. Ex ipsa nāq.
 cōmuni omnium nutrice quædā me-
 tendo colliguntur, quædā arando ex-
 trahuntur, prout quæq; suis temporib.
 D aptè congruunt. Sed quidam, velut
 illius munerum ignari, cibi, vestitūf-
 que parandi causa gladiū contra ani-
 malia nudarunt. Indi autē Brachma-
 nes nec ipsi talia laudauere, & Ægy-
 ptios gymnosophistas, ne talia lau-
 darent, edocuere. Ab his autem hæc
 instituta accipiens Pythagoras, Æ-
 gyptiorum disciplinam Græcorum

moribus primus admiscuit, & animalia quidem in terra degere permittens: quæ autem ex terra nascuntur munda, puraque esse putans, talibus ut vescerentur, instituit: quod animæ, corporique aptè nutriendo congrueret. Vestitum insuper, quem plerique ex morticina materia confectum gestant, impurum esse autumans, linteis amiciri cõstituit: & calciamenta itidem ex arborum corticibus fieri mandavit. Ex hac autem puritate, mundiciæque fructus complures assecutus est: maximè verò, quod suam animam cognoscere meruit. Nam cum esset eo tempore natus, quo ob raptam Helenam Troia oppugnabatur, & filiorum Panthi pulcherrimus, & pulcherrimè ornatus esset, adeò iuuenis interfectus est, ut Homero lugendi causam præbuerit. In multa deinde corpora transmigrans, iuxta immobilem fatorum legem, quæ variè multipliciterque animas permutat, rursus in hominis formam rediit; & Mnesarchi Samij filius fuit, sapiens ex Barbaro, & ex Troiano factus Ionius: atque ita immortalis, ut se fuisse Euphorbum non esset oblitus. Meæ igitur sapientiæ progenitorem quis fuerit, enarraui, quòdque ipse horum inuentor non fuerim, sed ab aliis velut hereditatem acceperim, satis ostendi. Atque ego deliciis deditos homines in iudicium nunquã vocavi propter Phœnissas aves, aut à Phaside Pœoniæve deuectas, quas conuiuiorum gratia pinguefaciunt ij, qui omnia ventri indulgent, nec accusavi quenquam piscium causa, quos maiore pretio emunt plerique, quàm equos quondam, K. litera notatos emere præstantes viri consueverunt: nec purpureas, Pamphyliãque & molles vestes cuiquam inuideo adduci;

A ἐπέμειξεν Αἰγυπίοις, τὰ μὲν ἔμψυχα, τῆ γῆ αἰῆκεν· ἀ δὲ αὐτῆ φύξι ἀκῆρατα εἶ) Φάσκων, ἐσπίετο· ὀπιπίδα γὰρ σῶμα, καὶ νοῦν πρέφει· ἐδῆτά τ', ἡ δὲ ἄπο θησοφίδων Θ πολλοὶ φοροδοσι, οὐ καθαραὶ εἶ) φήσας, λίν Θ ἠμπάχετο. καὶ τὸ ὑπόδημα κτ' Θ αὐ Θ λόγον, βύβλον ἐπέξετο. ἀπέλαυσέ τε τῆ καθαρὸς εἶ), πολλὰ μὲν. ποσοτον δὲ τὸ τῆς ἑαυτῶ ψυχῆς αἰδεσθαι. γυρόμυθ' ἦ κτ' ἡρόνοις, οἱς ὑπὲρ Ἐλένης ἢ Τροία ἐμάχετο, καὶ τῆ τῆ Γάιδου παίδων κάλλιτος ὦν, καὶ κάλλισα ἐσαλμυθ'· ἀπέθανε μὲν οὐτω νέθ, ὡς καὶ Ομηρῶ παραχρῆν δρῶθ. παρελθὼν δὲ εἰς πλείω σώματα κτ' Θ ἀδρασείας δεσμὸν, ὃν ψυχὴ ἐναλλάττει, πάλιν ἐπανῆλθεν εἰς ἀνθρώπου εἶδ' Θ, καὶ Μνηστέρχιδι ἐτέχθη τῶ Σαμίῳ, Ἰφός ἐπὶ Βαρβαρού, καὶ Ἰων ἐπὶ Τροός. καὶ οὐτω τὴ ἀθανάτος, ὡς μήδ' ὅτι Εὐφορβ' Θ εἶ) λελησται. Θ μὲν δὲ ποσόρονον τ' ἑμαυτῆ Ἰφίας, εἶρηκα. ἢ τὸ μὴ αὐτὸς ἕσθ' ἢ, κληρονομῆσας δὲ ἑτέρου ταῦτ' ἔχ' ἢ. καὶ γὰρ μὲν οὐ κρίνω τῶν τρυφάντας ὑπὲρ τ' Φοινικεῖς ὄρνιθας, εἰδ' ὑπὲρ τ' ἐπὶ Φάσιδος, ἢ Παμόνων, οἱς παίνοισιν εἰς τὰς αὐτῶν δαίτας Θ τῆ γαστρὶ χαρίζομενοι πάντα, οὐδὲ ἐγχαψάμην πω οὐδένα ὑπὲρ τῶν ἰχθύων, οἱς ὠνοῦνται πλέονθ, ἢ τῶν κοπώσπας ποτὲ Θ λαμπεροί. οὐδὲ ἀλευργίδος ἐβάσιμα οὐδενί, οὐδὲ Παμφύλου Ἰνός, ἢ μαλακῆς ἐδῆτ' Θ.

Aristoph. in Nabal.

ἀσφοδέλου ἢ ὡς θεοί, καὶ ζαγημάτων,
 καὶ καθαρᾶς ὀψοφαγίας γραφῶν
 φθύζω. Ἐοὐδὲ ἡ ἐσθῆς ἀσυλος, ἀλλὰ
 καὶ κείνῳ λωποδυτεῖ με ὁ κατήγο-
 ρος, ὡς πολλοὶ ἀξίω τοῖς γήσοι.
 καὶ τοὶ ἀφελόντι ὑπὲρ ἐμψύχων
 τε, Ἐμψύχων λόγον, δι' ὧν καθαρὸς
 πῆ, ἢ μὴ δοκεῖ, πῆ βελπίων ἢ ὀδόνη
 τῆ ἐρεῖς· τὸ μὲν γε παραστάτου ζῶς
 ἐπέχθη, καὶ σπουδαζομένου θεοῖς, οἱ
 μὴ ἀπαξίωσι τὸ ποιμαίναν. Ἐνὶ Δί
 ἡξίωσαν ποτε αὐτὸ καὶ χρυσοῦ εἶδος, ἢ
 θεοῖ, ἢ λόγοι. λίνον δὲ σπειρέται μὲν
 ὡς ἐτυχε, χρυσοῦ ἢ ἐδεῖς ἐπ' αὐτῷ λό-
 γος· ἀλλ' ὁμῶς ἐπειδὴ μὴ ἀπ' ἐμ-
 ψύχου ἐδρέφθη, καθαρὸν μὲν Ἰνδοῖς
 δοκεῖ, καθαρὸν ἢ Αἰγυπτίοις. ἐμοὶ ἢ
 καὶ Πυθαγόρῃ, διὰ τῆς τοῦ γῆμα γέ-
 γονε, διαλεγομένοις, βύρμενοις,
 θυοῖσι. καθαρὸν ἢ καὶ τὸ ἐνυχάειν
 ὑπὲρ αὐτῶ. καὶ γὰρ τὰ ὀνειράτα τοῖς ὡς
 ἐγὼ διατρωμένοις, ἐτυμωτέρας τὰς
 αὐτῶν φήμας ἀγαθὰ. ἀπολογούμεθα καὶ
 ὑπὲρ τῆ οὐσίας ποτὲ ἡμῖν κόμης, ἐπειδὴ
 πῆς γραφῆ Ἐμψύχου βύρμηται. κρινέτω
 δὲ μὴ ὁ Αἰγύπτιος, ἀλλὰ τὰ ξανθὰ,
 Ἐμψύχου μετὰ μείρακια, τῶν ἐ-
 ρεσῶν Ἐξαψάμυρα, καὶ τὰς ἐπαί-
 ρας, ἐφ' αἷς κωμάζει. καὶ αὐτὰ μὲν,
 βύδαμονα ἡγεῖσθαι, καὶ ζηλωτὰ τὴ κό-
 μης, καὶ τῆς λειβομένου ἀπ' αὐτῆς
 μύρου. ἐμὲ ἢ, ἀναφροδίσιαν πάσαν,
 καὶ ἐρεσὴν τῆ μὴ ἐρεσὴν εἰρήσεται γὰρ
 πρὸς αὐτὰ, ὡς κακοδάμονες, μὴ
 συκοφαντεῖτε τὸ δωρεῶν βύρμηται.
 τὸ γὰρ κομαῖν, ἐπὶ Λακεδαιμονίων ἡ-
 και, καὶ γρόνοις Ἰππιδόβουδεν αὐτοῖς,

A ὁ Dij immortales, & terrestrium
 fructuum, atque olerum esus in me
 accusatur, nec vestis mea à furibus
 tuta est: sed ipsa quoque velut in-
 cantatoribus nimis ornata spoliare
 me nititur accusator. Verumenim-
 uerò si quis animati & inanimati ra-
 tionem auferat, ob quæ purus quis,
 aut impurus videri potest, quid in
 se præclarius habet lintea, quàm la-
 nea vestis? Hæc enim ex animali
 mansuetissimo nata est, circa quod
 etiam Dij laborauerunt, quandoqui-
 dem pastores esse non sunt dedigna-
 ti. Et certè aurea specie quandoque
 dignam lanam putauere, siue Dei,
 siue fabulæ aureū vellus alicubi fuisse
 dicentes. Linum verò seritur ve-
 cunquæ euenit, auri verò circa illud
 nullus est sermo: sed quoniam ab
 inanimato decerpitur, purum qui-
 dem Indis, purum etiam Ægyptiis
 esse videtur. & propterea Pythago-
 ræ prius, deinde etiam mihi hoc ip-
 sum in vestem assumptum est, quam
 conuenire nobis putauimus tam di-
 sputantibus, quàm orantibus, aīq; sa-
 crificantibus. Purum quoque arbi-
 trati sumus in lintea veste pernoctare:
 nam somnia manifestiores signifi-
 cationes ostendunt iis, qui sicut
 ego viuunt. Afferemus & excusa-
 tionem de ea coma, quam olim ge-
 stare consueui. *quandoquidē etiā squal-
 loris accusatio quadā inuenta est.* Vocet
 autem in iudiciū Ægyptius non me,
 sed flauos, comptosq; adolescentes,
 qui amatores, aut amicas vrunt, qua-
 rum gratia lasciuunt. & ipsi quidem
 beati putentur, & amabiles propter
 comam, & quod ab ipsa distillat
 vnguentum. Me namque ab omni
 Venere abstinere delectat, & hoc
 ipsum amo nihil amare. Dicere au-
 tem accusatoribus possum, ὁ infeli-
 ces ne calumniemini Doricorum in-
 uenta: nam comarum nutritio à
 Lacedæmoniis eo tempore orta est,

quando habiti sunt bellicosissimi. Spartanorum rex Leonidas fortitudinis causa comam gestabat, quod amicis modestiorem, hostibus vero terribiliorem propter ipsam videri se arbitrabatur. Hinc & Spartiatae omnes nutrire coepere, quod non minus hunc regem, quam Lycurgum, aut Iphitum venerarentur. Idcirco à sapientis viri crinibus procul absit ferrum, quod illuc admo- uere nefas est; vbi sensuum om- nium fons est, vnde vaticinia om- nia, vnde vota precésque & sapien- tia interpretes sermo nascatur. Em- pedocles etiam purpurea vitta cri- nes circumdatus Græcorum compi- ta perambulabat, hymnos compo- nens, quod ex homine Deus esset futurus. Ego autem neglecta coma vtens, nec adhuc vllis hymnis in e- ius honorem compositis, in iudi- cium accusatus adducor. Sed quid Empedoclem commemorare opus est? cui vel sua quadam felicitate, vel eorum, qui tunc erant, homi- num bonitate licebat in libertate degere, nec vllam pro talibus rebus calumniam timere. Sed iam plura de crinibus dicere omittamus, qui iam abscissi sunt, ita vt accusatio- nem inuidia præuenerit. quapro- pter alterius criminis defensionem afferre oportet. Est autem crimen profectò grauissimum, & quod non tibi solùm, ô rex, verumetiam ipsi Ioui terrorem possit afferre. Dicit enim accusator homines opinari me Deum esse, idque etiam non- nullos mei quodam stupore atto- nitos palàm prædicare: quanquam ante iudicium faciendum demon- strare oportuit, quid ego disputans, quidve dicens, aut quod miracu- lum faciens, homines ad me ado- randum compulerim. Non enim ex quo, aut in quem mutauerim, aut

A
 ἐς οὓς μαχμώτατα αὐτῶν εἶχον. καὶ
 βασιλεὺς τῆς Σπάρτης Λεωνίδας ἐχέου-
 πο, κομῆν ὑπὲρ αἰδρείας, ἔτι σέμνους
 μὲν φίλοις, φοβέρος ὃ ἐχθροῖς φαίνε-
 ας. ταῦτά τοι ἔη Σπάρτη ἐπ' αὐτῶν
 κομᾶ μείον εἶδεν, ἢ Ἰππὶ Λυκέρῳ τε,
 καὶ Ἰφίτῳ. Ἐφ' ὃ ἀνδρὸς κόμης φη-
 δέω σίδηρος. οὐ γὰρ δεμίτων ἐπέχων
 αὐτὸν, οὐ πᾶσαι μὲν αἰδητήεον πη-
 γαί, πᾶσαι δ' ὄμφαι, ὅθεν διχαί τ' ἀ-
 ναφαίρον, καὶ Ἐφίας ἐρμύειε λόφος.
 B
 Εμπεδοκλῆς μὲν γάρ, ἔσοφίῳν, ἔ-
 αλουργότατων περὶ αὐτῶν ἀρμόσας,
 ἐσέβει περὶ τὰς τῶν Ἑλλήνων ἀγμάς,
 ὕμνοις ἕνωπύεις, ὡς θεὸς εἶξ ἀνθρώ-
 που ἐσοίτο. ἐγὼ δ' ἡμεληδὴν κόμην
 χρώμενος, ἔοῦ πω τοιαῦτα ὕμνων ἐπὶ
 αὐτῇ δεηθεὶς, ἐς γραφὰς ἀγομαί, ἔ-
 δικασήεα. ἔπ' ἦ φῶ (W) Εμπεδο-
 κλῆα; πότῃ ἐαυτῶ, ἢ πῶ τῶν ἐπὶ
 C
 αὐτῶ ἀνθρώπων διδαμμοῖαν ἀγάν;
 παρ' οἷς ἐκ' ἐσυκοφαντεῖτο ταῦτα. μὴ
 πλείω διαλεγόμεθα ὑπὲρ τῆς κόμης.
 ἐτμήθη γὰρ, καὶ περὶ λαβὴ πῶ
 κατηγροῖαν ὁ φθόνος, δι' ὃν ὑπὲρ
 τῆς ἐτέρας αἰτίας χεὶ ἀπολογεῖσθαι,
 χαλεπῆς οὐσης, ἔοίαι, ὦ βασιλεῦ,
 μὴ σοὶ μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ Διὶ πα-
 τραρχίῳ φόβον. φησὶ γὰρ εἶς ἀνθρώ-
 D
 πους θεὸν ἠγαῖσθαι με, καὶ δημοσίᾳ
 τῶν ἐμφέρειν, ἐμβεβροντημένοις ὑπὲρ
 ἐμοῦ. καὶ τοι καὶ περὶ τῆς αἰτίας ἐ-
 κείνα διδάσκων εἶδῃ, ἢ διαλεχθεὶς
 ἐγὼ, πῶ οὕτω θαυμάσιον εἶπῶν,
 ἢ περὶ ἕσας, ὑπηγαγόμενον εἶναι ἀν-
 θρώπου περὶ σὺ χεῖσθαι μοι. οὐτε γὰρ
 ἐς ὃ, πῶ εἶξ ὅτου μετέβαλον, ἢ με-

ταβαλεῖ μοι ἡ ψυχὴ, διελέχθην ἐν Ἀ
 Ἑλλησι· καὶ τοὶ γινώσκων οὔτε δό-
 ξας οὐδὲ ἐμαυτῷ ποιαύτας ἀπέστλα,
 ἔτ' ἐς λόγια, καὶ χρησμῶν ὠδας ἔζηλ-
 ζον, οἷα τῶν θεοκλυτωμένων * Φορὰ
 ἔδ' οἶδα πόλιν οὐδεμίαν, ἐν ἣ ἔδοξε
 ζυγίοντας Ἀπολλωνίῳ θυῖν. καὶ τοὶ
 πολλὰ ἄξιος ἐκείνοις ἐγχομῆλυ, ὅποσα
 ἐδέοντό μιν· ἐδέοντο δὲ τοιαῦτα μὴ νοσεῖν
 οἱ νοσοῦντες. ὁσιώτῃροι μὲν, ὁσιώτῃροι
 θυῖν ὑβρίν ἐπιτεμῆσθαι νόμοις ἐρρώσθαι.
 μιᾶς δὲ ἐμοὶ μὲν τούτων ὑπῆρχε,
 τὸ βελήϊοις αὐτῶν αὐτῶν φαίνεσθαι.
 σοὶ δὲ ἐχειζόμενον ταῦτα. ὡσπερ γὰρ
 ὁ τῶν βοῶν ἴππισταται τὸ μὴ ἀτα-
 κτεῖν αὐτὰς χειρίζονται τοῖς κεκτη-
 μένοις τὰς βοῆς· καὶ ὁ τῶν ποιμνίων
 ἴππιδηταί, παίνοισιν αὐτὰ ἐς τὸ ἴ-
 πεπαμένων κέρδος, νόσοις τὲ ἀφαι-
 ρῆσι μελιτήων ὁ νομῆις αὐτῶν, ὡς
 μὴ ἀπόλοιτο τῷ δεσπότῃ τὸ σμιλῶς.
 οὕτω που καὶ ἐγὼ τὰ πολιτικὰ πάτων
 ἐλαττώματα, σοὶ διωρδούμενον τὰς
 πόλεις. ὡστ' εἰ ἔθεον ἠγρυπνῶτό με, σοὶ
 κέρδος ἢ ἀπάτη εἶχε. Ζῶντες οὐδὲ μίαν
 γὰρ που ἠκροῶντό μου, δεδιότες * μὴ
 παρῆσαν, ἀ μὴ δοκεῖ θεοῖς. ἀλλ' οὐχὶ
 τῶν ὄντων. ὅτι δὲ ἐστὶ τις ἀνθρώπων
 παρὸς θεὸν ζυγίοντα, δι' ἡμῶν μόνον
 ζῶντων, θεοῖς οἶδ' ἐφιλοσοφεῖ δὲ * καὶ
 ὑπὲρ τῆς αὐτῆς φύσεως, ἔσθ' ὅπη μετέχῃ
 τῶν θεῶν. φησὶ μὲν οὐκ καὶ τὸ εἶδος
 αὐτὸ θεῶν εἰκέναι, ὡς ἀγαλματο-
 ποιῆα ἐρμυδύς, καὶ χρώματα τὰς τῆς
 ἄρετας θεοῦ ἠκροῦν ἐπ' αὐτῶν πεπί-
 σθαι, καὶ τοῖς μετέχοντα αὐτῶν ἀλ-
 χιδεῖς τὲ εἶναι, καὶ θεοῖς διδασκάλους

σχ. πρὸς ἀπὸ
 τῶν ἀκου-
 σίτων.

σχ. δεδιότες
 παρῆσαν.

σχ. π. ε.

mutatus fuerim, apud Græcos un-
 quam disputavi; quamvis scirem ta-
 les opiniones de me forsitan apud
 quosdam esse: neque responsa, aut
 oracula unquam edidi, qualia can-
 nere nonnunquam solent, qui di-
 uinum *numen inuocant*, neque ci-
 uitatem aliquam noui, ubi congre-
 gati in unū ciues decreuerint Apol-
 lonio sacrificare: quamvis de multis
 bene meruerim in iis, in quibus mea
 opera egerunt. Petierunt enim non
 ægrotare, qui ægrotabāt; alij vt san-
 ctius initiarentur, sanctius sacrifica-
 rent, postularunt: quidam verò vt
 iniurias prohiberem, & leges con-
 firmarem. Horum autem mihi præ-
 mium erat, vt illi se ipsis meliores
 euaderent. In his autem omnibus ti-
 bi sum gratificatus. Sicut enim boum
 curatores dum prouident, ne quid
 illis aduersi contingat, boum do-
 minis gratificantur: & gregum pa-
 stores oues pinguefaciunt propter
 possidentium vtilitatem; & morbos
 ab apibus arcent earum curatores,
 ne domino examen pereat: simili-
 ter ego ciuitatum vitia corrigens,
 tibi ciuitates direxi, vt si me Deum
 quoque ciues putassent, tibi lucro
 futurus esset illorum error. Quò e-
 nim promptius, & libentius me
 audissent, eò magis timerent *ea per-
 agere*, quæ Diis non viderentur.
 Verùm ipsi de me nihil tale opi-
 nabantur. Quòd autem sit homi-
 nibus cum Deo quædam affinitas,
 per quam solum in omnibus ani-
 malibus Deum cognoscit, & de
 propria natura philosophatur, & in
 quo diuinitatis est particeps: for-
 màque (vt aiunt) Deo similis est,
 sicut fingendi, pingendique ars no-
 bis ostendit: quòdque à Deo virtu-
 tes hominibus prouenire creditur,
 & illarum participes homines Diis
 proximi *consentur*, horum, inquam,

B

C

D

omnium non Athenienses esse dicemus authores, quanquam illi Iustorum & Olympiorum, & huiusmodi cognominum primi impositores extiterunt, quæ diuiniora fortasse videntur, quam ut hominibus conueniant: sed Apollinem Pythium inuentorem comperimus. Venit enim in eius templum Spartanus Lycurgus, qui nuperrimè leges tulerat, quibus Lacedæmoniorum est constituta respublica. Hunc igitur cum salutaret Apollo in principio statim orationis, quid de illo sentiret ostendit, dicens dubitare se vtrum hominem, an Deum appellari illum oporteret. Procedens autem eius oratio sententiam suam declarat, cum illi diuinum cognomen manifestè decernit, tanquam viro bono, atque omni virtute perfecto. Neque tamen ob illud controuersia, aut periculum vllum à Lacedæmoniis Lycurgo contigit: quòd opinio esset immortalem futurum; quoniam ipse tali ab oraculo denominatus cognomine non obstupuerat: sed oraculo assensere Lacedæmonij, cum etiam ante oraculū sibi id ipsum persuasissent. Ceterum Indorum, atq; Ægyptiorū instituta eiusmodi sunt. Ægyptij namque opiniones Indorū in multis calumniantur: sermonem verò, quem illi de Deo, omnium rerum opifice, afferunt, adeò laudant, ut alios etiam eundem edocuerint, quamuis ab Indis originem sumpserit. Est autem Indorum ratio talis. Generationis & substantiæ rerum omnium Deum opificem esse sciendum est. quòd autem ipse talia producere cogitauerit, causa est bonitas eius. Quoniam igitur cognata sunt hæc, rationem ita concludo, ut asseram viros bonos Dei particulam

A δὲ τῆς διδουσίας ταύτης μὴ Ἀθηναίους καλῶμεν, ἐπειδὴ τοῦ δικαιῶς, ἔτι τοῖς ὀλυμπίοις, καὶ τὰς τοιαύτας ἐπωνυμίας ποσῶσι ἐδεντο, ἰσοτέρας ὡς τὸ εἶκος οὔσας, ἢ ἐπὶ ἀνθρώπων κείσθαι. ἀλλὰ Ἐὐ Ἀπόλλων τὸν ἐν τῇ Πυθίῳ, ἀφίκετο μὲν γὰρ ἐς τὸ ἱερόν αὐτῷ Λυκούργος ὁ ἐκ τῆς Σπάρτης, ὅστις γεγραμμένων αὐτῷ τῶν νόμων, οἷς ἡ Λακεδαιμόνων τέτακται. ποσῶσι δὲ αὐτῷ ὁ Ἀπόλλων, βασιανίξ πτω ποσῶσι αὐτῷ δόξαν, ἐν δὲ γῆ τῆς χρησιμοῦ φάσκων ἰσοτερεῖν, ποσῶσι χρὴ θεόν, ἢ ἀνθρώπον αὐτὸν καλεῖν. ποσῶσι δὲ, ἰσοφαίνεται, ἔτι ψηφίζεται πτω ἐπωνυμίας ταύτης, ὡς ἀνδρὶ ἀγαθῷ. καὶ οὐδεὶς ἔτι Ἐὐ Λυκούργῳ ἀγῶν, ἢ κίνδυνῳ ἐκ τούτων ποσῶσι Λακεδαιμονίοις, ὡς ἀθανάτου ζῶντα ἐπεὶ μὴ ἐπέπληξε τῷ Πυθίῳ, ποσῶσι τοῖς, ἀλλὰ ξυεπέθεντο τῷ μαντεῖῳ, πεπεισμένοι δὲ ἢ που καὶ ποσῶσι χρησιμοῦ ταῦτα. τὰ δὲ Ἰνδῶν, καὶ Αἰγυπτίων ταῦτα. Ἰνδοὶς Αἰγύπτιοι τὰ μὲν ἄλλα, συκοφαντήσιν, καὶ διαβάλλουσιν αὐτὰν τὰς ἔτι τοῖς ποσῶσι δόξας. Ἐὐ δὲ λόγῳ, ὃν ἐς Ἐὐ δημιουργὸν τῶν ὄλων εἶρηται, οὕτω πὶ ἐπαμνοῦσιν, ὡς καὶ ἑτέροις διδάξασθαι Ἰνδῶν ὄντα. ὁ λόγος δὲ, τῆς μὲν τῶν ὄλων γνέσεως τε, καὶ οὐσίας, θεὸν δημιουργὸν οἶδε. τῆς δὲ ἐνδυμηθῆσαι ταῦτα, ἀπὸ τῶν ἀγαθῶν ἐστὶ αὐτόν. ἐπεὶ ποίνω ξυψῆνῃ ταῦτα, ἐρχομαι τῆς λόγου, καὶ φημι τοῖς ἀγαθοῖς τῶν ἀνθρώπων θεῶν πὶ ἔχαν,

κόσμος δὲ, ὁ μὲν Ἰππὶ θεῶν δημιουργ-
 γῶ κείμην, τὰ εἰ οὐρανῶ νομι-
 ζέσθω, καὶ τὰ εἰ θαλάσῃ, καὶ γῆ
 πάντα, ὧ μετρίσια ἴση ἀνθρώποις,
 πλείω τύχης. ἐστὶ δὲ πρὸς καὶ ἐπὶ ἀν-
 δρὶ ἀγαθῶ κόσμος, οὐχ ὑπερέλα-
 λων τὰ θεφίας μέτρα· ὅν που ἔσται αὐ-
 τὸς, ὧ βασιλεῦ, φήσεις, ἀνδρὸς δεῖ-
 δαι θεῶν εἰκασμένου. ἢ πὶ τὸ γῆμα
 τῶ κόσμου τῶδε; αἱ ψυχὰς ἀτακ-
 κῆσαι, μανικώτερον ἀπλόνται παν-
 τὸς γῆματος· καὶ ἔωλοι μὲν αὐταῖς
 νόμοι, σωφροσύνῃ δὲ οὐδαμοῦ· θεῶν
 δὲ ἡμαῖ, ἀπμοι. λαλιας δὲ ἐρῶσι,
 ἔσται πρυφῆς, ἔσται ὧν ζῆγία φύεται,
 πονηρὰ ζῦμβουλος ἔργου παντός. αἱ
 δὲ μῦθουσαι ψυχὰς, πηδῶσι μὲν
 Ἰππὶ πολλά· τὸ δὲ σκίρτημα τῶδε ἴσθαι
 οὐδέν· οὐδὲ εἰ πάντα πίνοισιν, ὅποσα,
 ὡσπερ ὁ μανδραγόρας, ὑπνηλατῶ ἐνο-
 μιάσθαι· ἀλλὰ δεῖ ἀνδρὸς, ὅς Ἰππὶ με-
 λήσεται τῶ πρὸς αὐτὰς κόσμου, θεὸς
 ἀπὸ θεφίας ἠκων. οὐτοσί γὰρ ἀπὸ χρη-
 αὐτὰς ἐρῶτων τὴν ἀπάγην, ἐφ' οὓς
 ἀγελώτερον τῶ ζυμῆδος ὀμιλίας σκί-
 φέρονται, ἔσται φιλοχρηματίας, δι' ἡ
 οὐπω πάντες ἔχθιν φασίν, ἐπεὶ μὴ καὶ
 τὸ σῶμα ὑπέχοισιν Ἰππὶ ῥέοντι τῶ
 πλέσθω. φόνων γὰρ ἀναχθῆν μὲν αὐ-
 τὰς μὴ πρὸς ἀπείθεσθαι, ἐκ ἀδυνάτων
 ἴσως ἀνδρὶ τοιούτῳ, ἀπὸνίψαι ὅτι οὐ-
 τε ἐμοὶ δυνατὸν, οὔτε τῶ πάντων δη-
 μιουργῶ θεῶν. ἔσται, βασιλεῦ, κατηγε-
 εῖα ἢ ὑπὲρ τῶ Εφέσου, ἐπειδὴ ἐ-
 σῶσθαι καὶ κενέτω με ὁ Αἰγύπτιος,
 ὡς ἐστὶ πρὸς φορον τῆ γραφῆ. ἐστὶ
 γὰρ δὴ που ἡ κατηγεῖα τοιαύτη.

A quendam habere: mundum autem,
 qui opifici Deo adiacet, omnia,
 quæ in cælo, terræque, & mari sunt
 existimare debemus; cuius etiam
 homines præter fortunæ rationem
 sunt participes. Est autem in bono
 viro mundus quidam sapientiæ men-
 suram non excedens, quem tu etiam
 ô rex, fateberis indigere viro, qui
 Deo sit similis. Verum huius mun-
 di figuram inordinatæ animæ fu-
 riosius attingentes omnia pertur-
 bant, & varias leges sibi ipsis fin-
 gentes, temperantiam minimè ser-
 vant. Quapropter Deos meritis ho-
 noribus non venerantur, & garru-
 lam loquacitatem, & viuendi deli-
 cias sectantur, ex quibus otium na-
 scitur, cuiuslibet operis peruersus
 consiliarius: animæ autem quasi e-
 briæ factæ ad multa nefanda pro-
 filiant: nec illarum compescere la-
 sciuiam aliquid potest, etiam si om-
 nes potiones ebibant, quæcunque
 velut mandragora somno inducen-
 do putantur accommodatæ: sed vi-
 ro opus est, qui gubernet eum, quem
 circa ipsas diximus etiam esse mun-
 dum. hunc autem à sapientia qua-
 si Deum factum esse oportet. Is ita-
 que sufficiens erit ab amoribus re-
 uocare, ad quos impetuosius ferun-
 tur, quàm communis consuetudo
 patiatur. Ab auaritia quoque deter-
 rebit, ob quam satis se habere nun-
 quam dicunt, & affluentibus diuitiis
 os nunquam occludunt. Cohibere
 autem ne se cædibus inquinent, ta-
 li viro forsitan impossibile non e-
 rit: purgare autem ab ipsis, atq; ex-
 piare, neque mihi impossibile est,
 nec omnium rerum opifici Deo. Est
 etiam in accusatione posita, ô rex,
 Ephesus à peste liberata; in quo ve-
 lim ita me iudicet Ægyptius, si-
 cut accusationi conuenit. Est enim
 accusatio fermè talis quædam.

Apud Celtas, aut Scythas, fluuio-
rum Istri, seu Rhēni accolas, ciui-
tas quædam posita est, nihil minor
Epheso, quæ est in Ionia. Hanc bar-
barorum receptaculum, & homi-
num imperio tuo non obtempe-
rantium, peste grassante liberavit A-
pollonius. Est autem sapienti vi-
ro talis etiam accusationis defen-
sio quædam, si dixerit regem suos
hostes non morbis, sed armis velle
delere: quanquam, nec abs te rex,
nec à me sit vsquam ciuitas illa de-
lecta: neque te exoptare puto ciui-
tati cuiquam pestem, ob quam vi-
deas ægrotos ante templa exposi-
tos iacere. Sed utcunque sit, omit-
tantur quæ ad Barbaros attinent,
nec illis remedia curemus afferre,
dum immanes & implacabiles sint,
& nostro generi inimicissimi: Ephesum
verò quis negabit liberari oportuisse,
quæ generis principium ab Attica purissima
ducens, supra omnes Ioniæ, Lydiæve ciuitates
aducta est? Prominet autem mari,
quod terram ambit, in qua ipsa
posita est. Abundat autem bona-
rum artium studiis & philosophis,
oratoribusque redundat: ut verè
dici possit eam ciuitatem non equi-
tum robore, sed clarorum homi-
num millibus ceteras superare, &
in ea plurimum vigere sapientiam.
Quis igitur pro talis vr̄bis salute
discrimen quodcunque subire non
auderet? præsertim cum animad-
uerterit Democritum Abderitas quod-
dam à peste liberasse: & Athenien-
sem Sophocle meminerit, qui ven-
tos demulsisse fertur, non oppor-
tuno tempore regionem perflan-
tes: aut illa audierit, quæ de Em-
pedocle prædicantur, qui nebu-
læ in Agrigentinos diffusæ vehemen-
tiam compescuit. Verum hoc loco
me vr̄get accusator. Audisti enim,

A *ὦ δὲ Σκύθας, καὶ Κελτοὺς, οἱ ποταμὸν
Ἰστρὸν, ἢ Ρῥῆνον οἰκοῦσι, πόλις ὤκισται,
μείων οὐδὲν Ἐφέσου τῆς ἐν Ἰωνίᾳ.
ταύτῃ ὀρμητήριον βαρβάρων οὐ-
σαν, οἱ μὴ ἀκροῶνταί σου, λοιμὸς
μὲν τις ἀπολεῖν ἐμήμεν Ἀπολλώνιος
ἢ ἰάσατο. ἐστὶ μὲν γὰρ τις καὶ πρὸς
ταῦτα ἀπολογία θεῶν ἀνδρὶ, καὶ ὁ
βασιλεὺς τὸ ἀντίξουν, ὅπλοις, ἀλλὰ μὴ
νόσοις αἰρεῖν βέλῃ. μὴ γὰρ Ἰξάλφ-
φθειρ πόλις μηδεμία, μήτε σοὶ, βα-
σιλεῦ, μήτε ἐμοί. μήτε ἴδιμι πρὸς
ἱεροῖς νόσον, δι' ἣν ἄνοσοι ὄντες ἐν αὐ-
τοῖς κείσονται. ἀλλὰ μὴ ἔσω ἐν ἀπουδίᾳ
τὰ βαρβάρων, μηδὲ τὰ τῶν αὐτῶν
ἐς τὸ ὑγαῖνον, πολεμιώτατοι ὄντας, καὶ
ἐκ ἐκαστόνδοις τῶν πρὸς ἡμᾶς γῆρας. τῆς
Ἐφέσου, τίς ἀφαιρήσεται ἔσω ζεῦς,
βεβλημένην μὲν τὰς δεξιὰς ἔχουσι
ἐκ τῆς καθαρωτάτης Ἀθίδος, ἐπιδεδω-
κῆσαν ἢ πρὸς πάσας, ὅπου σαι Ἰωνικῆ
τε, Ἐλύδιοι. πρὸς βεβληκῆσαν ἢ Ἰππὶ
πρὸς θάλατταν, διὰ τὸ ὑπερήκειν τῆς γῆς,
ἐφ' ἧς ὤκισται. μετὰ ἢ φροντισμά-
των οὐσαν, φιλοσόφων τε, καὶ ῥητορε-
κῶν, ὑφ' ὧν ἡ πόλις, οὐχ ἵπτω, μυ-
ρίασι ἢ ἀνθρώπων ἰσχύς, θεφίαν ἐπα-
νεσσα; τίς δ' αὖ θεὸς ἐκλιπεῖν θεῖ δοκεῖ
τῆς ὑπὲρ πόλεως τοιαύτης ἀγῶνα. ἐνδυ-
μηθεὶς μὲν Δημόκριτον ἐλδιδερό-
σαντα λοιμὸν ποτ' Ἀβδηρείταις ἐννοή-
σας ἢ Σοφοκλέα τὸν Ἀθιναῖον, ὃς λέ-
γετο καὶ ἀνέμοις θάλασσαν, τῆς ὥρας ὑπερ-
πνύσαντας ἀκηκοῶς ἢ τὰ Ἐμπεδο-
κλέους, ὃς νεφέλης ἀν' ἔχει φορεῖν, ἐπὶ
Ἀκράγανθινος ραβείσης. Ἰππικὸς πῆ με ὁ
κατήγορος; ἀκούεις γὰρ πού καὶ σὺ,*

ὦ βασιλῦ, καὶ Φησὶν, καὶ ἐπειδὴ σω-
 πείας αἶπος Εφεσίοις ἐγγύμνην γρά-
 φεδαί με, ἀλλ' ἐπειδὴ πορεύειπον ἐμ-
 πεσεῖσθαι σφίσι πλὴν νόσον· τοῦτ' ἔστι
 ὑπὲρ Ἑφίαν (εἶ), καὶ τερατῶδες τ' ἔ-
 ἴπ' ἰσοτόνδε ἀληθείας, καὶ αὐτὸ ἐφικέ-
 σθαι με, εἰ μὴ γῆρας τὸ λῦ, ἔδ' ἀπορρή-
 τος. π' ἔγωγε σὺ ταῦτα ἐρεῖ Σωκράτης,
 ὑπὲρ ὧν ἔφασκε τῶ δαίμονιου μαν-
 θάνειν; π' δὲ Θαλῆς τ', καὶ Αναξαγό-
 ρας, πῶ Ἰωνε, ὁ μὲν, δι' ἄφορίαν πλὴν
 τῶν ἐλαίων, ὁ δὲ πολλὰ τῶν οὐρανόων
 παθῶν πορεύειπον τ', ἢ ἰσοτόντ', πο-
 ρεύειπον ταῦτα; ἔ μὲν ἔ ὑπήχθησαν
 οὗτοι δικαστηρίοις ἐφ' ἑτέρας αἰτίας,
 καὶ οὐδαμοῦ τῶν αἰσίων εἴρηται γῆ-
 ρας (εἶ) σφας, ἐπειδὴ πορευομένους
 καταγέλασον γ' ἔτι εἰδοκεῖ, καὶ
 οὐδ' ἐν Θεσσαλίᾳ πιδανὸν κατ' ἀν-
 δρῶν λέγεσθαι Ἑφῶν, οὗ τὰ γυναικα
 κακῶς ἤκουσεν ἴπ' ἰπ' τῆς σελεύης
 ἔλξ. πόθεν οὖν τῶ πῶ Εφε-
 σσον ἀήδοις ἠδόμενος; ἤκουσας μὲν καὶ
 τῶ κατηγόρου εἰπόντος, ὅτι μὴ κατ' ἑ-
 ἄλλοις διατῶμαι, καί μοι ἵ ὑπὲρ τ'
 ἐμαυτῶ σίπων, ὡς λεπία, καὶ ἠδῖω
 τ' ἑτέρον συμβάειδος, ἐν δ' ἐρεῖ εἴ-
 ρηται. τῶτό μοι, ὦ βασιλῦ, τας αἰ-
 δήσας ἐν αἰπῶ πνὶ ἀπορρήτω Φυ-
 λάτῃ· κούκ ἐὰν πολέρον πῶ αὐτας
 οὐδὲν (εἶ), διορατῶ τ', ὡσπερ ἐν κα-
 πόπῃρου αὐγῇ, πάντα γινόμενά τε, καὶ
 ἐσομένα. οὐ γὰρ πῶ μὲν εἶγε ὁ Ἑφῶς
 πῶ γὰρ ἀναδυμῶσαν, ἢ πῶ ἀέρος
 διεφθορότα, λῦ τ' ὄφρον ἀνωθεν ῥέει,
 ἀλλὰ ξυνήσθαι αἰσίων καὶ ἴπ' ἰπ' οὐρανοῦ
 ὄντων, ὑπὲρ πῶ μὲν, ἢ διοί, διατῶν ἵ,

A ὁ rex, quandoq. dicentem, quòd non
 propterea me accusat, quia salutem
 Ephesiis attulerim; sed quia pestem
 ipsos inuasurā esse prædixerim. Hoc
 enim admirabile quid esse, & omniū
 excedere sapiētiam dicit, adeò vt nisi
 incantator essem præcipuus, huc at-
 tingere veritatis non potuerim. Quid
 igitur hoc loco Socrates dicit, de iis
 quæ à dæmone prædiscere se dice-
 bat? Quid Iones dicit Thales, & Ana-
 xagoras, quorum ille quidem olearū
 abundantia, alter cœlestium porten-
 torum multa prædixit, num incanta-
 tionibus eos talia præscisse dicemus?
 Verum enim uerò ij, quos diximus, ob
 crimina in iudicium à calumniatori-
 bus vocati fuerunt, nusquā tamen in
 accusationib. dictum reperitur incā-
 tatores ipsos esse. Ridiculum enim id
 esse videbatur, & ne in Thessalia qui-
 dem credibile, vt à sapiētib. viris tale
 aliquid diceretur; quamuis illic mu-
 lierculis dicāt probro dari, quòd Lu-
 nam è cœlo detraxerint. Vnde igitur
 Ephesiorum incōmoda præsensisti?
 C dicet quispiā. Huius autem rei facilis,
 & in p' ὀπτu est excusatio, cūm ex ac-
 cusatore nuper, ὁ rex, audieris, quòd
 non eodē cum aliis victu utar, & me
 paulo ante dicere animaduertisti,
 quā leuib. quāmq. terrestrib. cibariis
 vesceter, quæ mihi longè sunt iucū-
 diora, quā lautæ, & apparatussimæ a-
 liorū dapes. Hoc igitur, ὁ rex, admi-
 rabilé quandam, & arcanā perspicā-
 citatem sensib. tribuit, nec turbidum
 quicquā, aut obscurū circa ipsos ma-
 nere patitur, facitq. vt tanquā in spe-
 culi claritate cūcta perspicā tam fa-
 cta, quā etiam futura. Neque enim
 expectabit sapiens euaporantem ter-
 rā, aut aërem corruptum, aut graue
 aliquid desuper adueniat; sed hæc
 omnia intelliget, quamuis adhuc
 in foribus, vt aiunt existētia; poste-
 rius certè, quā Dij, citius tamen,

quàm plerique hominum. Dij namque futura, homines verò ea quæ fiūt, sapiētes verò quæ instant, & accedunt, sentiunt. Pestis autem causas, ô rex, si fortè scire volueris, seorsum interrogabis. Sunt enim sapientiæ profundioris, quàm vt proferri in vulgus mereantur. Hæc ergo victus frugalitas, & sobrietas, non modò sensuum perspicacitatem gignit, sed vim quandam ad res maximas, & admirabiles percipiēdas. Videre autem quod dico licet, cùm ex aliis multis, tum ex iis, quæ Ephesi circa imminentem morbum, & morbi speciem agnoscendā peregi. Mendico namque seni simile erat monstrum illud: id autem ego vidi, & videns patefeci, neque sedavi morbum, sed funditus abstuli. Quem verò Deorū vt opem afferret, sim precatus, declarat templum Ephesi huius rei gratia auersori Herculi dedicatum. Ipsum namque auxiliatorem elegi, qui cùm fortis esset, ac sapiens Helidem quandoq; morbo liberauerat, euaporationes defacans, quæ à terra proueniebant; contra Augiam irrumpens dominātem. Quis igitur incantationū amator tibi visus est vnquam, qui Deo tribuat, quod ipse fecerit: aut quæ artis miracula quærit is, qui si quid admirabile factum sit, à Deo fateretur processisse? Quis autem incantator Herculē inuocasset? Talia namque infelices homines sacra in terræ barathris faciunt, & terrestribus Diis sacrificant, in quorum numero Herculē poneret nemo. Est enim purus, & hominum generi beneuolus. Eundem quoque & in Peloponneso sum precatus, vbi penes Corinthum Lamia obuersabatur, formosiores adolescentulos deuorans. Ego tamē certamen suscepi, non magna, admirandāve munera poscens,

A ἢ ὅ πολλοί. θεοὶ μὲν γὰρ μνημόνων, ἀνθρώποι δὲ γηνομένων, σοφοὶ δὲ προσιόντων ἀσπάζονται. λοιμὸς δὲ αἰτίας ἰδίαι, βασιλῆυ, ἐφότα. σοφώτεροι γὰρ, ἢ ἐς τοῦ πολλοὺς λέγεσθαι. ἀρ' οὐκ οὕτω διαίτῳ, λεπιοτήτα μόνον ἐργάζεται τῆν ἀσθένειαν, ἢ ἰσχυρὸν ἐπιτὰ μέγιστα τε, καὶ θαυμασιώτατα. θεωρεῖν δὲ ἐξέστιν ὁ λέγων, καὶ ἀπ' ἄλλων μὲν, ἔχ' ἡκιστα δὲ κακὸν τῆν ἐν Εφέσω πῶς πῶ νόσον κείνῳ παραχθέντων. τὸ γὰρ τῆς λοιμοῦ εἶδ' ὅ, πῶ γὰρ δὲ γέροντι εἴκασο, καὶ εἶδον, καὶ ἰδὼν εἶλον, οὐ παύσας νόσον, ἀλλ' ἔξελών. ὅτῳ δὲ βύξ' ἀμύθη, δηλοῖ τὸ ἱερόν, ὃ ἐν Εφέσω ὑπὲρ τούτου ἰδρυσαμένη. Ηρακλέους μὲν ἀποτοξάνου βύξ'. ξυμεργὸν δὲ αὐτῷ εἰλόμῳ, ἐπειδὴ σοφός τ', ἔ' ἀνδρείῳ ὦν, ἐκείνῳ ποτε λοιμὸς πῶς Ἠλῆν, τὰς ἀναδυμιάσας * ἀποκλύσας, αἷς παρεῖχεν ἢ γῆ, κατ' Αὐγίαν ἐπιών τυραννίδοντα. πῶς δὲ οὐκ σοι, βασιλῆυ, δοκῆ, φιλοπμοῦ μὲν γῆς φάινεσθαι, θεῶν ἀναθεῖναι, ὃ αὐτὸς εἰργασο; πῶς δὲ ἀν κτήσασθαι * θαυμασας τ' τέχνης, θεῶν ὄρεῖς τὸ θαυμάζεσθαι; πῶς δὲ ἀν Ηρακλεῖ βύξ' ἀσθαι, γῆς ὦν; τὰ γὰρ ποιαῦτα ὅ κακοδαίμονες βόθροισ ἀναπέσας, καὶ χθονίοις θεοῖς, ὦν τὸν Ηρακλέα ἀποτακτέον. καθαρός γὰρ, ἔ' τοῖς ἀνθρώποις δύνου. νύξ' ἀμύθη αὐτῷ ἔ' ἐν Πελοποννήσῳ ποτέ. Λαμίας γὰρ π' κακῆ φάσμα πῶς πῶ Κόρινθον ἤλυε, σιπούμῳ τῆν νέων τοῦ καλοῦ. ἔ' ξυμμεργό μοι τῆς ἀγῶνος, οὐ θαυμασιῶν δεηθεῖς δώροισ,

ἄλλα μελιπλούτης, καὶ λιβανώτῃ, καὶ τῆ ἱερῆ σωτηρίας ἢ ἀνθρώπων ἐργάσασθαι· τοῦ γὰρ, καὶ κτλ. (ϕ) Εὐρυπύλαια, μάδον τῶν ἀθλων ἠγάγετο. μὴ ἀχθῆναι, βασιλεῦ, τὰ Ἡρακλέους ἀκούων. ἐμέλε γὰρ αὐτῷ τῆ Ἀθηνᾶς, ἐπειδὴ χριστός, καὶ σωτήρ τοῖς ἀνθρώποις. ἀλλ' ἐπεὶ κελύβης μεῦ ὑπὲρ τῆ θυσίας ἀπολογεῖσθαι, τοῦ γὰρ καὶ τῆ χειρὸς εὐδαιμονοῦμαι, ἀκούε ἀπολογίας ἀλλοθι. ἐγὼ γὰρ πάνθ' ὑπὲρ σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων πράττων, οὐπω ὑπὲρ αὐτῶν ἔδυσσα, οὐδ' ἂν θυσαμι οὐδέν. οὐδ' ἂν θύοιμι ἱερῶν, ἐν οἷς αἶμα. οὐδ' ἂν βύζαιμι εἰς μάχαιραν βλέπων, ἢ θυσιῶν, ἢ Φῆς. ἢ Σκύθην με, ὦ βασιλεῦ, ἠρῆκας, οὐδ' ἐπὶ τῷ ἀμίκτου ποδῶν. οὐδ' ἐπέμιξά πω Μασσαγέταις, ἢ Ταύροις, ὡς κακείνοις ἂν τῆ θυσίας ἔδοις μετέβαλλε. ἀνοίας δ' ἂν ποῖ ἤλαυνον, ἵνα πλείστα μὲν ὑπὲρ μαντικῆς διαλεχθῶμαι, καὶ ὅπῃ ἐρρωταί, ἢ μὴ. ἄριστα δ' ἀνθρώπων ἠδημένον, ὅτι τὰς αὐτῶν βουλάς, (ϕ) θεοὶ τοῖς ὁσίοις τε, καὶ σοφοῖς ἀνδράσι, καὶ μὴ μαντιβομένοις, Φάνοισι, μαιφονίας ἀπλομαί, καὶ ἀσπλάγχτων ἀδύτων ἐμοὶ, καὶ ἀκαλλιερῆτων, ἐφ' οἷς ἀπέλιπεν ἂν με καὶ ἡ τῆ δαίμονίου ὁμφῆ, μὴ καθαρὸν ὄντα. καὶ μὲν εἴ τις ἀφελῶν τὸ τῆ θυσίας μίσος, ἔξετάζοι (ϕ) κατήγορον, πρὸς ἀμικρῶν πρὸς εἰρηνεῖν, ἀπαλλάττει με τῆς αἰτίας αὐτός. ὃν γὰρ φησὶ πρὸς εἰρηνεῖν Εφεσίοις πλὴν νόσῳ, θυσίας οὐδεμίαν δευθῆναι,

A sed placentas duntaxat, atque thura, cum id omnium maximè expeterè, ut bonum aliquod pro salute hominū operarer. Illud enim, iuxta Euryfthei sententiā, maximum præmium laborū esse censebam. Nec enim molestè feras velim, ὁ rex, de rebus Herculis aliquid audire. Pallas enim de ipso curam habebat, quoniam benignus, & hominibus salutaris habitus est. Sed quoniam me iubes de sacrificio defensionem afferre, quod etiam manu significasti, veram defensionē audi. Ego cum omnia pro virorum, quos dico, salute fecerim, nunquam tamen pro ipsis sacrificavi, neque sacrificarem omnino, aut templum attingerem, ubi sanguinem effusum aspexerim; nec unquā sum Deos precatus cultum respiciens, aut tale aliquod sacrificium, quale mihi obiicit accusator. Non enim Scytham me putaueris, ὁ rex, nec ex aliqua patria natum extra commune hominum consortium posita: neque cum Massagetis, aut Tauricis unquā sum versatus, ut eorum sacrificandi mores assumpserim. Nec etiam adeo sum demens, ut cum multa de vaticinandi facultate disputauerim, & quid ipsa possit, aut non possit, disseruerim; atq; idem ipse optimè omnium hominū sciam Deos immortales consilia sua sanctis, & sapientibus vatibus aperire, ego cædes & viscera in sacris attrectare auderem. Præsertim cum nunquam antea sanguine consueverim sacrificare, neque Diis gratum id esse putauerim. In quibus etiam dæmonis vox me deseruisset, quod impurus essem atque pollutus. At verò si quis sacrificij odio sublato accusatorem interroget ea, quæ de me paulò antè dixit, comperiet ipsum suis met verbis tali crimine me absolueret. Quæ enim nullo peracto sacrificio dixit futurā pestē Ephesiis prædixisse, quid

quid illi iugulatione vlla opus erat ad ea prænoscenda, quæ etiam sine sacrificio prænoscere poteram? aut quid omnino vaticinio indigebam pro iis, quæ mihi ipsi iam pridem atque aliis persuaseram? Si enim propter Neruam & eius familiares accusor, rursus eadem dicam, quæ alias dixi, cum de talibus interrogabar. Ego Neruam omni imperio, omnique laude dignum iudico: posse autem cum multis curis, negociisve animum intendere, nequaquam puto. Corpus enim morbo dissolutum, mentem quoque angoris plenam reddit, ita ut quæ domi sunt agenda, curare non possit. Te autem & à corpore, & à mente laudat; & iure quidem, ut opinor. quanquam promptior est humana natura ad ea laudanda, quæ efficere ipsa non potest. Est autem mihi probè ex re affectus Nerua: neque me deridentem illum vnquam vidi, nec vllatenus iocosè ludentem, sicut inter amicos fieri consuevit: sed mecum velut adolescentuli cum parentibus, præceptoribusve cum pudore quodam & reuerètia loquens erubescit. Cumque sciat honestatem, probitatemque à me præter cetera laudari, tam exactè in vtraque sese exercet, ut supra modum humilis esse mihi videatur. Quomodo igitur credibile cuiquam videbitur Neruam imperium affectare, qui bene secum agi putaret, si domum suam gubernare posset? Aut quis mecum res magnas communicare arbitrabitur eum, qui & de paruis mecum loqui non audeat? Vel quis vnquam existimaret ipsum tentare, ut his rebus mentem meam commoueat, quibus nec alium quenquam si de me cogitaret, mouere niteretur? aut quæ ego sapiens viri iudicio assen-

A τί σφαγίων ἐδέηθην αὐτῷ, ἐφ' ἃ καὶ μὴ δυσαιμύων παρῶν εἶδέναι; μαυ-
 πῆς δὲ τί ἐδέομαι, ἵνα ἐρῶ ὧν αὐτὸς
 τε ἐπεπείσμεν, ἃ ἔσθ' ἔτι; εἰ γὰρ ὑπὲρ
 Νερούα, καὶ τῶν ἀμφ' αὐτὸν κείνομαι,
 λέξω πάλιν, ἃ καὶ παροῦμαι* εἶπον.
 λυίκα ἠπὼ ταῦτα. Νερούαν γὰρ ἀ-
 ξιον μὲν δρχῆς ἠγοῦμαι πάσης, ἃ
 λόγου παντὸς ἐπ' ἐφημίαν ἠκούτος.
 ἀγωνιστῶν ἢ φροντίδων, οὐ χρεῖσόν.
 B κατὰ λέξιν γὰρ τὸ σῶμα ὑπὸ τῆ νό-
 σου, δὲ λῶ καὶ ἡ γνώμη μετῆ ἀπὸς, ἃ
 οὐδὲ τὰ οἴκοι ἰκανή. σὲ γοῦν ἐπαυεῖ
 μὲν σώματος, ἐπαυεῖ δὲ γνώμης. εἰ-
 κὸς μὲν οἴμαι τι παροῦμαι. παροῦ-
 μοτέρη δὲ οὕτως ἢ ἀνδροπεῖα φύσις
 ἐπαυεῖν, ἃ μὴ αὐτὴ ἐρρωται. πέπον-
 δε δὲ καὶ ἃ παρὸς ἐμὲ χρεῖσιμον Νε-
 ρούας. ἃ οὐτε γῆρασάντα πω αὐτὸν ἐπ'
 ἐμοῦ οἶδα. οὐτε βηθισαίμυρον* καὶ
 C τῶν εἰωθῶτων ἐν φίλοις. ἀλλ' ὡσπερ
 τὰ μειράκια παρὸς τοῦ πατέρας τε,
 ἃ διδασκάλους τοῦ αὐτῶν. βύλαθως
 μὲν φθέρεται τὸ ἐπ' ἐμοῦ πάν, ἐρυ-
 θρια ἢ ἐπ. εἰδώς ἢ τὸ ἴπικες ἐπαυ-
 νοῦντά με, οὕτω τί ἄραν ἴπικηδὸς
 αὐτὸ, ὡς κάμοι ταπεινότερος τῶν με-
 τείξ φαίνεσθαι. πῶς οὐκ ἐπιδαλὸν ἠ-
 γήσασθαι δὲ τις δρχῆς ἴπικηδὸς
 D Νερούαν, ἀγαπῶντα εἰ τῆ εἰαυτῶν οἰ-
 κίας δρχῆς. ἢ ὑπὲρ μεγάλων δια-
 λέγεσθαι μοι, ἃ μὴδὲ ἵνα ἐρ μι-
 κρῶν τεθαρρηκότε. ἢ ξυμπλήν ἐμοῖ
 γνώμην, ὑπὲρ ὧν μὴδὲ αὐτὸς παρὸς ἀλ-
 λον, εἰ τοῦ μόνον ἐπεθυμήθη, ξυμπλήν;
 ἢ πῶς* ἐτ' ἐγὼ βροχὸς γνώμην ἐρμη-

ἰδίην ἀνδρὸς, μαντικῆ μὲν πιστῶν,
 ἀπιστῶν δὲ Ἐφία; τὸν δὲ Ὀρφίτην, καὶ
 τὸν Ροῦφον, τοῦ δικαίου μὲν, ἔσω-
 φρονίας, νοθεύς δὲ ἀνδρᾶς, ὡς οὐ οἶ-
 δαι, εἰ μὲν ὡς τυραννοῦσόντας, διαβε-
 βητῶν φασιν, καὶ οἷδ' εἴτε τούτων
 πλέον διακρίψαι οἴσιν, εἴτε Νερούα,
 εἰ δὲ ὡς συμβούλω γερονότε, πιθανώ-
 τῳ δὲ ἀρχῆς ἐπιθέσει Νερούας, ἢ οἱ δὲ
 συμβεβησάν. ἀλλὰ μὲν τὸν γε ὑπὲρ
 τούτων κείνοντα, κακείνα εἰκὸς μὲν
 εἰδυμείδαι, πῶς ἐβούλετό μοι τὸ ξυλ-
 λαμβάνειν τοῖς Ἰππικῶν ἡγεμόσι.
 χεῖματά μὲν γὰρ οὐ φησὶ ὅτι αὐ-
 τῷ γεγηθητά μοι, οὐδὲ δώροις ἐ-
 παρδέντα με, ταῦτα εἰργάσθαι. σκε-
 ψάμεθα δὲ, μὴ μεγάλων δέουμνος,
 ἀνεβαλόμην τὰς ὅτι αὐτῶν διεργε-
 σίας, ἐς ὃν ὥροντο δέξιν χρόνον, ἐν ᾧ
 μεγάλα μὲν δὴ αἰτεῖν ὑπῆρξε, μει-
 ζόνων δ' ἀξίως. πῶς οὐ ταῦτα ἔσαι
 δεῖ; ἐνδυμήθη, βασιλῶν, σεαυ-
 τὸν, καὶ τοῦ ἐπὶ σοῦ δέροντας,
 ἀδελφὸν δὴ ποὺ τὸν σεαυτῶν, καὶ πα-
 τέρα, Νερούα τε, ἐφ' ὧν ἤρξην.
 καὶ τούτοις γὰρ μάλιστα τοῖς βασιλέας,
 βεβίωτά μοι ἐς τὸ φανερόν, τὸν ἄλ-
 λον χρόνον Ἰνδοῖς Φοιτῶν. τούτων δὲ
 τῷ ὀκτῶ, καὶ τετάρκοντα ἔτη, ποσῶ-
 τον γὰρ τὸ ἐς σὲ μήκος, οὐτε Ἰππικῶν
 βασιλείους ἐφοίτησα, πλὴν ἐν
 Αἰγύπτῳ τῶν σοῦ πατρὸς, ἐπεὶ μήτε
 βασιλεῖς πῶς ἐτύχανεν ὧν, ὡμολό-
 γητέ δ' ἐμὲ ἤκειν, οὐτ' ἀνελεύθερον
 πὶ διελέχθην βασιλῶσιν, ἢ ὑπὲρ
 βασιλέων δήμοις, οὐτ' Ἰππικῶν ἐ-
 λαμπρωάμην, ἢ γραφόντων ἐμοὶ

A titer, nec vaticiniis fidem adhibe-
 rem, sapientiæ autem non crede-
 rem? Orphitum autem, ac Rufum
 viros iustos, ac temperatos, ad res
 autem agendas segniores, ut perce-
 pi, si quis imperium occupaturos
 calumniaretur: nescio an magis quã
 in Nerua aberret: sin consultores,
 suasoresque Neruæ fuisse ad occu-
 pandum imperium quispiam dixe-
 rit, facilius certè mihi Neruam in-
 fidiaturum, quàm hosce consulto-
 res persuaserit, sed & huiusmodi ac-
 cusantem cogitare debet, quid mi-
 hi volens adiuverim eos, qui res no-
 uas moliri tentarent. Numquam e-
 nim pecunias me ab illis accepisse,
 aut muneribus corruptum talia fe-
 cisse quisquam criminabitur. Vidca-
 mus autem vtrum magna quædam
 præmia ab illis expectans, eorum
 beneficia in id tempus distulerim,
 quo illi se potituros imperio arbi-
 trabantur. Tunc enim magna ab il-
 lis petere, & maiora etiam conse-
 qui potuissem. Quomodo igitur o-
 stendes vnquam tale quicquam me
 fuisse meditaturn? Reminiscere, ô
 rex, te ipsum, & qui ante te impe-
 ratores fuerunt, fratrem videlicet
 tuum, atque patrem, & præter
 hos Neronem etiam. Sub his enim
 præcipuè imperatoribus in aperto
 vixi, cum antea ad Indos peregri-
 natus essem. His igitur triginta &
 octo annis (tantum enim quod di-
 xi spatium vsque ad te fuit) ad re-
 gias fores nunquam accessi, præ-
 terquam in Ægypto, vbi cum pa-
 tre tuo sum versatus: quanquam
 ipse tunc rex adhuc non erat, &
 mei conueniendi causa illuc se ve-
 nisse fatebatur. Nec illiberale quic-
 quam cum regibus sum locutus, nisi
 populorum causa qui regum ditio-
 ni suberant. Nec vnquam ob epi-
 stolas sum gloriatus, quas aut mihi

reges, aut ego regibus scripserim, nec munerum causa regibus adu-
 latus, à meipso, aut gravitate mea
 discessi. Si igitur pauperes, diuites-
 que considerans me interrogas, ve-
 tris eorum me connumerem, inter-
 ditissimos proculdubio me adscri-
 bam: nullis enim rebus indigere
 pluris facio, quàm Lydiae Pactoli-
 que diuitias omnes. Quomodo igitur
 nondum regnantium dona in
 tempus distuliffem, quo ipsos re-
 gnaturos esse putarem; qui nec à
 vobis accipere quicquam volui, qui-
 bus firmum, stabileque imperium
 esse animaduerto? aut quomodo
 regni permutationes meditarer, qui
 constitutum imperium non magni-
 facio? Veruntamen omnia quæ con-
 tingere possunt philosopho, qui
 potentioribus aduletur, in Euphra-
 te manifestè conspicio. Hic sibi e-
 nim diuitias parauit. Quid autem
 diuitias dixi? imò verò fontes di-
 uitiarum. Iam enim inter fœnera-
 torum mensas nuncupatur caupo,
 quæstuarus, publicanus, numula-
 rius, & ad omnia venalia & pretio
 comparabilia se conuertit: poten-
 tiorumque foribus magis est affi-
 xus, quàm proprii earundem iani-
 tores. Expellitur etiam inde plerun-
 que, non secus ac gulosi canes de-
 pelli solent. Philosopho autem ne
 drachmam quidem impertit. Cùm-
 que suas diuitias quoad ceteros ob-
 strusas habeat, hunc tamen vnum
 Ægyptium pecuniis pascit, vt in
 me linguam amputari dignissimam
 acuat. Euphratem igitur tibi iudi-
 candum relinquo: nisi enim adu-
 latoribus valde fauces, inuenies ho-
 minem longè deteriore, quàm à
 me sit narratum. Tu verò quod re-
 liquum est accusationis ex me au-
 di, vt de quibus accuser, intelligas.
Accinebatur quidam, ô rex, in media

A βασιλέων, ἢ αὐτὸς ἐν δεινύμῳος γρά-
 φῃ, ἔθ' ὑπὲρ δωρεῶν κολακβίων βα-
 σιλέας, ἐμαυτῆ ἀπλωέχθῃ. εἰ γοῦν
 ἐροῖό με, πλοισίους ἐνδυμηθεῖς, καὶ
 πένητας, ποτέρου ἔθνων τούτων ἐμαυ-
 τὸν γράφω τῷ πλοισιωτάτων φήσω.
 ὃ γὰρ δεῖξαι μηδενὸς ἐμοὶ Λυδία, ἢ
 ὃ Πακτωλὸς παῖν. πῶς οὖν, ἢ τὰς
 ὧρὰ τῶν οὐπω βασιλέων δωρεῶν
 ἀνεβαλόμην, ἐς ὃν δέξην αὐτῶν ὠ-
 μίω χρονον, ὃ μηδὲ τὰς ὧρ ὑμῶν
 ἐλόμῳος, οἷς βέβαιον ἠγούμην ὃ
 δέξην, ἢ βασιλείων μεταβολὰς ἐ-
 πενόουω, μηδὲ τὰς καθεστηκυῖαις ἐς ὃ
 πρῶτα χρομόμος; ἢ μὲν ὅποσα γί-
 γνεται φιλοσόφῳ, ἀνδρὶ κολακβίουτι
 τοῖς δυνατοῖς, δηλεῖ τὰ Εὐφράτου.
 τέτω γὰρ ἐν τῷ δειν, τί λέγω χρομάτα;
 πηγαὶ μὲν οὖν εἰσι πλούτου, καὶ πῖ τῷ
 τραπέζων ἤδη διαλέγεται κάπηλος,
 ὑποκάπηλος, τελώνης, ὀβολοσάτης,
 πάντα γηρόμῳος τὰ πωλούμῳα τῆ, ἢ
 πωλουῦτα. ἐν τετύπωται δ' αἰεὶ τῆς
 τῶ δυνατῶν θυραῖς, καὶ προσέσηκεν
 αὐταῖς πλείω καιρὸν, ἢ ὅτι θυροφροῖ
 ἀπελήφθη δὲ ἢ ὑπὸ θυροφρον πολλὰ-
 κισ, ὡσπερ τῶ κυκῶν ὅτι λίχνοι. δραχ-
 μίω ὃ οὐδὲ φιλοσόφῳ ἀνδρὶ ποτε
 προσέμενος, ὅτι πειχίλῃ τῆ ἐαυτῶ πλῆ-
 τον, ἐτέροις τὸν Αἰγύπτιον τουτονὶ βό-
 σκων χρομάσι, καὶ ὄξυων ἐπ' ἐμὲ
 Γλώπιδου ἀξίαν ἐν τελεμῳατῶ. Εὐφρά-
 τῶ μὲν δὲ κατὰ λείπω σοι. σὺ γὰρ, ἢ
 μὴ κόλακας ἐπαρηῆς, διρήσῃς τὸν ἀν-
 θεροπον κακίω, ὧν ἐρμηνεύω. τῶ ὃ λοι-
 πῆς ἀπολογίας, ἀκροῶ. τί οὖν αὐτῆ; ἢ
 ὑπὲρ πῆνων; ἢ δὲ τῶ πῆς, ὧ βασιλῶ, παρ-

Aristotel.
 1. Polit.

δος Ἀρκάδος ἐν τῇ καπιγρεία φη-
 νει, τετμήσας μὲν αὐτὸν ὑπὸ ἑμοδ-
 νύκτωρ, εἰ δ' ὄναρ φησὶν, οὐπω οἶ-
 δα, εἰ δὲ πατέρον τὸ ἀγαθὸν ὁ-
 ποῖς εἶπεν, καὶ τὸ εἶδος, οἷοι Ἀρκά-
 δων ἐν αὐχμῶ, καλοῖ. τῆτον
 φασιν ἰκετῶντα τὸ, καὶ ὀλοφυρόμε-
 νον, ἀπεσφάχθαι. καὶ μετὰ τὰς χεῖ-
 ρας εἰς τὸ τῆ παιδὸς αἷμα βάψαν-
 τα, θεοῖς ὑπὲρ ἀληθείας βύχεσθαι μέ-
 χει πύτων ἐμὲ κείνοισιν. ὃ δ' ἐφε-
 ξῆς λόγος, τῶν θεῶν ἀπύεται. φασὶ
 γὰρ τοῖς θεοῖς ἀκοῦσαι μὲν ὧδέ μου
 βύξαμένου, δοῦναι δὲ ἱερά βύσι-
 μα, καὶ μὴ ἀποκτεῖναι ἀσεβοῦντα.
 πῶ μὲν οὐκ ἀκρόασιν, ὡς οὐ κατὰ-
 ρα, τί ἂν, ὧ βασιλεῦ, λέγοιμι; ἀλλ'
 ὑπὲρ ὧν γὰρ μοι ἀπολογητέα. τίς ὁ Ἀρ-
 καὶ εἶπεν; εἰ γὰρ μὴ ἀνώνυμος τὸ
 πατέρον, μήδ' ἀνδραποδῶδης τὸ εἶ-
 δος, ὡρα τοῖ ἐρωτῶν τί μὲν ὄνομα
 τοῖς γναμμένοις αὐτὸν, πῶν ὃ οἰ-
 κίας εἶπεν. τίς δ' ἐφρέσατο αὐτὸν ἐν
 Ἀρκადία πόλις. πῶν βωμῶν ὃ ἀ-
 παχθεῖς, ἐνταῦθα ἐθύετο. οὐ λέγα-
 ταῦτα, καὶ τοῖ δένος ὧν μὴ ἀλη-
 θείην. εἰκοῦν ὑπὲρ ἀνδραπόδου κεί-
 νῃ με. ὧ γὰρ μήτ' αὐτῷ ὄνομα, μήθ'
 ὧν ἐφυ, μὴ πόλις μὴ κληρὸς εἶναι,
 οὐχί, ὧ θεοῖ, τῆτον ἐν ἀνδραπόδου
 χεῖρ πατήρ; ἀνώνυμα γὰρ πάντα. τίς
 οὐκ ὁ καπιλῶ τῆ ἀνδραπόδου; τίς
 ὁ περιάμενος αὐτὸ δὲ Ἀρκάδων;
 εἰ γὰρ τὸ γῆτον πύτων Ἰππιδῆς
 τῇ σφατιούση μαρτυρῆ, πολλῶν μετ'
 χρημάτων εἰκὸς ἐωνῆσθαι τῶν παι-
 δα, πεπλοκέναι δὲ ἵνα εἰς Πελο-

A accusatione fletus Arcadis pueri, quē
 me noctu in partes cōcidisse dicunt:
 an verò somnium aliquod hoc fue-
 rit, non satis scio. Narrāt autem hunc
 puerum honestis parentibus ortum
 fuisse; forma verò qua squallidi &
 macilenti Arcades pulchri putantur.
 Hunc aiunt supplicante, plorante m-
 que à me fuisse iugulatū, deinde san-
 guine pueri me cōspersum, pro veri-
 tate agnoscenda Diis vota fecisse, &
 B mei quidem hæctenus protēditur ac-
 cusatio. Nam quod reliquum est ad
 ipsos Deos spectare videtur. Aiunt
 enim illos me ita precātem exaudis-
 se, vt de cælo signa mihi dederint
 præclara, nec me impia facientē in-
 teremerint. Quàm fœdum igitur, im-
 purūmq; sit, ὁ rex, de talibus audire,
 dicerēve, non me latet: attamē huius
 criminis est afferenda defensio. Pri-
 mūm igitur ex te quæro accusator,
 quisnā is Arcas puer fuerit, si parenti-
 bus non obscuris, & forma (vt ais) nō
 C seruili fuit, cōgruum fuerat te inter-
 rogasse: quodnam parentib. eius no-
 men, quāve familia natus, & in qua
 Arcadiæ ciuitate fuerit educatus, &
 quibus ab altarib. ad sacrificium huc
 deductus. Horum autem nihil abs-
 te profertur, quamuis in mentiendo
 sis peritissimus. Pro seruo igitur a-
 liquo in iudicium vocor: cuius enim
 nec nomē habetur, nec quibus sit or-
 tus parentibus, constat, nec in qua ci-
 uitate natus, aut educatus esset, inue-
 niebatur; cuius præterea nullus extat
 D heres, nōnne hūc, pro Dij immorta-
 les, seruorum loco habēdum omnes
 putarent? Illi enim innominati sunt:
 quòd si seruum fuisse fateberis, dicas
 rursus oportet, quis eum mango ad-
 duxerit, quis illum Arcas emerit. Si
 enim genus hoc puerorum vaticina-
 tionib. est accommodatū, multis pe-
 cuniis emptum fuisse credēdum est.
 Præterea necesse fuit aliqūe in Pelo-

ponnesum nauigasse, vt illinc puerum Arcadē nobis abduceret. Ponticos enim aut Lydios seruos, aut Phrygios gregatim huc aduectos inuenire & emere hīc licet. Hæ namq; gentes, & ceteri Barbari semper aliis obedire consueti, nequaquam turpē existimant seruitutem. Phrygibus autem familiare est proprios etiam filios vendere: & si captiui in seruitutem ducantur, ne ad eos quidem respiciendos sese conuertunt. Græci autem libertatis amatores adhuc sunt, nec Græcus quisquam extra fines in seruitutem venderetur. Quapropter nec seruorum prædonibus, nec eorundem mercatoribus apud ipsos locus permittitur. Hoc autem in Arcadia magis contigit. Ipsi enim non solum in libertate degunt omnes, sed multitudine seruorum egent. Est enim Arcadiæ magna pars syluestris, nec montes solum, verum etiam campestria loca egent. Igitur multis agricolis, multis caprarum, ouium, armentorumque pastoribus, qui partim boues, partim equos curent, lignatoribus insuper quam plurimis indiget regio, atque in his à pueritia exercentur. Quod si Arcades tales non essent, sed vt ceteri seruos suos venderent, quid ad diuulgatam sapientiam conferret esse ex Arcadia, quod maestetur? Non enim ceteris Græcis sapientiores sunt Arcades, vt aliquid plus quam alij in extis ostendant, imò verò rudes sunt atque agrestes & suis simillimi, cum ob alia multa, tum quòd glandibus, vt plurimum, turgent. Sed vereor ne defensione artificiosa nimium videar vti, qui mores Arca-

A πόννησον, ἴν' εὐθέως ἡμῖν ἀναχθείη ἢ Ἀρκὰς. ἀνδράποδα μὲν γὰρ Πονηκῶν, ἢ Λυδῶν, ἢ ἐκ Φρυγῶν, πρῆλαιτ' ἀνὰ κἀνταῦθά τις, ὧν γε καὶ ἀγέλαις ἐντυχεῖν ἔστιν, ἅμα φοιτῶσας δ' ἄρο. ταυτὶ γὰρ τὰ ἔθνη, καὶ ὅποσα Βαρβάρων, πάντα τὸν χρόνον ἑτέρον ἀκροώμενοι, οὐπω τὸ δουλεύειν αἰσχρὸν ἠγνοῦται. Φρυξὶ γοῦν Ἰππώλειον, καὶ ἄποδίδουσι τῶν αὐτῶν καὶ ἀνδραποδισθέντων, μὴ ἴππυρρέφουσι. Ἐλλίως δ', ἐλευθερίας ἐρασαὶ ἐπι, καὶ εἰδὲ δὲ λον ἀνὴρ Ἐλλίω πέρα ὄρον ἀποδώσει. ὅθεν εἰδὲ ἀνδραποδιστῆς οὔτε ἀνδραπόδων καπήλοισι, ἐς αὐτῶν περιητέα. ἐς δ' Ἀρκάδιον ἔμαλλον. πρὸς γὰρ τῶν ἄρα πάντας ἐλευθερίας Ἐλλίως, δεῖν δ' ὄχλος δούλων. ἐστὶ δ' πολλὴ ἡ Ἀρκάδια, ἔυλάδης, οὐτὰ μετέωρα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν ποσὶ πάντα. δεῖ δὴ αὐτοῖς πολλῶν μὲν γεωργῶν, πολλῶν δὲ αἰπόλων, συφορῶν τε, καὶ ποιμνῶν, καὶ βουκόλων, τῶν μὲν, Ἰππὶ βοισί. τῶν δ' ἐφ' ἵπποισι δρυτόμων τε δεῖται πολλῶν ἢ χώρα. καὶ τῆς ἐκ παιδῶν γυμναζονται. εἰ δὲ καὶ μὴ ποιάδε ἴω τὰ τῶν Ἀρκάδων, ἀλλ' εἶχον ὡσπερ ἑτέροι περιποδίδουσι τῶν αὐτῶν δούλοις, πὶ τῆς θρυλλομένης Ἰφία ξυνεβάλλετο τὸ εἶς Ἀρκάδας εἶς τὸ σφαπτόμενον; οὐδὲ γὰρ Ἰφώτατος τῶν Ἐλλήνων Ἀρκάδες, ἴν' ἑτέρου πὶ ἀνδρόπου πλέον ἔσται λογιστὰ τῶν ἀσπλάγχτων φαίνωσιν, ἀλλὰ ἀ-

χρηστότατοι ἀνδρόπων εἰσὶ, καὶ σωδῆς τὰ τε ἄλλα, καὶ τὸ γαστρίζεσθαι τῶν δρυῶν. ῥητορικώτερον ἴσως ἀπολελόγηται τοῦμοδ' ἔργου. τὰ τῶν Ἀρκάδων

ἀφερμυδίων ἤδη καὶ ᾠριῶν ἐς Πε- A
 λωπόννησον τῷ λόγῳ ἢ γὰρ ἐμοὶ περ-
 σήκουσα ἀπολογία, τίς; καὶ ἔδυσαι· οὐ
 θύω· οὐ διτάνω αἵματος, ἔδῃ εἰ βώ-
 μιον αὐτὸ εἶη· Πυθαγόρας τὸ γὰρ ᾠ-
 δε ἐγίγνωσκον, οἷ τε ἀπ' αὐτῶν παρα-
 πλησίως, καὶ κατ' Αἴγυπτον ἢ Ἐγυ-
 μνοὶ, καὶ Ἰνδῶν ἢ Ἐφοί. ᾠ δ' ὦν ἔ-
 ποίς ἀμφὶ Πυθαγόρῳ, αἱ τῆς Ἐ-
 φίας δὲ χαί ἐφοίτησαν. καὶ ταῦτα B
 θύοντες, οὐ δοκοῦσιν ἀδικεῖν τοῖς θεοῖς,
 ἀλλὰ γινώσκον τὸ αὐτοῖς ζυγωροῦ-
 σιν, δὲ ποῖς τὰ σώματα, ἔ ἀνόσοις,
 καὶ Ἐφωτέροις ἀεὶ δοκεῖν, μὴ τυραν-
 νεύεσθαι, μηδενὸς δεῖσθαι. καὶ ἐκ' ἀπει-
 κὸς οἷμαι ἀγαθῶν δεῖσθαι σφᾶς ὑ-
 πὲρ κατὰρθῶν θυμάτων. δοκῶ γάρ
 μοι ἔ τοῖς θεοῖς Ἐ αὐτὸν ἐμοὶ νοῦ
 ὑπὲρ θυσιῶν ἔχοντας, τὰ λιβανοφό-
 ρα τῆς γῆς, ἐν κατὰρθῶ τῆς οἰκου-
 μῆνης ἐκφυτθῆν, ἐν ἀπ' αὐτῶν θυσι-
 μῶν, μὴ σιδηροφοροῦντες ἐν ἱεροῖς,
 μήδ' αἷμα ἐς βώμοις ραίνοντες. ἐγὼ
 δ' ὡς ἔοικον, ἐμαυτῶ, καὶ τῶ θεῶν
 ἐκλαδομῶν, ἔδυσαι ἔθρονον, ὃν μήτ'
 αὐτὸς εἶωθα, μήτε τίς ἀνθρώπων θύοι.
 ἀπαλλαπέτω με τῆς αἰτίας ἔ ὁ και-
 ρὸς, ὃν εἶρηκεν ὁ κατήγορος. πῶ γὰρ
 ἡμέραν κείνῃ, ἐν ἣ ταῦτα εἰργά-
 σθαι μοι, φησὶν, εἰ μὲν ἐχρόμῃ ἐν
 ἀρχῇ, ἔδυσαι· εἰ ἢ ἔδυσαι, ἔ ἐφαρον.
 εἶτά με, ὦ βασιλεῦ, δαμιναῖ ἐρε-
 τῆς, εἰ μὴ ἐπεχώραζον τῇ Ρώμῃ
 τότε; καὶ σὺ βέλῃσε βασιλέων, ἐπε-
 χωράζεις· ἀλλ' ἐκ' ἀν' εἰποῖς θύσαι
 ποιαῦτα· καὶ ὁ συκοφάντης· ἀλλ' οὐχ
 ὁμολογήσει τὰ τῶ ἀνδροφόνων πράττειν,
 A dum exprimens in Peloponnesum
 oratione migrauerim, cum abundè
 sufficiens, mihi que accommoda-
 tior defensio fuisset huiusmodi, E-
 go nunquam sacrificij causa quic-
 quam mactavi, aut macto: neque
 sanguinem tango, etiam si in alta-
 ri sit positus. Hoc enim modo Py-
 thagoras sensit, & ceteri, qui eum
 secuti sunt. Id ipsum etiam qui in
 Ægypto sunt gymnosophistis, &
 Indorum sapientes, à quibus eius,
 B quam Pythagoras est secutus, sapien-
 tia principia manarunt. Qui autem
 secundum hæc instituta sacrificant,
 nulla à Diis iniuria afficiuntur: sed
 eos senescere Diis permittunt, & re-
 ctis, sanisque corporibus uti, sem-
 perque fieri sapientiores: nec verò
 tyranni unquam euadunt, nec re-
 bus ullis indigent. Nec absurdum
 profectò videtur illos à Diis im-
 mortalibus bona impetrare, qui
 purè, mundèque sacrificant: idem-
 que quod ego de sacrificiis sentio,
 Diis quoque sentire mihi videntur, qui
 C thuriferam terram in parte mundi
 purissima constituerunt; ut vel il-
 linc sacrificiorum materiam capia-
 mus, nec ferrum templis inferamus,
 aut aras sanguine maculemus. Ego
 autem (sic enim visum) & mei &
 Deorum oblitus, ita sacrificavi: si-
 cut nec aliàs unquam sacrificare
 consuevi, nec hominum quisquam
 omnino sacrificat. Sed hoc me cri-
 mine facilè tempus absoluit, quo
 D à me facta hæc fuisse dicit accusa-
 tor. Eo namque die, quo à me fa-
 ctū id fuisse calumniatur, si in agro
 fui, sacrificavi: si verò sacrificavi, etiā
 comedi. Soles autem, ὦ rex, me inter-
 rogare an eo tempore Romæ fue-
 rim, quòd profectò non inficior, &
 te quoque, regum optime, tunc Ro-
 mæ fuisse dico: non tamè talia te sa-
 crificasse diceres, nec etiam ipse ca-
 lumniator dicere auderet. Non enim sequitur homicidium fecisse aliquem,

propterea quòd Romæ fuerit versatus. Multa namque millia hominum tunc Romæ fuerunt, quibus exulare multò melius esset, quàm capitis iudicio subiici, propter hanc vnã duntaxat coniecturã, quòd tunc Romæ fuerint. Quinimò hoc ipsum quòd Romã venerim, suspicionẽ omnem criminis videtur auferre, quòdque res nouas moliri non tentauerim. Quis enim talis criminis conscius vellet in ciuitate viuere, vbi omnes oculi, innumerabiles exploratores, & non modò eorum, quæ sunt, sed eorum etiã, quæ non sunt, indagatores acerrimi, non sinunt quenquam res nouas meditari, nisi qui fortè mortis nimium cupidus fuerit: cauti enim, temperatiquè viri tardius etiam ad illa deducuntur, quæ facere sibi licet. Quid igitur, inquiet calumniator, ea nocte egisti? quòd si me quasi seipsum interrogat, dicam me controuersias, accusationesque contra viros bonos parasse, vt etiã nihil iniuste agentes purgarentur; idque regi persuaderẽ nihil veritatis ad eum loquens, vt ego ab ipso prober, alius autem in suspicionem adducatur. Sin tanquam philosophũ interrogat, Democriti risum laudabã, quo in res omnes humanas utebatur: quòd si re vera ex me responsum querit, vt sese res habuit, narrabo. Philiscus Meliensis, qui mecum annos quatuor philosophatus fuerat, tunc ægrotabat: propterea apud ipsum pernoctabam: tam graui-ter enim laborabat, vt nõ multò post ex tali morbo interierit, quãuis pro eius incolumitate multa sim precatus: & certè quicumque sunt Orphæo cãtus pro mortuis compositi eos me fateor non ignorare. quinetiam sub terram eius causa profectus essem, si quis ad ea loca pateret accessus: adeò me sibi charitate deuinxerat ob illa, quæ ex animi mei sententia & ex

A εἰ κτ' πλὴν Ρώμῃ διητάτο. Ἐ μὲν
 εἰδὲς ἀνθρώπων, ἀς βέλτερον ἔξε-
 νηλατεῖν, ἢ ὑπὸ ἀγῶν γραφαῖς, εἰ αἷς
 τεκμήριον ἀδικημάτων ἔσαι, ποση-
 ταῦτα εἶ. καὶ τοι ὅ ἐς πλὴν Ρώμῃ
 ἦκειν, καὶ παραιτεῖται τάχα τ' τῆς
 νεώτερον ἀποπέσειν δοκεῖν αἰτίας. ὅ
 γὰρ εἰ πολλὰ ζῆν, εἰ ἢ πάντες μὲν ὀφ-
 θαλμοὶ, πᾶσα ἢ ἀκροάσις ὄντων τε,
 καὶ ἐκ ὄντων, οὐ ζυγώρει νεώτερον
 ἀπέλασαι τοῖς γε μὴ λίαν θανατώσι.
 Ἐὐδὲ δὲ ἀλαβετέροις τε, Ἐ σὺ φρο-
 νας, βραδέως ἀγῶν, καὶ ἐφ' ἀ' ἐξεστ.
 π' οὐδ', ὡ σκυφαίντα, κτ' πλὴν νύ-
 κτα κείνῃ ἐπεσθῆ, εἰ μὲν ὡς
 σεαυτὸν ἐροῦσας, ἐπειδὴ καὶ σὺ ἐ-
 ροῦσας ἦκεις, ἀγῶνας ἠτοίμασθαι,
 καὶ κατηγορίας ἐπ' ἀνδρας χρησῶν,
 καὶ ἀπολογεῖσθαι Ἐὐδὲ ἐκ ἀδικουῦντας,
 καὶ πείσαι βασιλέα, μὴ δληθῆ
 λέγων, ἴν' ἐγὼ μὲν ἀδικομοίῃ, μι-
 ανοιῶ δὲ εἶσθαι. εἰ δὲ ὡς φιλοσόφου
 πωδάνη, τ' Δημοκρίτου ὑπὸ ἡνίου
 γελῶτα, ὄν ἐς πάντα τὰ τῆς ἀνθρώ-
 πων γελῶ. εἰδὲ, ὡς ἐμοῦ; Φιλίσκου
 ὀμιλεῖς ἐπὶ Συμφιλοσοφῆσαις ἐ-
 μοὶ τελέσθον, εἰ ὅσος τότε, Ἐ ὅρ' αὐ-
 τῷ ἀπεκράθουδον, οὕτω διακειμῶν
 χαλεπῶς, ὡς καὶ ἀποθανεῖν ὑπὸ τ'
 νόσου. καὶ τοι πολλὰς ἀν' ἡξάμην
 ὑγείας ὑπὸ τῆς κείνου ψυχῆς γε-
 νέσθαι μοι, καὶ νῆ Δί, εἰ ἴνες Ορ-
 φέως εἰσὶν ὑπὸ τῆς ἀποθανόντων με-
 λωδία, μὴδὲ κείνας ἀγνοῦσαι. καὶ
 γὰρ ἂν μοι δοκῶ καὶ ὑπὸ πλὴν γλῶ-
 πορδύμῃαι δι' αὐτῶν, εἰ ἐφικτὰ ἴω
 ταῦτα. οὕτω με ἀνήρητο πᾶσιν οἷς

Φιλοσόφως τε, & κτ' τὸν ἐμὸν νοῦν
 ἐπειθε. ταῦτ' ἐστὶ μὲν σοι, βασιλεῦ,
 & Τελεσίνο ἀκούσαι τῆς ὑπάρτου. πα-
 ριῶ δ' ἀκείνους τῶ Μηλιεῖ, δεξα-
 πύων αὐτὸν νύκτωρ, ὅποσα ἐγώ. εἰ
 δὲ Τελεσίνο ἀπιστεῖς, ἐπειδὴ τῆς Φι-
 λοσοφουώτων βῆσι, καλῶ εἶναι ἰατρῶν
 μάρτυρας. εἰσὶ δ' οὗτοι, Σέλδουκός τ' ὁ
 ἐκ Κυζίκου, καὶ Στρατοκλῆς ὁ Σιδωνίος,
 τούτοις ἐρέτω εἰ δληθῆ λέγω. καὶ μα-
 θητὰ δ' αὐτοῖς ὑπὲρ τοῦ τελευτῆ
 εἶποντο, τῆς αὐτῶν δὴ που μάρτυρες.
 ἢ γὰρ περὶ καλεῖσθαι δῶρο πῶ τῶ
 Φιλίσκου προσήκοντα, ἀναβολὰς ἴσως
 ἠγύση τ' δίκης. ἐπειδὴ αὐτίκα τ' Ρω-
 μῆς ἀπῆραν εἰς τὰ Μηλιέων ἡδῆ, κτ'
 ὅσῃαν τῆ νεκρῶ. ἴτε, ὦ μάρτυρες. & γὰρ
 δὴ καὶ εἰρηστέλται ὑμῖν ὑπὲρ τούτου
 μάρτυρες. ὅσον μὲν ποίνω τ' δλη-
 θείας ἢ γραφῆ ζυωτέθη, δηλοῖ σα-
 φῶς ἢ μάρτυρία τῶν ἀνδρῶν. οὐ γὰρ
 ἐν περὶ αἰσῶν, ἀλλ' ἐν αἰσῶν οὐκ ἐξω-
 τείχους, ἀλλ' ἐπ' οἰκίας. εἰ δὲ εἰς Νε-
 ρούα, παρὰ Φιλίσκου δέ. οὐδὲ ἀπο-
 σφάττων, ἀλλ' ὑπὲρ ψυχῆς βυχόμυρος.
 οὐδ' ὑπὲρ βασιλείας, ἀλλ' ὑπὲρ Φιλο-
 σοφίας. οὐδ' ἀντὶ σοῦ χροτόνων νεώ-
 τῆ, ἀλλ' ἀνδρα σώζων εμαυτῶ ὁ-
 μοιον π' οὐδ' ὁ Ἀρκας ἐνταῦθα; πῶ δ'
 τῶν σφαγίων μῦθοι; π' ἢ τὸ τὰ
 ποιαῦτα πεῖθαι; ἔσαι γὰρ ποτε & ὁ
 μὴ γέρονεν, ἀν' ὡς γέρονος κελθῆ.
 ἢ δ' ἀπίθανον τ' θυσίας, ὦ βασιλεῦ,
 ποῖ τάξας; ἐχθρόντο μὲν γὰρ & περὶ
 τῶν σφαγίων μαντῆς, ἀγαθοὶ πῶ τε-
 χνῶν, καὶ οἱ οἰοῦντο ὀνομάσαι, Μεγίστας, εἰς
 Ἀκαρνανίας. Ἀρίσανδρος, ἐκ Λυκίας.

A philosophiæ præceptis fuerat opera-
 tus. Hoc ipsum, ô rex, audire è Telesi-
 no Consule potes: nam & ipse Phi-
 lisco inseruiens, ea nocte nobiscum
 permansit. Quod si Telesino mi-
 nus adhibes fidei, quoniam ipse in-
 ter philosophantes numeratur, me-
 dicos ipsos testes adducam. Sunt
 autem Seleucus Cyzicenus, & Stra-
 tocles Sidonius: ex his an vera di-
 cam, perquire. Sequebantur autem
 quos dixi medicos discipuli plus-
 quàm triginta, qui huius rei testimo-
 nium afferre possunt. Quod si Phi-
 lisci propinquos ad testimonium
 reddendum vocari dicerem, cla-
 maret accusator iudici dilationem
 à me quæri. Nam illi cadauer in pa-
 triam portantes quàm primum ab-
 iere. Vos igitur quos inuocaui te-
 stes, accedite. Nam afferendi testi-
 monij causa, vobis huc accedere da-
 tum est. Quid igitur veritatis con-
 tineat accusatio, horum testimonia
 declarant. Non enim in suburba-
 no, sed in vrbe, non extra muros,
 sed domi, non pro Nerua, sed pro
 Philisco, non iugulans, sed pro vi-
 ta precans; non pro regno, sed pro
 philosophia, non aduersus te res
 nouas moliens, sed hominem mi-
 hi similem seruare nitens, eo tem-
 pore sum inuentus. Quid igitur hic
 puer Arcas? quid de iugulatione
 fabulæ afferuntur? quid talia per-
 suadere tentat? sic enim non mi-
 nus quod factum est nunquam,
 quàm quod est factum in iudicium
 trahetur: huius autem sacrificij in-
 credibilitatem vbi collocabis, ô
 rex? Fuerunt enim priscis tempo-
 ribus vates permulti, qui peractis
 cædibus vaticinabantur; quique
 in arte sua peritissimi, & digni
 memoria sunt habiti, ceu Megi-
 stias, Acarnan, Aristander Lycius,

Silianus Ambraciota. Sacrificabant autem & vaticinabantur, Acarnan quidem Leonidæ, Spartano regi. Lycius autem Alexandro Macedoni, Silianus verò Cyro, qui regnum affectabat. Hi si quid hominum extis manifestius, aut sapientius, aut promptius insidere putassent, tali sacrificio vti facillimè poterant, cum ipsi apud reges versarentur, qui multos pincernas & captiuos cõplures habebant; nullum autem iudicij periculum, nullusque metus accusationis impendebat, si quem occidissent. Sed eadem, quæ & mihi, talibus viris opinio inerat: quòd ratione carentia animalia consentaneum est, cum in discrimen mortis deducuntur, nihil omnino turbare intestina, cum quid passura sunt, non intelligant. Homo autem, si nondum instante morte timorem tantum animo conceperit, vt vehementius perturbetur. Quomodo consentaneum est morte ipsa præsente, atque ante oculos posita, posse per exta vaticinium ostendere, aut aliquid omnino suo ordine dispositum habere? Quod autem verè & secundum naturam talia exquisierim, hoc modo considerari potest. Hepar, in quo vaticinij sedem esse dicunt eius artis periti, ex non puro sanguine constat. totum enim syncerum, purumque sanguinem continet cor, cumque per venas in vniuersum corpus diffundit. Choleram autem in hepate iacentem iracundia excitat; timor autem in concauas hepatis partes eandem subducit. Quòd si quis ipsam irritauerit, adeò efferuet, vt suo vase contineri, impotens supino hepatis superfundatur, atque ita partes omnes hepatis occupet, quæ antea politæ erant, & aliquid portendere idoneæ. In animalibus verò,

A Αμωρακία ὃ, Σιλιανὸν *ὠύεγκε. C. x. Σιλιανὸν
 ἐθύοντο, ὁ μὲν Ακαρναν, Λεωνίδα βασιλεῖ Σπάρτης· ὁ δὲ Λύκιος, Αλέξανδρῳ τῷ Μακεδόνι. Σιλιανὸς δὲ, Κύρω, βασιλείας ἐρχόντι. καὶ εἰ πὲν ἀνθρώπου σπλάγχνοις, ἢ σαφέστερον, ἢ θωρότερον, ἢ ἐτυμώτερον ἀπέκειτο, ἐκ ἀπορος ὡς ἡ θυσία, βασιλέων γε ὄρισσιν αὐτοῖς, οἷς πολλοὶ μὲν ἦσαν οἰνοχόοι, πολλὰ δ' αἰχμαλώτια, ὄρα νομίαι δὲ ἀκίνδυνοι, καὶ φόβος οὐδεὶς κατηγερείας, εἰ π' ἐσφαθόν. ἀλλ' οἷμαι παρέστατο τοῖς ἀνδράσιν, ὁ κάμοι νῦν κινδυνώοντι ὑπὲρ τοιούτων. ὅτι τὰ μὲν ἄλογα τ' (ζῶων εἶκος, ἐπειδὴ ἐν ἀγνοίᾳ τ' θανάτου σφάττει), μὴ θολοδασί π' τ' σπλάγχνων ὑπὸ ἀξυνεσίας, ὧν πείσον). ἀνθρώπων ὃ αἰεὶ πὲν τῆ ψυχῆ ἐχόντες θανάτου, καὶ μὴ πῶ ἐφεσηκότος, δέημα πῶς εἶκος ὄροντος ἤδη, καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς ὄντος, δειξάμεν ὅτι τ' σπλάγχνων μανικόν, ἢ ὅλως βύθιον; ὅτι δὲ ὀρθῶς τε, C καὶ φύσιν σοχάζομαι τούτων, σκόπει, βασιλῶν, ὧν δὲ τ' ἦπαρ, ἐν ᾧ φασὶ τὸν τ' αὐτῶν μανικῆς εἶ) τελεποδα C. δανοὶ ταῦτα, ζυγνεται μὲν οὐ καθαρῶς αἵματος· πάν γὰρ ὁ, π' ἀκραιφνές, καρδία ἴσθ, δι' αἱματηρῶν φλεβῶν D ἀποχετὸν εἰς πᾶν τὸ σῶμα· χολῶν δὲ ἦπαρ κειμένω, ὀργὴ μὲν ἀνίστησι, φόβοι ὃ ἰσάροισιν εἰς τὰ κοῖλα τῆ ἦπατος· ὑπὸ μὲν δὲ τῆ παροξυνόντων ζέουσα, καὶ μηδὲ τῷ ἑαυτῆς ἀγείῳ φορητὸς οὔσα, ὑπὸ πῶ ἐπιχρῆται τῷ ἦπατι, καθ' ὃ ἐπέχεται χολὴ πᾶσα τὰ λεία τε, καὶ μανικὰ τ' σπλάγχνα. ὑπὸ ὃ τῆ δαματωμένων

Ξυλιζάνουσα, Ξυεπισσάται κὺ τὸ ἐν
 τοῖς λείοις Φῶς. ὑπονοσεῖ γὰρ τότε κὺ
 τὸ καθαρόν ἔσμάτος, ὑφ' οὗ* σπλη-
 νοδται τὸ ἦσρ, ὑποτρέχοντος φύσθ
 Φὺ πρὸ αὐτῶ ὑμένα, καὶ τῶ πηλώ-
 δθ Ἰπιπολάζοντος. π' οὐῶ, ὦ βασιλῶ,
 τῆς μαιφονίας ἔργον, εἰ ἀσημα τὰ
 ἱεραῖ ἔσαι; ἀσημα δ' αὐτὰ ἢ ἀνδρο-
 πεία φύσις ἐργάζει, Ξυειῖσα ἔδα-
 νάτου. καὶ αὐτοὶ Δ' ἀποθνήσκοντες, B
 Δ' μὲν γὰρ δὺ ψυχοὶ, Ξυὸ ὀργῆ τε-
 λυπῶσιν οἰδ' ἀδυμότροι, Ξυὸ δέει.
 εἴδεν ἢ τέχνη παρὰ τοῖς οὐκ ἀνεπι-
 σήμοσι βαρβάροις, χμαίρας μὲν,
 καὶ ἀρνας ἐπαμνεῖ σφάτην, ἐπειδὴ
 διήθη τὰ ζῶα, καὶ οὐ πόρρω ἀνα-
 δήτων. ἀλκτρυόνας δέ, καὶ σὺς,
 καὶ παύροις, ἐπειδὴ θυμοφθῆ ταῦ-
 τα, οὐκ ἀξιοῖ τῆν ἑαυτῆς ἀπορρή-
 των. Ξυιῖμι, ὦ βασιλῶ, πρὸξυ- C
 νων Φὺ κατήγορῶ, ἐπειδὴ ἄφω-
 τρον σε ἀκροατικῶν εἰργασμαὶ καὶ μοι
 δοκαῖς καὶ πρὸσέχην τῶ λόγῳ. εἰ
 δὲ μὴ σαφῶς π' αὐτῶ φράζοιμι, Ξυ-
 χωρῶ σοι ἐρωτᾶν με. εἰρηταί μοι τὰ
 πρὸς τὴν τῆς Αἰγυπθίου γραφῶν.
 ἐπεὶ δ' οἶμαι χεῖ μὴδὲ τὰς Εὐφρα-
 του διαβολὰς ὑπρὸρεῖσθαι, σὺ, ὦ
 βασιλῶ, δικάζοις ὁπότερῶ ἢ μὲν D
 φιλοσοφεῖ μάλλῶ. οὐκοῦν ὁ μὲν,
 ἀγωνίζεταί μὴ τῶληθῆ πρὸ ἐμοδ'
 λέγην. ἐγὼ δ' οὐκ ἀξιώ. καὶ ὁ μὲν
 σε ἠγείταί δεσπότιω, ἐγὼ δ' ἀ-
 χοντα. κὺ ὁ μὲν, Ξίφῶ ἐπ' ἐμέ σοι
 δίδωσιν. ἐγὼ μὲν οὐῶ, ἀλλ' ὑπρ' ὧν
 γε διαβέβληκεν, Δ' λόγοι εἰσιν, οἷς
 ἐν Ἰωνία εἶπον. Φησὶ δ' αὐτοῖς οὐκ

quæ timore terrentur, subsidēs cho-
 lera simul contrahit, quicquid lé-
 uibus hepatis partib. luminis inerat.
 Tunc enim introrsum cedit purioris
 sanguinis pars, qua *iecur* tanquam lin-
 teolo cingitur, cum naturâ *sanguis sub*
membranam quæ circa ipsum est, *fun-*
datur, & turbulente *lutulenta* que parti
 supernatet. Quid igitur hominis iu-
 gulatione opus est, ὦ rex, si nihil veri
 portedere potest eiusmodi sacrificiū?
 Quod autem nihil portendere pos-
 sit, ab humana natura prouenit, quæ
 imminentem mortem agnoscit: ipsi
 etiam, qui morituri sunt, varietatem
 plurimam intestinis afferunt. Qui e-
 nim animosiores sunt, cum quadam
 iracundia moriuntur: qui verò mol-
 liores sunt, cum timore. Hic est quòd
 ars huiusmodi apud non imperitos
 etiam barbaros, hædos, aut agnos
 mactari laudat: quoniam amentia
 sunt eiusmodi animalia, nec mul-
 tum ab insensatis distantia. Gallos
 autem gallinaceos, & sues, ac tauros,
 quoniam animo abundant, suis ar-
 canis non admittunt. Animaduerto
 autem, ὦ rex, accusatorem à me ir-
 ritari, quoniam te sapientiozem effi-
 cio: viderisq. libenter orationi meæ
 aures præbere: quod si quid horum
 obscurius à me dictum videtur, con-
 cedo tibi vt arbitrato tuo me inter-
 roges. Ego enim ad ea, quæ mihi ab
 accusatore obiecta fuerunt, satis iam
 dixisse videor: & quoniam neque
 Euphratis calumnias cōtemnere de-
 cet, tu rex iam iudicare potes, vter
 nostrum verius philosophetur. Ipse
 enim de me falsa dicere laborabat;
 at ego falsum dicere indignor. Et
 ille quidem te dominum, ego verò
 principem puto. Ipse tibi gladium
 contra me dedit, ego contra eum
 minimè: sed pro quibus ipse me ca-
 lumniatur, sermones sunt, quos in
 Ionia sum locutus. Ipse enim contra

re dixisse me talia calumniatur. Ego autem de fatis tunc, & necessitate loquens, regum, ac principum afferebam exempla, quia res vestrae in omnium hominum oculis maxime versantur. Et de fatorum vi philosophatus dixi illorum legem adeo immutabilem esse, ut si cui alienum regnum, aut imperium fata decreuerint, isque ob suspicionem ab eo, qui regnum tenet, interficiatur, fore ut mortuus etiam suscitetur ab inferis, quod fatorum decreta effectum fortiantur: iuvat autem excessu quodam orationis uti propter eos, qui probabilibus rationibus assentiri nolunt. Dicebam quoque sicui fata destinauerint, ut faber lignarius euaderet; is manus amputaret: fore nihilominus, ut sit faber. Eodem etiam modo si cui in Olympiis currendi victoria a fatis decreta sit: hunc etiam si crus perfrerit, victoria potiturum: & cui in arte sagittandi praestantiam fata adnuerint, is ne si oculos quidem abiecerit, a signo aberrabit. De rebus autem loquebar ad Acrisium Laium, Aftyagemque, Medum, & alios multos respiciens, qui regno suo bene cauisse opinabantur: cum alij filios, alij nepotes interfecisse putarentur, a quibus postea regno spoliati fuerunt, cum ex abdita fatorum opera in lucem repente editi essent. Quod si adulationem sectari vellem, dicerem fata etiam de tuis rebus cogitasse, quando huc Vitellio missus fuisti, Iouisque templum in oculis ciuitatis combustum est. Ille autem bene se rem habere dixit, si ab ipso non aufugeres, quanquam adolescens admodum tunc esses: imò nòdum. Sed quonia

A *ἔς τὸ συμφέρον ὑπὲρ ἐμοῦ εἰρήσῃ. καὶ τοὶ τὰ μὲν λεχθέντα, ἡὺ ὑπὲρ μοιρῶν, ἔ ἀνάγκης. ἄρα δὲ γὰρ μὰ δὲ ἐγγύετό μοι τῷ λόγῳ τὰ τῶν βασιλέων πρῶτα γὰρ, ἐπειδὴ μέγιστα τῶν ἀνθρώπων ἔδοκεῖ τὰ ὑμέτερα μοιρῶν τῷ ἰσχυρῷ ἐφιλοσόφῃ, καὶ τὸ οὕτως ἀτρεπῆς εἶναι, ἀκλώδοισιν, ὡς εἰ καὶ βασιλείαι τῶν ἡμερισαντῶν, ἐπεσον δὴ ὑπὲρ τῶν βασιλέων ὅσῃ δόποκτείνε τῶν, ὡς μὴ ἀφαιρεθῆναι ποτὲ ὑπὲρ τῶν δόξαντων τῆς μοίρας. τὰς γὰρ ὑπὲρβολὰς τῶν λόγων εἰσαγγέμεθα, διὰ τῶν τοῖς παιδανοῖς ἀπειδουῦντας, ὡς περὶ ἂν εἰ τῶν τοῖονδε ἔλεγον, ὅτω πέπεσον γυμνάσιον τεκτονικῶν. ὅσῃ καὶ δόποκοπεῖν τῶ χεῖρε, τεκτονικὸς ἔσαι. καὶ ὅτω νίκην ἐν Ὀλυμπίᾳ δρόμου δόρατος, ὅσῃ εἰ εἰ πηροδεῖν τὸ σκέλος, ἀμδρτήσεται τῷ νίκης. ἔ ὅτω ἐνύσαν μοῖραι τὸ ἐν τοξείᾳ κράτος, ὅσῃ οὐδὲ εἰ δόποβάλαι τὰς ὄψας, ἐπέσειται τῷ σκοποῦ. τὰ γὰρ τῶν βασιλέων ἔλεγον, ἐς τῶν ἀκλειστοῖς δὴ που ὄρον. ἔ τοῖς Λαίοις, Ἀστυάγῃ τε τὸν Μῆδον, καὶ πολλοῖς ἑτέροις δὲ πηροδεῖν τὰ αὐτῶν, ποιαῦτα ἐν δόρατι δόξαντας. ὡν οἱ μὲν, παῖδες, οἱ δὲ, ἐκδάρζονοις δόποκτεῖναι οἰηθέντες, ἀφῆρέθησαν ὑπὸ αὐτῶν τὸ βασιλεύειν, ἀναφύτων δὲ ἀφῆροις ζῶν τῶ πεπερωμένῳ. καὶ εἰ μὲν ἡγάποιον κολακθικῶν, εἶπον ἂν ἔ τὰ σα ἐν τεθυμῆσῃ, ὅτε ἀπείληφο μὲν ὑπὸ τῆ Βιτελίου ἐνταῦθα, κατεπίμωρα τῷ ὀνεῶς τῆ Διὸς πρὸς τὰς ὄφρῃς τῆ ἀσείας. ὅσῃ δὲ καίσεας τὸ ἐαυτῶν ἔφασκεν, εἰ μὴ δια-*

Φύροις αὐτόν. καὶ τοῖς μείρακι τῶ ἰκανῶς ἦσα, καὶ οὐπω ὅσῃ. ἀλλ' ὁμῶς

ἐπειδὴ μοίραις ἐδόκει ἕτερα, ὁ μὲν, A
 ἀπώλετο αὐταῖς βυλαῖς· οὐ γὰρ, τὰ
 κείναις νῦν ἔχει. ἐπεὶ δὲ ἀρμονία κο-
 λακτυπῆ ἀχθομαι, δοκεῖ γὰρ μοι τῶν
 ἐκρύθμων τῶν, ἃ ἐκ δὲ φθόγων εἶναι, πε-
 μνέσθω μοι ἢ δὲ ἢ νύθε· καὶ μηδὲν ἢ γὰρ
 τῶν ὅτων ἐπεδυμῆσθαι με, ἀλλὰ δι-
 λέχθαι μόνον τὰ ὑπὲρ μοι εἶναι, ἃ ἀνά-
 κης· ταυτὴ γὰρ φησὶν εἰρησθαι μοι Ἰππύ-
 σέ. καὶ τοὶ τὸν λόγον τῶν ἀνέχονται
 μὲν ἃ πολλὰ τῶν θεῶν. ἐκ ἀχθε-
 ται γὰρ οὐδὲ ὁ Ζεὺς ἀκούων καὶ ταῦτα
 τῶν ποιητῶν ἐν τοῖς Λυκίοις λόγοις,
 ὧμοι ἐγὼν ὅτε μοι Σαρπηδόνα· καὶ τα-
 αὐτὸν ἐς αὐτὸν ἀδόντων, ἐν οἷς τῶν ἡέως
 εἴσαθαι φησὶ ταῖς μοίραις. λεγόν-
 των τὸ αὐτὸ ἐν ψυχασία, ὅτι Μίνω
 ἀδελφὸν εἶ Σαρπηδόνα ἀποθανόντα,
 χρυσῶ μὲν σκήπτρῳ ἐπίμησε, ἃ δικά-
 ζειν ἔταξεν ἐν τῇ εἰς Αἰδωνέως ἀγορᾷ,
 μοι εἶναι δὲ οὐ φησὶ τῶν οὐδὲ, ὧ βα-
 σιλῶ, τῶν χάριν ἀχθῆ τῶν λόγων, θεῶν
 καρπεριώτων αὐτὸν, οἷς πέπηγναι αἰ-
 τὰ παρὰ τὰ, ἃ μὴ ἀποκτενόντων
 τοῖς ποιηταῖς ἐπὶ αὐτῶν; παρὰ τῶν γὰρ
 ταῖς μοίραις ἐπεσθαι, καὶ παρὰ τῶν με-
 ταβολῶν τῶν παρὰ τῶν μὴ χαλε-
 ποις εἶναι. Σοφοκλεῖ τὸ μὴ ἀπίσειν, -μό-
 νοισιν ἐγίγνετο Θεοῖσι γῆρας, ἐδὲ μὲν
 θανεῖν ποτε. Τὰ δὲ ἄλλα ζυγεῖ πάνθ'
 ὁ παλαιῶν χρόνος· εἴσαθαι δὲ ἀνθρώ-
 πων λέγοντι· ἐκκύκλιοι γὰρ αἱ κατ' ἀν-
 θρώπων δὲ παρὰ τῶν καὶ ἐφήμερον, ὧ
 βασιλῶ, τὸ τῶν ὄλου μῆκος, τὰ μὲν,
 εἴσαθαι, καὶ τὰ τούτου, ἕτερος, καὶ ὁ δεινὰ, τὰ
 τῶν δεινὸς ἔχων, καὶ ἔχει. ταῦτ' ἐννοῶν, ὧ βασιλῶ, παῦε μὲν Φυγὰς, παῦε
 δὲ αἶμα· καὶ φιλοσοφία μὲν ὅ, π βούλας, χρῶ. ἀπαθῆς γὰρ ἢ γε ἀληθῆς.
 existens,

A fatis aliter visum fuerat, ille qui-
 dem perit suis consiliis. tu autem quæ
 illius erant, nunc possides. Sed quo-
 niam adulatoria harmonia me of-
 fendit, quod malè sonora, & im-
 modulata videatur, amputabis à me
 tales chordas: nec existimes velim
 de tuis rebus quicquam me cogitas-
 se: sed de fatis tantùm, necessita-
 téque differuisse, quæ calumniator
 contra te dicta fuisse criminatur.
 quamvis huiusmodi quædam de se
 dici etiam Dij patientur. nec indi-
 gnatur Iuppiter poëtas audiens in
 Lyciis narrationibus talia dicere,
 Hæc mihi! Sarpedon perit. & alia
 quædam in ipsum decantari, qui-
 bus filio se orbatum à fatis con-
 queritur. Et cùm alibi inducunt
 eundem Iouem animo anxium ta-
 liter se consolari, quòd Minoem
 Sarpedonis fratrem mortuum au-
 reo sceptro decorauerit, institue-
 ritque inferorum foro ius dicere,
 ubi fata cuitare non potuit. Tu igitur,
 rex, cur eos sermones mole-
 stè feras, quos Dij tolerant, quibus
 res fixa sunt; nec poëtas talia di-
 centes interimunt. Oportet enim
 fata sequi, & rerum permutatio-
 nes patienter perferre, in quo So-
 phocli credendum est sapienter di-
 centi, — Diis senescere

Solis negatur, & mori extremū diem.

Adhuc cuncta miscet alia tempus præ-
 potens. Volubiles enim sunt
 prosperitates humanæ: & diurna pe-
 ne, ὁ rex, diuitiarum duratio, & ille
 meas, & iste alterius, atq; alter alius
 opes habens, non habet. Talia tecū, ὁ
 rex, cogitans, siste exilia, siste cædes,
 & philosophia quacunque libet vec-
 re. nam vera quidem affectus expers est.

existens, lachrymas ab omnibus aufer, quæ nunc, vt ex me audire potes, partim ex mari, partim ex continenti accedunt, & earum quælibet quod fletu dignum est deplorant. Quæ autem mala hinc oriuntur, plura sunt, quàm vt calumniatorum linguis possint enumerari: qui cum omnia apud te calumnientur, omnibus te calumniabilem reddunt.

A δάκρυα ἃ ἀνθρώπων ἀφαιρέ, ὡς νῦν γε ἤχῳ μυρία μὲν ἐκ θαλάσσης, πολλὰ δὲ πλείω δὲ ἠπέροσιν φοιτᾶ, θρῆνῶντων, ὅτι ἐκάστῳ θρῆνῶν ἀξίον. τὰ δὲ ἐκ τῶν Φυόμῶν πλείω ὄντα, ἢ θρῆνῶνται, τῆς τῆς συκοφαντῶν γλώττης αἰήπται, διαβαλλόντων σοί τε πάντα, καὶ σὲ, ὦ βασιλεῦ, πάντων.

In orationis Apollonij calce hunc Homeri versum fuisse:

Οὐ γὰρ με κτενέεις, ἐπεὶ οὗτοι μόρσιμός εἰμι. hoc est,

Non me vnquam occides: nam non dant hoc tibi Parca.

Tum cum esset ante Domitianum disparuisse Apollonium, ac stupescitum tyrannum.

CAP. IIII.

TALIA sunt quæ dicere præmeditatus fuerat Apollonius. In fine autem orationis inueni, quæ in priorē sermone ultimo loco posita fuisse retulimus his verbis,

Non me vnquam interimes; namque id tibi fata negarunt. Postquam autem ex prætorio discessit diuino quodam, & inenarrabili modo, haudquaquam sicut plerique forsitan putabant, commotus est tyrannus. Opinabantur autem alij fore, vt clamore sublato iuberet satellites virum persequi, palàmque per omnes regni partes edicere, ne quis eum suscipere auderet. Nec illum vsquã consistere pateretur. Ipse autem nihil horum fecit, siue vt opinionem multorum falleret, siue quòd agnosceret sibi nihil reliqui esse, quod aduersum talem virum sufficeret. Vtrum autem illum contempserit, ex iis, quæ mox dicentur, coniectere poterimus. Videbatur enim potius eius discessu fuisse conturbatus, quàm eundem neglexisse, aut contempsisse. Agebatur apud ipsam causam, vbi ciuitas quædam cum homine priuato de testamento quodam

Ω ΔΕ μὲν δὴ τῷ ἀνδρὶ τὰ ἐκ παρασκευῆς εἶχεν. Ἰπὶ τελευτῆ δὲ ἄρῳ τῆς λόγου τὰ τελευταῖα τῆς προτέρου, ὅ, Οὐ γὰρ με κτενέεις, ἐπεὶ οὗτοι μόρσιμός εἰμι. καὶ τὰ προτέρου ἐπὶ, ἀφ' ὧν τῆς ἐπεὶ δὲ ἀπῆλθε τῆς δικαστηρίου, δαμόνιον τῆς, ὅ οὐ γὰρ εἰπεῖν ἄρῳ, καὶ ἐπαθεῖν ὁ τύραννος, ὡς ἀπερ* ὅ πολυλοῖ ὄντο. ὅ μὲν γὰρ ὄντο αὐτὸν χεῖρα ὑπὲρ τούτου βοήσασθαι, καὶ δῖωξιν ποιήσασθαι τῆς ἀνδρὸς, κήρυξεν τε ἐς πᾶσι πᾶσαν, μηδαμῶς παραπιπῆτα εἶναι ὅ. ὅ δὲ οὐδὲν τούτων. ἀλλ' ὡς ἀγωνιζόμενος πρὸς πᾶσι πολλῶν δόξαν, ἢ ξυνοίκοι πᾶσι ὅτι μηδὲν ἰπὶ ὅ ἀνδρα, οἱ αὐτάρκεις. εἰ δὲ ὑπερέωρα, ξυμβαλάμῃ τοῖς ἐφεξῆς. φθονεῖ γὰρ ἀνξυνοίκοι μαλλον, ἢ καταφρονήσας. ἠεροῦτο μὲν γὰρ ἑτέρας ἐπὶ ἐκείνη δίκης. πόλις δὲ ἡ ἀγωνιζομένη πρὸς ἀνδρα, ὡς ἐρ διαθηκῶν

οἶμαι. διέφθον δὲ αὐτὸν οὐ μόνον (W) ἅ
 τὰ τῶν δικαζομένων ὀνόματα, ἀλλὰ
 ἔο νοῖς τῆς δίκης. ἀνόητοι μὲν γὰρ αἱ
 ἐρωτήσεις ἦσαν. αἱ δὲ ἀποκρίσεις, οὐδὲ
 ὑπὲρ ὧν ἡ κείσις, ἀσφόδρα ἤλεγχε
 τὸν τύραννον, ὡς ἔξεπέπληκτό τῆς, καὶ
 ἠπόρῃ, δι' αὐτὸ μάλιστα τὸ πεπεῖσθαι
 πρὸς τῶν κολακιδόντων, ὅτι μηδὲν
 ἀν' διαφύγει αὐτόν. οὕτω τὸν τύραν-
 νον διαδούς, ἔπαυμι (W) τῆς αὐτῆς φι-
 λσοφίας ἀποφήνας (W) Ἑλλησὶ τῆς, B
 καὶ βαρβαροῖς φοβερόν πᾶσι, πρὸς
 μεσημβρίας μὲν ἀπῆλθε τῆς δικαστη-
 ρίου, πρὸς δὲ ἄλλω δὲ ἐν Δικαιοαρ-
 χείᾳ ἐφάνη Δημητεῖω τε, καὶ Δά-
 μιδι. καὶ τῆς ἀρ' ἑὶ τὸ πρᾶκελβί-
 σαδαὶ αὐτῶν τῶν Δάμιδι, μὴ πρὸς
 μείναντι πρὸς ἀπολογία, πλῆσαι ἐς
 Δικαιοαρχίᾳ. τὰ μὲν γὰρ βεβου-
 λυμένα οὐ πρὸς λέγει (W) δὲ ἐαυ-
 τῶν ἰπιτηδότην ἐκέλευε πρὸς
 τῆς, ἀπὸς βεβουλυμένοις εἶπετο. C
 ἐτύγχανε μὲν δὲ ὁ Δάμις τῆς πρὸς
 τῆς ἀφίγμεν (W), ἢ τῶν Δημη-
 τεῖω ξυγγενῶς ὑπὲρ τῶν πρὸς τῆς
 δίκης. ὅτι δὲ λαβέσει (W), ἢ (W) ὑπὲρ
 Ἀπολλωνίου ἀκροώμενον εἰκός, δια-
 τεθεῖς ἑὶ, ὑφ' ὧν ἤκουσε. καὶ πάλιν
 τῆς ὑσερσίας, ὑπὲρ τῶν αὐτῶν ἠέφα,
 ξυβαλῶν αὐτῶν πρὸς τὴν θαλά-
 ταν, ἐν ἧ τὰ πρὸς τὴν Καλυψῶ μυ-
 θήματα. ἀπεγνωσμένοι μὲν γὰρ ὡς
 οὐχ ἤξοντες, ἐπειδὴ τὰ τῆς τυραννίδος
 χαλεπὰ ἑὶ πᾶσι. τὰ δὲ ὑπὲρ αὐτῶν πρὸς
 ταπτόμενα ἐπίμων, διὰ τὴν φύσιν
 τῆς ἀνδρός. ἀπειπόντες οὖν, ἐκείθεν
 πρὸς τὸ νυμφαῖ (W), ἐν ᾧ ὁ πῆθος.

A litigabat. Fugerant autem ipsum
 non modo litigantium nomina, sed
 ipsius etiam causæ materia idque
 præterea facile apparuit, quod in-
 sapienter quædam interrogabat, &
 multa respondebat, quæ nihil om-
 nino ad causam attinerent: quæ
 omnia arguebant ipsum stupefa-
 ctum hæsitare, atq. eò magis, quòd
 ab assentatoribus audiebat se nihil
 vnquam esse oblitum. Hoc igitur
 modo tyrannum affectum linquens
 Apollonius, & suæ philosophiæ qua-
 si ludum quendam ostendens om-
 nibus Græcis, Barbarisque terribi-
 lem, ante meridiem è prætorio di-
 scessit: non multum verò post me-
 ridiem Puteolos Demetrio, Dami-
 dique apparuit. Hæc enim causa
 fuerat, cur Damidi præciperet, vt
 non expectata defensionis die Pu-
 teolos proficisceretur. Nam quid
 facere instituisset non prædicebat,
 sed quod sibi commodissimum es-
 set, facere illum iussit. Damis verò
 licet non intellecta causa, quæ man-
 dauerat Apollonius, exequeretur. C
 Aduenerat autem pridie Damis Pu-
 teolos, & quæ ad accusationem per-
 tinebant, cum Demetrio contulerat:
 qui tardius quàm Apollonij
 auditorem deceret, credebat ea,
 quæ à Damide dicebantur. Itaque
 postridie eadem de causa ex Da-
 mide rursus quærebat, ambòque de-
 ambulabant secus mare, vbi conti-
 gisse feruntur ea, quæ de Calypso-
 ne narrantur in fabulis. Diffidebat
 autem omnino, illum vnquam esse
 euasurum, quòd omnibus nota es-
 set sæuitia tyranni. Quæ tamen præ-
 ceperat Apollonius, propter homi-
 nis venerationem peragebat. Am-
 bulando autem vtrique iam de-
 fessi in templo Nympharum con-
 federunt, vbi quondam vaticinia
 quædam responderi solita fuerant. D

Est autem templum albo lapide cō-
structū, & in eo fons est aquæ nun-
quam summa labra fontis excedē-
tis, nec rursus quantacunque illinc
aqua exhausta decrefcentis. De na-
tura igitur eius aquæ disputabant
non admodū studiosè propter mœ-
rorem, quem ex Apollonij absen-
tia conceperant: itaque sæpius ora-
tionem reuocabant ad ea quæ an-
te iudicium facta fuerant.

A λυκοδ' ἢ οὐτός ἐστι λίθου, ξυνέχων
πηγὴν ὕδατος, οὐθ' ὑπερβάλλουσιν
τῆς σομίου, οὐτ' εἰ τις ἀπαντλοίη, ὑ-
ποδιδόσκειν. διαλεχθέντες δ' ὑπὲρ τῆς
φύσεως τῆς ὕδατος, οὐ μάλα ἐ-
σπουδακότως διὰ πλεονεξίας τῶν ἀν-
δρῶν ἀδυμίαν, ἐπανήγοντο λόγον ἐς
τὰ περὶ τῆς δίκης.

*Apollonium apparuisse Puteolis Demetrio, & Damidi mæstis, iisque existimantibus
eum esse spiritum, prabuisse se tangendum, atque amplectendum. Hinc omnia nar-
rasse, quæ contigerant.*

CAP. V.

Q V V M igitur ingemisceret Da-
mis, & lachrymans talia dice-
ret, ὦ Dij: nunquam ne videbimus
probum & honestum amicum? A-
pollonius, qui & ipse superueniens
ad Nympharum templum accesser-
at, hoc audito, Videbitis, inquit, vel
potius iam vidistis. Viuentem, inquit
Demetrius. sed si mortuum nunquam
super te flere cessauerimus. Proten-
dens itaq; manum Apollonius, Ca-
pe me, inquit, & si manus tuas effu-
gero, idolum me esse arbitrator à
Proserpina huc adueniens, quale ter-
restres Dij ostendere plerunque so-
lent hominibus, qui mœrori nimis
indulgent. Sin verò tangenti resistā,
persuadeto tibi; atq. huic etiam Da-
midi me adhuc viuere, neque corpus
deposuisse. Quibus verbis effecit, vt
amplius illi nihil dubitarent. Assur-
gentes igitur, atque illum complexi,
cū salutauissent, quo pacto erga
defensionem sese res habuisset, in-
terrogabant. Demetrius enim nulla
peracta defensione, & omnino in-
dicta causā interfectū eum fuisse o-
pinabatur. Damis autem peroratum
quidē ab eo causā, sed breuius forsi-
tan quàm constituisset, arbitrabatur.

B A Νολοφυρομένου δὲ τῆς Δάμι-
δος, καὶ ἡ καὶ τοιοῦτον εἰπόν-
τος, ἄρ' ὀψόμεθα ποτε, ὦ θεοί, τὸ
καλὸν τῆς, καὶ ἀγαθὸν ἐταῖρον; ἀ-
κούσας ὁ Απολλώνιος, καὶ γὰρ δὴ
καὶ ἐφεισὼς ἤδη τῶν νυμφαίων ἐτύλ-
χανεν, ὄψαθε, εἶπε. μάλλον δὲ ἐ-
ωράκατε ζῶντα. ἔφη ὁ Δημήτριος·
εἰ δὲ τεθνεώτα, οὐ πῶ πεπαύμεθα
ἵπτι σοὶ κλάοντες. περὶ τίνος οὖν ὁ
C Απολλώνιος πλεονεξίας λαβὸς μοι,
ἔφη. καὶ μὴ διαφύγω σε, εἰδῶλον
εἰμί σοι ἐκ Φερσεφάτης ἤκον; οἷα
φαίνοισιν ἄχθῆνοι θεοὶ τοῖς ἀδυ-
μοτέροις τὰ πένθη. εἰ δὲ ὑπομείναι-
μι ἀπόμνητον, πείθε καὶ Δάμιν ζῆν
τέ με, καὶ μὴ ἀποβεβληκέναι τὸ σῶ-
μα. ἐκέθ' οἷοι ἀπσεῖν ἦσαν, ἀλλ' ἀ-
νασαντες, ἔξεκρέμαντο τῆς ἀνδρός, καὶ
D ἠσπάζοντο. ὑπὲρ τῆς ἀπολογίας ἠ-
ερότων. ὁ μὲν γὰρ Δημήτριος οὐ-
δ' ἀπολελογῆσαι αὐτὸν ἀπολέσθαι
γὰρ ἂν καὶ μὴ ἀδικοῦντα. Δάμις
δ' ἀπολελογῆσαι μὲν, θάπτην δ' ἴσως.

οὐ γὰρ ἐπὶ μείνους γε τῆς ἡμέρας ὤετο. ὁ δὲ Ἀπολλώνιος, ἀπολελόγημαι, ἔφη, ὦ ἄνδρες, καὶ νικῶμεν. γέρονε δέ μοι τὰ τῆς ἀπολογίας τήμερον, οὐ πρὸ πολλοῦ τῆς ἡμέρας. πρὸς γὰρ ἦδη εἰς μεσημβρίαν. πῶς οὖν, ἔφη ὁ Δημήτριος, πῶς δὲ ὁδὸν ἐν σμικρῇ τῆς ἡμέρας ἰύσασ; καὶ ὁ Ἀπολλώνιος, πλὴν κελῶν, * ἔφη, ἔπειθε ἄνθρωποι ξυγκειμένων, πάντα οἴου θεὸν ἐπιγράφων τῆς πομπῆς ταύτης. πάντα γὰρ μὲν, ἢ δὲ ὁ Δημήτριος, τῶν ἔργων τε, καὶ λόγων, θεὸν ἀείψαντες προσεῖν ἠροῦμαι, ὡς ἔτασά οὕτως ἔχῃ. πλὴν δὲ ἀπολογίαν, ἢ τις γέρονε, καὶ ἅπτα ἢ κατηγορία εἶχε, καὶ τὸ ἔδικάζοντος ἡδὸς, καὶ ὁ, πῆρετο, ἔστω ξυγκατέθετο, ἢ ὅτω μὴ, λέγε ὁμοῦ πάντα, ἵνα ἔτελεσίνω ἕκαστα φερόμεν. οὐ γὰρ ἀνήσῃ ἐρωτᾶν τὰ σα. ὅς γε καὶ πρὸ πεντεκαίδεκα ἡμερῶν ἐμοὶ ξυμπίνων ἐν Ἀνδρίῳ, κατέδαρδε μὲν ἐπὶ τῆς τραπέζης. μεσοῦσης δὲ αὐτῆς τῆς κύλικος, ἔδοξεν ὄναρ, πῦρ ἐν τῇ γῆ πελαγίσαν, ἔστω μὲν, ἀπολαμβάνων τῶν ἀνθρώπων. ἔστω δὲ, φθάνων ὑποφύγοντας. ἔστω δὲ καὶ ρεῖν αὐτὸ παραπλοσίως τῶν ὕδαπ. σὲ δὲ οὐχ ὅπως πολλοὶ παθεῖν, ἀλλὰ διακίσει * αὐτὸν χυμέντος. ἐπὶ τῷ ἐνυπνίῳ τούτῳ, θεοῖς βύξυμβόλοις ἔσπειται ἐμοὶ τῶν ἀρεκελῶσατο ὑπὲρ σοῦ θαρρέειν. καὶ ὁ Ἀπολλώνιος, οὐ θαυμάζω Τελεσίνον, εἶπεν, ὑπὲρ καθύδοντα. καὶ γὰρ δὴ καὶ ὑπὲρ ἐρηγήρονέ μου πάλα. τὰ δὲ ὑπὲρ τῆς δίκης, πῶς σε δε μὲν, ἔμειν ἐνταῦθα.

σχολ. κριῦ
 εἰς τὴν φρί
 ξον. πῆρῶν,
 εἰς τὴν δαί
 δαλον

σχ. εἰς κο
 λυμῶσαι ἢ
 διακίσει

A Neque enim existimabat ea die tam multa ab eo diu dici potuisse. Quibus respondens Apollonius, Ego me, inquit, in iudicio defendi, & aduersarium vici: & hoc ipso die me defendens orauī, & sermonem à dici ferme principio in meridiem vsque protraxi dicendo. Quomodo igitur, inquit Demetrius, tam longum iter breui diei parte peregisti? Cui Apollonius, Sine ariete, inquit, & alis cera conglutinatis exiltimare potes Deum quendam huic transmissioni praestitisse auxilium? B Ego verò, inquit Demetrius, operibus, sermonibusque tuis omnibus Deum aliquem interesse non dubito, cuius auxilio prosperè succedunt, & bene habent res tuae. Rogo autem vt nobis dicas, quae in accusatione continebantur, & quis iudicantis mos, quis habitus fuerit; quid interrogari; aut cui de te consilia communicauerit; aut cui non patefecerit. C Haec enim omnia scire percupio, vt ea Telefino referam. Is enim de te per nuntios interrogare nunquam desinet. Quandoquidem diebus ab hinc ferè quindecim, in conuiuio mecum accubans, in ipsa mensa dormitauit: cumque dimidium ferè calicem ebibisset, somnium vidit eiusmodi: Videbatur ignis terram inuadens, hominum alios comprehendere, alios fugientes praenire: cum perinde atque aqua passim fluens omnia inundaret: tu autem (vt aiebat) non sicut ceteri ab igne pati videbaris: nam tuo spiritu scindebatur ignis. D Tali igitur somnio viso cum Diis bene consulentibus libauisset, bono animo de te esse me iussit. Tunc Apollonius, Ego, inquit, Telefinum profundè dormire non miror, iamdudum enim valde pro me vigilauit. Quae verò in iudicio acta sunt, audietis quidem, non autem hîc.

Comes fa-
 condus in
 nis, pro
 veticulo
 B.

in
 iu
 ru
 ter
 at
 te
 ad
 inc
 rat
 tor
 inc
 vlti
 fieri
 pra
 De
 solu
 vide
 cip
 qua
 te
 ru
 lon
 tina
 ego
 pact
 nosc
 mon
 nunc
 atq
 exc
 mibi
 quar
 prop
 nua
 ita
 ab
 seuer
 pra
 fulu
 man

Comes fa-
cundus in
via, pro
vehiculo
est.

Iam enim multum post meridiem
temporis lapsum est, & in urbem
redeundi hora est. Iucundius enim
ambulabimus, si nos confabulatio-
nes aliquę deduxerint. Pergamus igitur
de his colloquentes, quę me in-
terrogastis. Dicam autem, quę hodie
in iudicio acta sunt. Nam quę ante
iudiciũ egerimus, ambo nostis: cum
tu quidem Damis interfueris; tu au-
tem non semel, (vt arbitror) sed iterũ
atq; iterum ex ipso audieris, nisi for-
tẽ Demetrii sum oblitus. Quę igitur
adhuc nescitis, enarrabo. Atque ita
incipiens à præfatione, qua vsus fue-
rat, & quo pacto nudus intrare præ-
torium iussus fuerat, ac singula de-
inceps exposuit, vsque ad id, quod
ultimo loco dixerat, *Non me inter-*
ficies. & c. & tandem quomodo ex
prætorio discessit. Tunc exclamans
Demetrius, Ego, inquit, iudicio ab-
solutum ad nos venisse te arbitrabar:
video autem hoc periculorum prin-
cipium esse tibi. Tyrānus enim post-
quam vbi sis, ei denuntiatum fuerit,
te comprehendet, & omni vinculo-
rum genere coercet. Verum Apollo-
nius timorem omittere iubens, V-
tinam, inquit, vos non facilius, quàm
ego, possitis capi. Ego autem quo
pacto sese nunc habeat tyrannus, ag-
nosco. Cũ enim assentatorum ser-
mones iugiter audire consueuerint,
nunc obstupescantium verba audit;
atq; ob tales sermones disrumpitur,
excandescitque tyranni natura: sed
mihi nunc quiete opus est. Nā post-
quam ex iudicio discessi, nunquam
propter quietẽ capiendam flexi ge-
nua. Tum Damis, inquit, Demetri,
ita erga hunc virum sum affectus, vt
ab instituto, in quo nunc etiam per-
seuerat, auertere ipsum tentauerim:
præsertim, cũ tu idem mihi con-
suluisses, ne sponte ad grauiora,
manifestaque pericula accederet.

A δειλὴ τὲ γὰρ ἰκανῶς ἦδη, καὶ βαδί-
ζην ὄρεα εἰς ἄστυ. ἠδίοις δὲ Ἐκαστὸν ὁ-
δὸν λόγῳ παραπέμψαι βαδίζοντας.
ἰωμῶ οὐκ διαλαλουῦτες, ὑπὲρ ὧν ἐ-
ροῦσθε. λέξω δὲ τὰ τήμερον ἃ δὴ πού-
εν τῷ δικαστηρίῳ παρεχθέντα. τὰ
γὰρ περὶ τῆς κείσεως, ἀμφω ἴσε,
σύ μὲν, παρατυχῶν, σύ δὲ ἠκροα-
μῶν ἔομαι τούτου· μά Δί' οὐχ
ἀπαξ, ἀλλὰ καὶ πάλιν, εἰ μὴ ἐκλέ-
λησμαι Δημητρίου. ἃ δὲ οὐπω ἴσε,
* δίδμι, διείρον δὲ τῆς περὶ τῆς κείσεως
ἔ τῆ γυνὸς ἐπελθεῖν. διήδ δὲ ἔ τῶν
ἑαυτὸ λόγῳ, καὶ ἔπι πᾶσι, ἃ, οὐ
γὰρ με κτανέει· καὶ ἃ ἀπελθεῖν τῆς
κείσεως, ὡς ἀπῆλθε. τότε ἀναβοή-
σας Δημήτριον, ἐγὼ μὲν ὠμίω
σεωσιμῶν ἀφίχθαι σε· σοὶ δ' ἄρχῃ
κινδύων ταῦτα. ἔλληψεν γὰρ σε
C καταγελλόμενον, καὶ πάσης ἀπο-
στροφῆς εἰργόμενον. ὃ δὲ ἐρρώσθαι τῷ
Δημητρίου δέει φράζων· εἰ γὰρ καὶ
ὑμεῖς, εἶπεν, ὧδε αὐτῷ βιάλωσι ἢ τε
ἀλλ' ὅπως μὲν τακτεῖν οὐκ ἔχει, ἐ-
γὼ οἶδα. κολακιδόντων γὰρ αἰεὶ λόγῳ
ἀκροατῆς γινόμενος, οὐκ ἔπιπληθόν-
των ἀκροᾶται. ῥήγιωται δὲ ὑπὸ τῶν
ποιούτων αἰ πύρανοι φύσει, καὶ περὶ
D ταῦτα χολῶσιν. ἐμοὶ ὅ δὴ ἀπαύλης
δεῖ, γόνυ οὐπω κάμψαντι* ἐν τῆ ἀ-
θλου. καὶ ὁ Δάμις, ἐγὼ, Δημήτριε,
διεκαίμην μὲν οὕτως, ἔφη, περὶ
τὰ τῆδε τῆ ἀνδρὸς παρὰ ματα, ὡς
καὶ τῆς ὁδοῦ ταύτης ἀπάραν αὐτῷ,
ἐφ' ἧς ἦκει· ἔμβουλας δὲ πού
καὶ σὺ ταῦτα, ὡς μὴ εἰς κινδύ-
νοις ἐκοισίους τε, καὶ χαλεποῖς ἰοί-
M m iij

ἐπεὶ δ' ἐτύχανε μὲν δεδεμένος, ὡς ἔμοι ἐφάνετο, ἀπορα δ' ἠγρυμένω παρὰ αὐτὸν, ἐφ' ἑαυτῷ, ἔφη, τὸ λελύσθαι εἴη, καὶ τὸ σκέλος ἐλευθερώσασθαι ποῦ δεσμῶν, ἔδειξε· τὸ τε πρῶτον κενόνητα τῶ ἀνδρὸς, δεσποσίων τ' εἴη αὐτῷ, καὶ κρείσσω τ' ἠμεδαπῆς ἑσφίας. ὅθεν εἰ καὶ χαλεπωτέροις τούτων ἐντύχοιμι, ἔδεν ἂν δείσαμι ὑπὸ τούτῳ, καὶ κινδυνύων· ἀλλ' ἐπειδὴ πλησίον ἑσπέρα, βαδίζω μὲν ἐς πλὴν καταγωγῆν, Ἰπιδίαν ποιοσόμενοι τῶ ἀνδρὸς. καὶ ὁ Ἀπολλώνιος, ὑπνῶν, ἔφη, δεομαι μόνον τὰ δ' ἄλλα, ἐν ἴσῳ πειθεμαι λόγῳ, καὶν ᾧ ἢ ἡ αὐτῶν, καὶν ἀπῆ. μὲν ταῦτα βυζάντιος Ἀπόλλωνι, καὶ ἐπὶ τῷ Ἡλίῳ, ᾧ ἦλθεν ἐς τὴν οἰκίαν, ἡ δὲ αὐτοῦ Δημήτριος· ἔπειτα πόδε δ' ὀπιονίσταμενος, παρακελευσάμενος τὸ τοῖς ἀμφὶ τὴν Δάμιν δειπνεῖν, ἐπειδὴ ἄσιτοι αὐτῷ ἐφάνοντο, ἔρριψεν ἐς τὴν κλίνην ἑαυτὸν. καὶ ἐφυμνήσας τῷ ὑπνῶν τὸ Ὀμήρου ἔπος, ἐκάθισεν, ὡς καὶ ἐπ' ἀξίοις φρονήσας τοῖς ᾧ ἦσι.

A Sed postquam ego vinculum ipsum vidi, mihi que de salute sua grauius aliquid cogitanti dixit sui esse arbitrij, vt solueretur, & exemptum compede crus ostendit: tum primum animaduerti diuinum quendam virum ipsum esse, & nostram hanc communem sapientiam excedere: itaque licet in acerbiores hisce casus incurrerem, non vererer grauiissima quæque pericula sub illo subire. Sed quoniam multum iam noctis processit, in diuersorium pergamus, vt virum curemus. Tunc Apollonius, Ego, inquit, somno duntaxat indigeo. Nam reliqua omnia adsint ne, an absint tantidem facio. Post hæc Apollonius Apollini & Soli votis peractis domum ingressus est, vbi Demetrius habitabat: lotisque pedibus cum Damidis socios, aliosque familiae domus cenare iussisset, quod diutius iam tolerasse ieiunium videbantur, in lectulo procubuit: Homerique versu somnum laudans dormitauit, ostendens non nimium oportere de periculis, quæ illi imminere dicebant, esse sollicitum.

Soluisse Puteolos à Demetrio Apollonium, & nauigasse in Græciam: quantisque totius Græciæ ad eum visendum factus fuerit concursus. CAP. VI.

ΠΕΡΙ τῆς ὄρθρου ἐρομένων αὐτὸν τὸν Δημήτριον ποῦ τῆς γῆς τρέψοιτο, καὶ κτυπεῖσθαι δοκουῦτος τὰ ὦτα ὑπὸ ἐννοίας ἰππέων, οὓς ᾤετο Ἰπικίσεσθαι ἤδη τῷ Ἀπολλωνίῳ διὰ πλὴν ὄργην τῶν πρεσβύτων, διώξεται μὲν, ἔφη, με οὐδὲ αὐτὸς, οὐδὲ ἕτερος, ἔμοι δ' ἐς πλὴν Ἑλλάδα ὁ πλοῦς ἔσται. σφαλερός γε, εἶπε, τὸ ἄλλο χεῖρον φανερώτατον.

D POSTRIDIE adueniente aurora, cum Demetrius eum interrogaret, vbinam sibi manendum censeret, cum iam strepitus equitum aures percutere videretur, quos ad eum insectandum à tyranno missos opinabatur, respondit Apollonius, Nec ipse, nec alius quisquam me persequetur: ego tamen in Græciam nauigabo. Et quidē tutò, inquit Demetrius: illius consilium deridēs (apertissima namque ea est regio)

quem verò in occulto etiam manens non fugisti, quomodo in aperto degens latebis? Mihi latitatione non est opus, inquit Apollonius. Si enim (ut tu censes) tyranni est uniuersa terra, melius cum iis agi putandum est, qui in aperto moriuntur, quàm cum iis, qui in occultis latebris viuunt. & ad Damidem conuersus, Audisti ne, inquit, in portu nauim esse vllam, quæ in Siciliam sit nauigatura? Cùmque ille se audiuisse diceret iam antea, cùm apud mare cum illo esset, præconem id clamantem, tum verò paratam iam ad nauigandum, vt ex nautarum vocibus conuicere poterat, qui tollendis anchoris incumbere, Conscendamus, inquit, hanc nauim Apollonius, & nunc quidem in Siciliam, postea verò in Peloponnesum nauigabimus. Absentior, inquit Damis. inde salutato Demetrio, cùm iuberent illum bono animo esse tanquam virum ceteris præstantiorem, secundo vento in Siciliam nauigarunt. Messanâmq; præteruecti tertio die Taurominium peruenere: deinde Syracusas delati in Peloponnesum transferunt autumni principio iam instante, percursôque pelago sexta die ad Alphéi fluminis ostia venerunt, vbi fluuius ille Adriatico Siculôque pelago dulcis, & potabilis immiscetur: ibi cùm è nauì descendissent, ante omnia dignum putauerunt, ad Iouis templum, quod in Olympiis est, diuerrere:

** nusquam supra Scilluntem secedendo.*
 Et iam fama celerrimè per omnem Græciam diuulgauerat viuere Apollonium, & in Olympia deuenisse, & primò quidem parum fidei sermonibus habebatur, quòd

A ὄν ᾧ μήδ' αὐτὸ ἐν τῷ ἀφανεί διαφύ-
 ροις, πῶς αὐτὸ ἐν τῷ φανερῷ λά-
 θοις; οὐ δέομαι, ἔφη, λαθάνειν. εἰ
 γὰρ ὡς σὺ οἶδ', τῆς περὶ τὴν ἡ γῆ πᾶσα,
 βῆποις οἱ ἐν τῷ φανερῷ ἀποθνήσκον-
 τες, τὸ ἐν τῷ ἀφανεί ζώντων. καὶ πρὸς
 τὸν Δάμιν ἀδάνη, ἔφη, νεὼς ἀφεί-
 σης ἐς Σικελίαν; ἀδάνομαι, εἶπε. Ἐ-
 γὼ δ' ἴπ' ἑκατάτη καταλύομαι. καὶ ὁ
 B κηρύττων, ἀγχι δὲ θυρόν· σέλλεται ἤ
 ναὶς ἤδη· ξυμβάλλομαι δὲ αὐτὸ τῆ
 γῆ ἐμπλεόντων βοῆ, καὶ οἷς πρὸς τὴν
 ἀνάρεσιν τῆν ἀκωρόν πρὸς τοῖσιν.
 ἐπιβῶμαι, εἶπε, τὸ νεὼς ταύτης, ὦ Δά-
 μι, πλοσούμαι νῦν μὲν, ἐς Σικε-
 λίαν, εἰς δὲ ἐς Πελοπόννησον. Ξω-
 δοκεῖ μοι, ἔφη, ἔ πλέωμαι καὶ πρὸς
 σφόντες τὸν Δημήτριον, ἀδύμως ἐπὶ
 αὐτοῖς ἔχοντα, παρρεῖν τὸ πείσαντες ὡς
 ἀνδρα ὑπὲρ ἀνδρῶν, ἐπλοσσαν ἐπὶ Σι-
 C κελίας ἀνέμω Ἰππιτηδείω. Μεσσηνίω
 τὸ πρὸς πλοσσαντες, ἐχρόντο ἐν Ταυ-
 ρομηρείω Ἰταῖοι. μεταπειτὸ Ἰππὶ Συ-
 ρακουσῶν κομιθέντες, ἀνήχοντο ἐς Πε-
 λοπόννησον πρὸς μετοπίου δ' ἑχέας.
 ὑπὲρ ἀραντες δὲ τὸ πελάγους, ἀφίκον-
 το δὲ ἡμέρας σῆτης Ἰππὶ τὰς τὸ Ἄλ-
 φιδὸς ἐμβολὰς, ἀφ' ὧν ὁ ποταμὸς
 ὄρετ' Ἀδρία καὶ Σικελικῶν πελάγους
 D Ἰππιχίται πόπιμος. ἀποβάντες οὐδ' ἔ-
 νεὼς, καὶ πολλοὶ ἀξίω ἡγούμαι τὸ
 ἐς Ολυμπίαν ἦκειν, διητῆρ' τὸ ἐν τῷ
 ἱερῷ τῆς Διός, οὐδαμῶς ὑπὲρ Σικι-
 λουῦτα ἀποφοιτῶντες. Φήμης δὲ ἀ-
 θεῶς τὲ, καὶ Ξωτόνου, καταχού-
 σης τὸ Ἐλλεικόν, ζῆν ἄνδρα, καὶ
 ἀφίχθαι ἐς Ολυμπίαν, καταρχὰς μὲν ἐδοκεῖ μὴ ἐρρώσας ὁ λόγος πρὸς

γδ τῷ μὴ ἐλπίδος ἢ ἀνδροπειίας ἐπὶ
 αὐτῷ ἔχον· ἐπειδὴ δεδέσθαι αὐτὸν ἠ-
 κούσαν, οὐδὲ κείνων ἀνήκοοι ἦσαν, ἀ-
 ποθανεῖν καταφλεχθέντα. οἷδ' ἐα-
 δυνάμ ζῶντα, καταπαγύτων ἐς τὰς
 κλείδας αὐτῶ ἀκίςρων οἷδ' ἐῶδες ἐς
 βαράθρον, οἷδ' ἐς βυθόν. ἐπειδὴ δὲ
 ἦκειν Ἰπιδίθη, οὐδ' ἐπὶ Ολυμπιά-
 δα οὐδεμίαν μετέωρος οὕτω ζυῖται
 ἢ Ἑλλάς, ὡς ἐπὶ κείνῳ τότε. Ἡλίας
 μὲν γδ, καὶ Σπάρτη, αὐτόθεν. Κό-
 ενθος ἦ, ἀπὸ τῆς τῆς Ἰαθμοῦ οὐρίων.
 Αθῆναιοι ἦ, εἰ ἐ Πελοποννήσου ἔξω,
 ἀλλ' ἐκ ἐλείποντο τῆς πόλεων, αἱ Ἰπιδί-
 θύραις εἰσὶ τῆ Πίσης. αὐτοὶ μάλιστα οἱ
 Ἰπικυδέσαστο Αθῆναιῶν, ἐς τὸ ἱερόν
 σείχοντες, καὶ νεότης ἢ ἔξ ἀπάσης τῆ γῆς
 Αθῆνάζε Φοιτῶσα· καὶ μὲν ἐ Μεγα-
 ρόθεν πνὲς ἐπεχωρίασαν τῆ Ολυμ-
 πία τότε, καὶ* Βοιωτῶν πολλοὶ, καὶ Ἄργε-
 ρον, Φωκίων τε, καὶ Θεσσαλῶν, ὅ, π δὲ
 δοκιμον. οἱ μὲν, ἔξ ἑργονότες ἦδη τῶν
 Ἀπολλωνίῳ, ἀνακτησόμενοι ἑφίαν,
 ἐπειδὴ πλόνων τε, καὶ θαυμασιωτέ-
 ρον ἀκροάσασθαι ὄντο. οἷδ' ἀπειροὶ
 αὐτῶ, δῆλον ἠγρούμενοι ποιούδε ἀνδρός,
 ἀνήκοοι φαίνεσθαι. πρὸς μὲν δὲ τῶν
 ἐροπῶντας ὅ, τῳ ἔργω διαφύγει τὸν
 τυραννῶ, οὐδὲν ἄλλο δεῖν φορπκὸν
 φερέσθαι, ἀλλ' ἀπολελογῆσθαι τῆ ἔφα-
 σκε, ἐ σέσῳσθαι. πολλῶν δ' ἔξ Ἰταλίας
 ἠκόντων, οἱ ἐκῆρυθον τὰ ἐν τῶν δικα-
 σιῶν, διέκασθαι μὲν ἢ Ἑλλάς οὐ πόρρω
 ἔσθαι πρὸς αὐτὸν, δεῖον ἠγρούμε-
 νοὶ ἀνδρα, δι' αὐτὸ μάλιστα τὸ μηδὲ
 κόμπον μηδένα ὑπὲρ αὐτῶν καθίστασθαι.

2. καὶ B.

A nulla de ipso tanquam homine
 spes esse poterat. Alij namque li-
 gatum, & viuentem fuisse combu-
 stum audierant: alij viuum relictum,
 sed ceruicem clavis præfixam fuis-
 se prædicabant: alij in barathrum,
 alij in puteum demersum fuisse af-
 ferebant. Postquam verò ipsum ad-
 uenisse constantior fama vulgavit,
 nulla vnquam Olympiade tam fre-
 quens totius Græciæ concursus,
 quàm tunc hominis visendi causa
 ab vniuersis factus est: conuenerunt
 itaque ab Elide, & Sparta, & Co-
 rintho, & ab Isthmi finibus homi-
 nes innumeri. Athenienses, licet ex-
 tra Peloponnesum constituti, fre-
 quentes eodem venere: ex nulla ve-
 rò vicinarū Pisa vrbium populus de-
 fuit: sed præcipuè Atheniensium iu-
 uenum innumerabilis penè multi-
 tudo concurrat. Megarenses etiam
 aliquot, qui tum fortè in Olympiis
 versabantur, interfuere: multi præ-
 terea Boëtiorum, & Argiuorum.
 C Quicquid insuper apud Phocenses
 Thessalósq; nobilitatis fuit, eod-
 em confluit: quorum alij quid-
 em Apollonium iam antea noue-
 rant: alij cùm antea non vidissent,
 indignum putabant virum talem
 ignorare. Ipse autem interroganti-
 bus quo pacto ex tyranni manibus
 euassisset, nihil gloriósè de se ia-
 ctans respondebat, sed tantùm de-
 fensione dicta liberatum iudicio se
 dicebat. Veniebant autem ex Ita-
 lia complures, qui eius res actas in
 iudicio prædicabant. quapropter
 non multum abfuit, quo minus ip-
 sum Græcia tanquam Deum ado-
 raret: propterea maximè illum ad-
 mirantes, quòd ob ea quæ gesse-
 rat, nihil supra ceteros elatus vide-
 batur.

D

Adolescentis cuiusdam Atheniensis coërcetur garrulitas. Deinde qui in Olympiis differuerit Apollonius cum Isagora quodam Thessalo. CAP. VI.

Q V V M adolescens quidam ex Diis, qui Athenis venerant, maximè beneuolam Domitiano Palladem esse diceret: Desine, inquit Apollonius, in Olympiis talia prædicare, Deamque coram patre calumniari. Cùmque ille *verbis acerbioribus indulgeret, & iustè facere Deam affirmaret, quoniam rex cognominem Atheniensibus magistratum gerebat: Vtinam, inquit Apollonius, & Panathenæis sacris interesset. talibusque verbis adolescentis garrulitatem coërcuit.* Et priore quidem responso quasi malè de Diis sentientem redarguit, cùm beneuolos tyrannis eos esse diceret: altero autem ostendebat *Athenienses minimè cōuenientia statuere iis qui in Harmodij & Aristogitonis honorem decreuerant: si quidem cum illis ut viris statuas in foro erexissent, ob ea quæ in Panathenæorum celebritate fecerant: postea tyrannis gratificarentur, ut suffragiis admissi imperarent.* Cùm Damis de pecuniis Apolloniū confuleret, diceretque viatici parum admodum superesse, Cras, inquit Apollonius, id curabimus. Itaque postridie in templum veniens, Da mihi, inquit, ô sacerdos, ex pecuniis louis mille drachmas, nisi molestè Iouem hoc laturum putas: tum sacerdos, Minimè verò pro his indignabitur Iupiter, sed potius, quòd non plures acceperis. Cùm Thessalus quidam Isagoras nomine ad eum alloquendum in Olympia venisset, Dic mihi, ô Isagora, inquit Apollonius, putasne aliquid esse panegyricam celebritatem? Certè per Iouem, inquit ille; imò verò

Νεανίσκου δὲ τῶν ἠκόντων Ἀθηνησεν, μάλα δύνου πλεῖν Ἀθηναίων τῶ βασιλεῖ φήσαντες, πέπαυσον, εἶπεν, Ολυμπιάσιν ὑπὲρ τούτων ἐσοτῶν, καὶ διαβάλλον πλεῖν θεὸν τὰ πατρί. Ἰπιδιδόντος ἡ τῆ νεανίσκου τῆ ἀχθηδόνι, καὶ δίκαια παρὰ τὴν πλεῖν θεὸν φήσαντες ἐπειδὴ ἔ ο βασιλεὺς πλεῖν ἐπώνυμον Ἀθηναίοις ἤρξεν εἶδε, εἶπεν, ἔ σὺ Παρθενιαίοις Ἰπιδίζων αὐτὸν, τῆ μὲν παρὰ τῶν ἀποκρίσεων, ὡς κακῶς εἶδὸτα πλεῖν τῶν θεῶν, εἰ τρεῖνοις αὐτῶν δύνου ἠγοῖτο τῆ ἡ ἐφεξῆς, ὡς καὶ ἀκόλουθα τοῖς ἐφ' Ἀρμοδίω, καὶ Ἀριστογείτονι ψηφισομένων Ἀθηναίων, εἰ δὲ αὐτῶν δρας ἐκείνοις ἐπ' ἀγορῆς νομίζοντες, ὑπὲρ ὧν σὺ Παρθενιαίοις ἐδρασαν, τρεῖνοις λοιπὸν χαρίζον, τὸ κεχρητονημένοι αὐτῶν δέχων. Συμβελθόντος δὲ αὐτῶν ἔ Δάμιδος ὑπὲρ χρημάτων, ἐπειδὴ τῶν ἐφοδίων σφισι πάνυ σμικρὰ ἐλείπετο, αὐρεον, εἶπεν, τούτου Ἰπιδιήσομαι. καὶ πρὸς τῶν τῆ ὑπεραία ἐς τὸ ἱερόν, δὸς, εἶπεν, ὦ ἱερεῖ, χιλίας μοι δραχμας ἀπὸ τῆ τῆ Διὸς χρημάτων, εἰ μὴ σφόδρα οἶς χαλεπαίνεν αὐτόν. ἔ ο ἱερεὺς, οὐχ ὑπὲρ τούτων, εἶπεν, χαλεπαίνεις, ἀλλὰ μάλλον εἰ μὴ πλείω λήψῃ. Θεσσαλὸς ἡ ἀνδρὸς, ὃ ὄνομα Ἰσαγόρας, ζυώντος αὐτῶν σὺ Ολυμπία, εἶπέ μοι, εἶπεν, ὦ Ἰσαγόρας, ἐστὶ πὶ πανήγυρες; νῆ Δί, εἶπε, τὸ γε

σχ. τὸ πλεῖν ἐκείνο ἔ τῶν ἀξίων ὅτι σου ἐρεῖ, Ἀπικλωνί. ὡς ὁ μικροῖς λέων σὺ ὅν ἡ πῆς κρατῆσι, καλλιτῶν καυιδίον.

ἡδίστον, ἔθροφιλέστατον τῶ κατ' ἀνθρώ-
 πους. πῶς ὃ δὴ ὕλη τούτου; ὡς περ δὴ
 εἰ ἐγὼ μὲν ἠρόμην ὑπὲρ ὕλης τῆςδε ἔ-
 ἀγάλματος· σὺ δ' ἀπεκρίνας χρυσοῦ,
 καὶ ἐλέφαντος ζωτεθῶμαι αὐτό. ἔπερ,
 ἔφη, ὕλη, Ἀπολλώνιε, τῆς γε ἀσωμά-
 του; μέγιστη, εἶπε, καὶ ποικιλωτάτη. τέ-
 μνην τὴν γὰρ ἐν αὐτῇ, ἔπειτα, καὶ δρό-
 μοι, καὶ σκυλῆ δὴ που· ἔθνη τὴν δὴ ἀνθρώ-
 πων. τὰ μὲν, ἐν τῶ ὁμόρῳ τὰ δὲ, ἐν
 τῶ ὑπὲρ ἰσθμῶν τε, ἔπειτα ὑπὲρ θαλάσ-
 σαν. καὶ μὲν ἔπειτα τεχνῶν πλείων εἰκὸς
 αὐτῶν ξυγκαλεῖσθαι, καὶ ἑθισμάτων. ἑ-
 φίας τὴν ἀθηναίων, καὶ ποιητῶν, καὶ ξυμ-
 βολιῶν, ἔπειτα διαλέξεων γυμνῆς τῆς ἀγ-
 νίας, ἔπειτα μουσικῆς, ὡς Πυθοῦ πάτερων.
 εἰσὶν, ἔφη, Ἀπολλώνιε, οὐ μόνον σω-
 ματοφθῶδες εἶναι ἢ πανήγυρις, ἀλλὰ ἔπειτα
 θαυμασιωτέρας ὕλης, ἢ αἱ πόλεις. ἔπειτα
 τὰ γὰρ τῶν ἀσπυδαίων, ἀσπυδαίωτα-
 τα, καὶ τὰ τῶν ἐλλογιμῶν, ἐλλογιμώτα-
 τα ξυγκαλεῖ, καὶ ξυνοικίσει. ἄρ' οὐ
 εἶπεν, ὡς Ἰσαγόρας, καὶ δὴ περ ἐνίοι τεί-
 χη, ἔπειτα ναῖς ἠγροῦνται, ἔπειτα ἀνδρας ἠγ-
 σάμεθα, ἢ ἑτέρας ἐπ' αὐτοῖς δέοι δό-
 ξησι τελεῖα, ἔφη, ὡς Τυανῶν, ἢ δὲ ἢ δό-
 ξα, καὶ δίκαιον ἔπειτα αὐτῇ. καὶ μὲν
 ἀτελής, εἶπεν, ἐνδυμουμένω πρὸς αὐ-
 τῆς, ὅν ἐγὼ ἔβηπον. δοκοῦσι γὰρ μοι
 καὶ νῆες ἀνδρῶν δεῖσθαι, καὶ ἀνδρες
 νηῶν, ἔπειτα μήδ' ἀν' ἐνδυμηθῶσαι πο-
 τε ἀνθρώποις πρὸς θαλάσσαν, εἰ μὴ
 ναῖς ἢ. σὺ γὰρ τὴν ἀνδρας μὲν τείχη, τεί-
 δε ἀνδρας πανήγυρις ὃ καὶ τὸν αὐ-
 τὸν λόγον εἶναι μὲν καὶ ἢ τῶν ἀνδρῶν
 ξυνοδοῦς, εἶναι δὲ αὐτὸ τὸ χρεῖον, εἰς
 ὃ καὶ ξυνοικίσει. καὶ ποσούτω μάλλον,

A rem iucundissimam, & eorum quæ
 ab hominibus fiant, Diis immor-
 talibus gratissimam. Quæ igitur ce-
 lebritatis huius est materia? Dico
 autem ceu si de huius statuæ ma-
 teria interrogarem responderes.
 Credo aurum & ebur statuæ ma-
 teriam esse, quoniam ex iis statua
 fit composita. Quæ autem, inquit
 Isagoras, incorporeæ rei potest esse
 materia? Maxima, inquit Apollo-
 nius, multumq; varia. Nam in pane-
 gyri templa sunt, & delubra, & stadia
 ad currendum, tum verò scenæ; &
 gentes plurimæ partim & finitimis,
 partim ex transmarinis regionibus
 venientes. ex multis insuper artibus
 & sophermatibus panegyris; ex ve-
 ra quoque sapientia & poetica; ex
 consultatiuis etiam, & disputatiuis
 orationibus, & musicis cantibus.
 Videtur, inquit Isagoras, non so-
 lum corporea esse panegyris, sed ex
 admirabiliore materia constare, quàm
 ciuitates. Studiosorum enim stu-
 diosissima quæque, & elegantium
 elegantissima in vnum cogit & cu-
 mulat panegyris. An igitur, ὦ Ισα-
 γορα, sicut plerique muros, aut na-
 ues existiment, ita nos homines exi-
 stimabimus? An aliud quid de ipsis
 opinabimur? Perfecta, inquit ille,
 ὦ Τυανensis, isthæc est opinio, &
 hanc sequi iustum est. Immo verò
 imperfecta, inquit Apollonius, si
 quis perinde atque ego de ipsa con-
 siderauit. Videtur enim mihi na-
 ues hominibus, & homines nau-
 bus indigere: nec fuisse vnquam
 censeo, vt homines de mari ali-
 quid cogitarent, nisi naues essent:
 pari modo etiam dicere possum
 muros ab hominibus conseruari,
 & homines rursus à muris. Eadem
 itaque ratione panegyrim dico ef-
 se quidem virorum conuentum, e-
 tiam esse locū ipsum, vbi illos con-
 uenire necesse est: atque eò magis,

quò muri quidem , & naues factæ non fuissent, nisi propter hominum vtilitatem. Hi autem agri manibus hominum non facti, sed potius corrupti sunt naturali qualitate , propter culturam ipsis ablatam. Et quæ bene à natura perducebantur, conuentus faciendi causa remota sunt: porticus namque & fontes & gymnasia humana arte fabricata sunt, ceu mœnia , atque naues. Alphéus autem iste , & stadia atque hippodromi, tum etiam luci ante homines in his locis fuerunt: & his quidem potum lauacrumque suppeditat : latitudo autem planicie ad equorum certamen est idonea; puluerulentus autem ager cursoribus: & Athletis spatia subministrat : cùm terminum quendam, & metas idoneas longitudo vallis præbeat : luci autem frondes exhibent, quibus victores coronentur; præbent etiam congruum locum, vbi Athletæ currendo se exerceant. Hæc igitur quòdam meditatùs Hercules , & naturalem Olympiæ pulchritudinem amans, locum ipsum dignum ludis, qui hîc etiam hodie celebrantur, & aptissimum esse iudicauit.

A ὅσα τεῖχη μὲν, καὶ νῆες, οὐ δ' αὖ ἐγγύοντο, εἰ μὴ δι' ἀνθρώπων* χρείας. κ. χίρας
 τὰ δ' ἡχεῖα ταῦτα, ὑπὸ χερῶν μὲν ἀνθρώπων ἐφθάρη, τὸ αὐτοχέδια μὴ εἶη ἀφαιρέδεντα. φύσεως δὲ ὅτι ἤκοντα, ἐπάξια τῶν συμφουτῶν ἐς αὐτὰ εἰομίσθη γυμνάσια μὲν γὰρ, ἔσοαι, ἔκ κρηῶναι, καὶ οἰκοί, τέχνη ταῦτα ἀνθρώπων εἰργάσθη, κατὰ τὰ τεῖχη, καὶ αἱ νῆες. Αλφείος δ' οὗτος, καὶ ἵπποδρόμος, καὶ σάδιον, καὶ ἄλσιν, πρὸ ἀνθρώπων δήπου ἐγγύοντο. ὁ μὲν, ἀποχεῶν ποτὸν εἶη, καὶ λαδρὸν, ὃ δ' ἄρῃ πεδίον ἐναγωνίσασθαι τοῖς ἵπποις, ὃ δὲ ἐγκονίσασθαι, καὶ διαδραμεῖν ἀθληταῖς, διὰ τὸ πρὸς ἑαυτῶν πῖνα ὄρον, αὐλῶνα, σάδις μῆκος. τὰ δ' ἄλσιν σεφανῶσαι τοὺς νικῶντας, καὶ τοῖς δρομικοῖς τῶν ἀθλητῶν γυμνάσια. C ταῦτα γὰρ ποὺ καὶ Ἡρακλεῖ ἐντυμηδέντι, καὶ τὸ αὐτοφύες τῆς Ολυμπίας ἀγαθέντι, ἐπάξια ἐφάνη ὁ χώρῳ τῶν ἐπὶ νῦν ἀσπυδαζομένων ἐνταῦθα.

Ad Trophonium Apollinis filium sub terram ingressum Apollonium, ac gratum id fuisse Trophonio. Tum de libello Antij suspenso, qui Apollonij fuerat. Quòdque in Antio regiam habuerit Adrianus, quòd eam urbem amaret præter ceteras (est autem Antium vrbs Italiae, quam mare alluit, quæ nunc Neptunus dicitur. Stephanus scribit Antior per θ literam aspiratam.) Deinde vndique ad Apollonium philosophiæ gratia accessisse discipulos.

CAP. VIII.

Cum iam dies quadraginta fuisset in Olympiis versatus Apollonius, ibique multa sapienter disputasset, In ciuitatibus Græcis, inquit, ô viri, vobiscum loquar in festis, in pompis, in mysteriis, in sacrificiis, in libationibus. Urbano

D Ημερῶν δ' τετραεκάκοντα διαλεχθεῖς ἐν Ολυμπία, καὶ πλείστα ἀσπυδάσας, καὶ κτ' πολὺς μὲν, ἔφη, διαλέξομαι ὑμῖν ἄνδρες Ἑλλήνες, ἐν πανηγύρεσιν, ἐν πομπαῖς, ἐν μυστηρίοις, ἐν θυσίαις, ἐν ἀσπυδαῖς. ἀσεεῖς

ὁ ἀνδρὸς δέονται. νῦν ὃ ἐς Λεβάδα
 χεῖ κατέβηναί με, ἐπεὶ τῷ Τροφονίῳ
 μή πω ξυγγέγονα. καὶ τοὶ ἐπιφοιτήσας
 ποτὲ τῷ ἱερῷ. Ἐἰπὼν ταῦτα, ἐχώρη δὴ
 ἐπὶ Ἀρκαδίας, οὐδενὸς ληπομένης τῆ
 δουμαζόντων αὐτὸν ἃ δὲ ἐν Λεβα-
 δείᾳ σόμιον, ἀνάκειτο μὲν Τροφονίῳ
 τῷ Ἀπόλλωνος, ἐσβατῆ* μόνοις τοῖς ὑ-
 πὲρ χησομῶν φοιτῶσιν. ὁρᾶται δὲ καὶ ἐν
 τῷ ἱερῷ, μικρὸν δὲ ἄνω ἔἰς ἱερῶ ἐν γηλό-
 φῳ. * Ξυγκλείσσι δὲ αὐτὸ σιδήρεοι ὀβε-
 λίσκοι, κύκλω περιβάλλοντες. ἢ ὃ κα-
 δοδος, οἷα ἰζησαντα ἐπισπασάσας. λυ-
 κῆ δ' ἐσθῆτι ἐσαλμένοι πέμπον, μὴ ἰ-
 πύτας ἐπάλλοντες ἐν ταῖν χεροῖν, μειλί-
 γματα ἐρπετῶν, ἀ τοῖς καπῆσιν ἐλχεῖ-
 πη. ἀναδίδωσι δὲ ἢ γῆ ἔσθ' μὲν, ἔ πορ-
 ρῶ ἔσθ' ὃ, πορρῶτάτω. καὶ γὰρ ὑπὲρ
 Λοκρῶν ἀναπέμπον, καὶ ὑπὲρ Φωκέ-
 ας. οἱ ὃ πλείστοι, περὶ τὰ Βοιωτῶν ὄρια.
 Ἐρμῆδων οὐκ ἐς τὸ ἱερόν, βέλομαι, ἐ-
 Φη, κατέβηναί ὑπὲρ Φιλοσοφίας. ἀν-
 πλερόντων ὃ τῆ ἱερέων, καὶ περὶ μὲν
 ἔσθ' πολλοὶς λεγόντων μὴ ἂν ποτὲ γῆλι
 ἀνθρώπων ἄραχιν ἐλεγχον τῆ ἱεροῦ,
 περὶ ὃ τῆ ἀνδρα, πλατιομύων* ἀπο-
 φράδας, καὶ ἔ κατὰρας χηῆσαι, τῆ μὲν
 ἡμέραν κείνῳ, διελέχθη περὶ τὰς
 πηγὰς τῆ Ἐρκυῆς ὑπὲρ αἰτίας ἔμαν-
 τείας, καὶ ἔσθ' μόνον γὰρ κείνο δι' αὐτῆ
 χεῖ τῆ χρωμύνας. ἐσπέρα δὲ ὡς ἐγέ-
 νετο, ἐλθὼν ἐπὶ τὸ σόμιον μὲν τῆ ξυ-
 ακολουθουμένων νέων, ἔ τέληρας τῆ
 ὀβελίσκων ἀνασπασίας, οἱ ξυμέχουσι
 τὰς τῆς παρόδου κλειῆδας, ἐχώρη ὑ-
 ποχθόνι. ἀπὸ τείβωνι, κατὰ περ
 ἐς διάλεξιν ἑαυτῆς σείλας. οὕτω π

χ. μόνον τ.
 σ.χ. καθ' ὅτι
 νῦν τὸ πῶν
 ἴδρυται τὸ
 πῆμας τῆ
 αἰγίου Χει-
 σπόμενος τῆ
 μάρτυρος.

σ.χ. ἀπὸ τῆ
 ρθὴ ἑδρας

A enim viro indigent. Nunc autem in
 Lebadeam descendere mihi neces-
 se est, quia Trophonium adhuc
 non sum affatus, licet aliquando il-
 lius templum intrauerim. His dictis
 in Arcadiam profectus est, nemi-
 nem relinquens eorum, qui ipsum
 admirabantur. Lebadeæ autem an-
 gustiæ Trophonio Apollinis filio
 sacratæ sunt, ad quas iis solum qui
 oracula petunt, aditus patet. Posi-
 ta autem est illius statua, non in
 templo, sed in tumulo, qui paulum
 templo supereminet: quem ferrei
 obelisci vndique claudunt, descen-
 sus autem adeo angustus est, ut non
 aliter quam sedendo ingredi quis
 possit. Demittuntur autem eo, qui
 intrare volunt albis vestibus indu-
 ti, & mellitas placentas manibus
 portantes, quibus reptilia demul-
 ceant, quæ intrantibus obuiam ser-
 punt. Emittit autem terra hos qui-
 dem longè, illos verò longissimè.
 C Quidam & ultra Locros Phocen-
 sésque emittuntur: plerique etiam
 ad Bœoticorum fines. Ingressus igi-
 tur templum Apollonis, Volo,
 inquit, ad oraculi interiora pene-
 trare philosophiæ causa: id cum
 prohiberent sacerdotes, & populo
 palàm dicerent, se nunquam incan-
 tatori homini concessuros, ut ora-
 culum polluat, ipsi Apollonio in-
 ualidas quasdam afferebant excusa-
 tiones. Quapropter eodice Apollo-
 nius ab ingressu se continuit, atque
 D secus *Hercynæ* fontem confidens,
 de causa modòque orandi dispu-
 tavit: causas afferens, cur ille solum-
 modo petentibus responderet. No-
 ctis autem principio, ad speluncæ
 fauces veniens plurimis adolescen-
 tibus comitatus, quatuor obeliscos,
 qui speluncæ aditū cludebant reuel-
 lens, sub terrâ penetrauit cum sua la-
 cerna, quasi ad colloquiū cōparatus: quod
 ipsi

ipfi
 face
 nis
 viri
 vt i
 tut
 fig
 tem
 ptem
 qui
 sum
 nius
 gaud
 enim
 locu
 ni, v
 philo
 bat
 Pyth
 sensu
 luit
 pens
 is loc
 tium
 ta. l
 scrip
 inco
 aute
 libel
 lonij
 drian
 las ali
 ligere
 drian
 bebat
 ras l
 delect
 tem i
 Apol
 losop
 rum
 effec
 re, s
 admi
 penit
 cius
 bant

ipſi Deo tam valde gratum fuit, vt A
 ſacerdotibus poſtmodum in ſom-
 nis apparens illos in admirationem
 viri conuerterit, eiſque præceperit,
 vt ipſum in Aulidem proſequeren-
 tur, quòd illic miranda quædam
 ſigna eſſet oſtenſurus: permifit au-
 tem, vt ibidem permaneret dies ſe-
 ptem, quòd alij nunquam eorum,
 qui ad oraculum intraffent, con-
 ceſſum fuerat. Detulit autem Apol-
 lonius libellum, vbi ea, quæ interro-
 gauerat, ab oraculo perſcripſit. Cùm B
 enim ingrederetur ſic Deum ille al-
 locutus eſt. Quamnam, ô Tropho-
 ni, veram virtutem, & puriſſimam
 philoſophiam eſſe putas? Contine-
 bat autem libellus ille opiniones
 Pythagoræ, quas illius oraculi con-
 ſenſu probatas eſſe monſtrare vo-
 luit. Eſt autem is libellus Antij ſuf-
 penſus, & ob eam maximè cauſam
 is locus celebratur. Eſt autem An-
 tium ciuitas Italiae ſecus mare poſi-
 ta. Hæc autem quæ de Trophonio
 ſcripſi multos eorum qui Lebedæa C
 incolebant, audiſſe ſcio. De libello
 autem hoc mihi relatum eſt, fuiſſe
 libellum hunc poſt mortem Apol-
 lonij delatum ad Imperatorem A-
 drianum, & ſimul Apollonij epiſto-
 las aliquot. Non enim omnes col-
 ligere potuit, atque hæc omnia A-
 drianus in regia, quam Antij ha-
 bebat, collocauit. Nam præter cete-
 ras Italiae ciuitates Antio maximè
 delectabatur Adrianus. Venerūt au-
 tem illuc ex Ionia familiares omnes
 Apollonij, quos Apolloniensēs phi-
 loſophos Græci vocabant: ibi loco-
 rum indigenis permifſi iuuentutem
 effecerunt, cùm numero, tum amo-
 re, ſtudioque erga philoſophiam
 admirabilem. Negligeabant autem
 penitus oratoriam facultatem, &
 eius diſciplinæ profefſores aſperna-
 bantur, quòd linguam duntaxat, non

τῷ θεῷ φίλα παρὰ τῶν, ὡς Ἰπι-
 σάντα τοῖς ἱερεῶσι τὸν Τροφώνιον,
 ἐς Ἰπίπληξιν τε αὐτοῖς κατὰ σῶμα
 ὑπὲρ τῆς ἀνδρός, ἐς αὐλίδα τε ἐ-
 πεδομαι κελύσαι πάντας, ὡς ἐκεί-
 ναδυσομῆρου θαυμασιώτατα ἀνθρώ-
 πων. ἀνέχε γὰρ δι' ἡμερῶν ἐπὶ αὐ-
 τῶν μὴ πῶ τις τῆς ὑπελθόντων τὸ
 μαντεῖον, φέρον βιβλίον παρ-
 σφοδρότατον τῆ ἐρωτήσεως. ὁ μὲν, γὰρ
 κατήλθεν εἰπὼν, τίνα, ὦ Τροφώνιε,
 καὶ σὺ πλεῖν ἔδρετῶ, ἢ καταρρο-
 τάτῳ φιλοσοφίαν ἠγῆ; τὸ δὲ βι-
 βλίον, τὰς Πυθαγόρου εἶχε δόξας,
 ὡς καὶ τῆς μαντείου τῆς σοφίας ταύ-
 τη ξυωπιδεμένου. ἀνάκει τὸ βιβλίον
 τῆς ἐν Ἀνθίῳ, ἢ αὐτοδάζεται διὰ
 πλεῖν ἀπάν. τὸ δὲ Ἀνθιον, Ἰταλῶν ἔ-
 ἐν Ἰπὶ θαλάτῃ. ταῦτα μὲν δὴ καὶ
 τῆς Λεβεδῆαν οἰκουμένων ξυγχωρῶ
 ἀκροάσατο. περὶ δὲ τῆς βιβλίου τού-
 του, γνώμη ἀποπεφάνθω μοι, δια-
 κομισθῆναι μὲν αὐτὸ βασιλεῖ Α-
 δριανῷ ὑπερῶ. ὅτε ἢ καὶ Ἰνας τῆς
 τῆς Απολλωνίου Ἰπισολῶν, οὐ γὰρ δὴ
 πάσας γε, καταμείναι ἐς τὰ βασι-
 λεια τὰ ἐν τῷ Ἀνθίῳ, οἷς μάλιστα
 δὴ τῆς περὶ Ἰταλίαν βασιλείων
 ἐχάρει. ἀφίκοντο δὲ αὐτῷ καὶ Ἰω-
 νίας ὁμιληταὶ πάντες, οἷς ὠνό-
 μαζον Απολλωνίου ἠκίας. ἔξυμ-
 νῶντες τοῖς αὐτόθεν, νεότης ἐχρῶν-
 το, θαυμάσαι ἀξιοὶ τῆς πλήθους, ἔ-
 τῆς ἐς τὸ φιλοσοφεῖν ὀρμῆς. ῥητο-
 ρικὴ μὲν γὰρ ἀπέκειτο ἀμελουμέ-
 νη. καὶ μικρὰ προσεῖχον τοῖς πλεῖ-
 τέχνῳ ξυγκροτήσιν, ὡς μόνου δι-

δασκάλου τῆς γλώττης. ὠδίζοντο δὲ
 ἐπὶ πλεῖστον μέινου φιλοσοφίαν πάν-
 τες. ὅσῳ ὡσπερ τοῦ Γύγας Φασί, &
 τοῦ Κροίσου, ἀκλείου ἀφείχαν τὰς
 τῆς δημοσίων θύρας, ἵνα ἀπαντῶν
 εἴη τοῖς δεικνύουσιν, οὕτω παρεῖχε πλεῖ-
 ῖστον σοφίαν τοῖς ἐρωτῶσι, ὡς
 πάντος ἐρωτῶν ζυγῶν. διαβαλ-
 λόντων δὲ αὐτὸν ἐνίαν ὅτι τὰς τῶν ἡ-
 γουμένων ἐπιδημίας ἐντρέποιο, καὶ
 ἀπαρτῶν τοῦ ἀκροατῆς ἐς τὰς ἡσυχίας
 μάλλον, καὶ πνεύματι ἀποσκώλυτος
 μετελαμῶν αὐτὸν τὰ πρῶτα, ἐ-
 πειδὼν τοῖς ἀγοραίοις προσόντας
 μάθη, νῆ Δί, εἶπεν, ἵνα μὴ ἐμπί-
 πῃσι τῇ ποιμνῇ λύκοι. τίς ἐβούλε-
 το αὐτῷ τῆς; τοῖς ἀγοραίοις ὄρων
 ἀποβλεπομένοις ὑπὸ τῶν πολλῶν,
 καὶ προσόντας ἐν πενίᾳ ἐς πλοῦ-
 τον, ἀπεχθείας τὸ οὕτως ἀσπαζόμε-
 νοις, ὡς αὐτὸ τὸ ἀπέχεσθαι πωλεῖν,
 ἀπῆγε τοῖς νέοις τὴν ζῶναι σοφίαν.
 καὶ τοῖς ζυγῶν ἐνοῦ-
 θέτει πικρότητι, οἷον ἀποπλῶων βα-
 φῆς ἀτόπη. διεβέβητο μὲν γὰρ πρὸς
 αὐτοὺς καὶ ἄλλοι χερόν. ὑπὸ
 δὲ τῶν ἐν Ρώμῃ δεσποτικῶν, καὶ
 τῶν δεδωμένων τε, καὶ ἀπολλυμένων,
 ἔτι διεπίδωτο* πρὸς πλεῖστον τέχνῃ, ὡς
 πάντα ταῦτα τῶν συκοφαντούτων,
 καὶ τῶν ἀνότις ἐπιρμένων ἡγεῖσθαι
 μάλλον, ἢ τῶν τυράννων.

28. διεπίδωτο

A autem mentem redderet eruditio-
 rem. Properabant igitur undique
 viri ad eius philosophiam perdif-
 cendam. Ipse autem (sicut de Gy-
 ge quondam, & Cræso perhibe-
 tur, apertas habuisse thesaurorum
 suorum fores, ut egentibus omni-
 bus inde liceret accipere) sic om-
 nibus volentibus suam impertieba-
 tur sapientiam, cum se quidam ca-
 lumniarentur, quod principum fa-
 miliaritates vitaret, & auditores
 B à rebus agendis ad nimiam quie-
 tem abduceret, redarguerent: e-
 tiam quod venientibus ad se mer-
 catoribus discipulos tanquam pe-
 cudes abigeret, Planè, inquit, ita
 facio, ne fortè lupi gregem inua-
 dant. quid autem hæc verba sibi
 voluerint, ostendam. Cum videret
 mercatores à pluribus cum ad-
 miratione quadam aspici, quod ex
 pauperib. diuites euasissent, odiùm-
 que ab iisdem ad eò contemni, ut
 lucri causa ab omnibus odio haberi
 parui facerent: adolescentes ab
 C eorum congressu abducebat: & si
 qui ad eum alloquendum venif-
 sent, grauib. verbis castigabat,
 ut iniustam illis maculam deleret.
 Aliàs enim in eos grauitè fuerat
 inuectus. De carcere verò vbi Ro-
 mæ inclusus fuerat, & de iis, qui
 cum eò vnà, partim vincti, partim
 autem necati fuerunt, ita sentiebat,
 ut calumniatorum, & eorum, qui
 D dicendi facundia possent, id opus
 magis, quàm tyranni esse opinaretur.

De prodigio & ostento, quod Græcè δισσημία dicitur, id verò fuisse aiunt coronam in cælo solem circundantem, quæ Græcè σέφαρος appellatur: significasseq; Domitianum à quodam, cui nomen Stephano, occisum iri, ut mox euenit. Quòdque compositus Græcia moribus in Ioniam nauigarit Apollonius. CAP. IX.

DV M in Græcia studiis intentus degebat Apollonius, in cælo tale quoddam prodigium apparuit. Corona quædam Iridi similis Solem circundedit: quæ radios eius, ac lumen obscurabat. Putabant igitur omnes tali signo rerum nouitatem aliquam portendi. Græciæ verò præfectus Athenis in Bæotiam Apollonium accersens, Audiui, inquit, Apolloni, te dæmonum quædam sapientia præditum esse. An etiam, inquit Apollonius, humana me scire audiuisti? Audiui, inquit ille, & auditis assentior. Quoniam igitur quod dixi confiteris, inquit Apollonius, noli de consiliis Deorum esse curiosus. Hoc enim ipsum humana laudat sapientia. Sed cum ille mitioribus verbis Apollonium placasset, & quæ cogitarat proferre vsus esset, Vereor, inquit, ne cuncta vertantur in noctem. Cui Apollonius, Confide, inquit. Nam hac nocte lumen aliquod prodibit. Post hæc Apollonius vbi rectè disposuisse censuit cuncta, quæ in Græcia componenda videbantur, & illic biennio mansisset, in Ioniam nauigauit: cumque socij & familiares omnes sunt secuti. Diutius autem apud Smyrnas & Ephesum philosophatus est: quamuis & alias Ionix ciuitates peragrauerit, & ab omnibus cum summa lætitia, voluptatèque susceptus est. Nam omnes magno illius desiderio tenebantur. Itaque industrij permultum lucri fecisse putabantur. quòd ad eos diuertisset.

A ΠΕΡΙ δὲ τῆς χροῦνος, ὃν ἐν τῇ Ἑλλάδι ἐνεασσοῦδαζεν, ἐπεὶ χροῦνος οὐρανὸν δισσημία τοιαύτη. τὸν τῆς Ἡλίου κύκλον περιελθὼν σέφαρος εἰκὼς Ἰερεὶ, πλεῖν ἀκτῖνα ἡμῶν. ὅτι μὲν δὴ ἐς νεώτερον ἢ δισσημία ἔφερε, δηλαδὴ πᾶσι. ὅσιν δὲ ἔρχων τῆς Ἑλλάδος καλέσας αὐτὸν ἔξ Αθηνῶν ἐς Βοιωτίαν, ἀκούω σε, εἶπεν, Απολλώνιε, ἄφρον ἐστὶ τὰ δαιμόνια· εἰ γὰρ, ἔφη, ἀκούεις ὅτι καὶ τὰ ἀνθρώπεια. ἀκούω, εἶπε, καὶ ζυμφοῦμαι. ἐπεὶ τοίνυν, ἔφη, ζυμομοιοῦμαι, μὴ πολυπραγμονεῖς θεῶν βουλάς· τοῦτ' ἢ ἢ τῶν ἀνθρώπων σοφία ἐπαυεῖ. ἐπεὶ δὲ ἐλιπαρὴ τ' Απολλώνιον εἶπεῖν ὅποι διαμοεῖται· δένειναι γὰρ μὴ ἐς νύκτα μεταστῆ πάντα, δαῖρρον, ἔφη, ἔσται γὰρ ἡ ἐν τῆς νύκτος ταύτης φῶς. μεταταῦθ' ὁ μὲν, ἐπειδὴ τῶν καὶ πλεῖν Ἑλλάδα ἰκανῶς εἶχε, δυοῖν ἐνδιατείνας ἐποίησεν, ἐπὶ ἐς Ἰωνίαν, ζυμομένης αὐτῆς ἐπαυρείας. καὶ τῶν μὲν πλείων χρονον, ἐφιλοσόφησεν πλεῖν Σμύρναν τε· καὶ πλεῖν Εφεσον Ἰπίων ἔτασ' ἄλλας, ἢ ἐν οὐδέμῃ τῶν πόλεων ἀποδὴς δοκῶν, ἀλλὰ καὶ ποδεῖσθαι * ἀ- κροῦσι αἰ. ζυμφοῦμαι ἢ κέρδος μέγα τοῖς δεξιόσι.

De causa mortis, ac de cade Domitiani, & quoto sua atatis anno interfectus fuerit: quòdque Ephesi id prädixerit Apollonius ex ipsa hora, qua tyrannus à Stephano sua sororis liberto occidebatur.

CAP. X.

ΕΩΘΟΥΝ ὁ θεὸς Δομετιανὸν Ἀ
 ἦδη τὸ τὸ ἀνθρώπων θεωρίας.
 ἔτυχε μὲν γὰρ Κλήμειρα ἀπεκτονῶς,
 ἀνδρα ὑπάτον, ὃ πτω ἀδελφῶ πτω
 εἰαυτῶ ἐδεδώκει. πρῶταγμα δ' ἐπε-
 ποιήσῃ πρὸς τρίτῳ, ἢ τετάρτῳ ἡ-
 μέραν τῆς φόνου, κακείνῳ ἐς ἀν-
 δρὸς φοιτᾶν· σέφδωθ' τοίνυν ἀπε-
 λυδερῶ τῆς γυναικὸς, ὃν ἐδήλου
 τὸ τῆς διοσημίας ἡμῶ. εἴτε Ὡ B
 τεθνεῶτα εὐθυμηθεῖς, εἴτε πάντας,
 ὥρμησε μὲν ἴσα τοῖς ἐλυδερῶτά-
 τοις ποτὲ Αθηναίοις Ἰππὶ τὸν τύραν-
 νον. Ζίφθ' δ' ὑφείρας τῷ τῆς δρι-
 σερας πῆχ, καὶ πτω χεῖρα Ἰπιδέ-
 σμοις ἀναλαβῶν, οἷ κατεαγῆαν, ἀ-
 πόντι τῆς δικαστηρίου θεωσελδῶν,
 δόμαί σου, ἔφη, βασιλῶ, μόνου·
 μέγαλα γὰρ ὑπὲρ ὧν ἀκροάση. ἐκ ἀ-
 παξιώσαντος ἢ τῆς τυραννὸς πτω ἀ-
 κροάσιν, ἀπολαβῶν αὐτὸν ἐς Ὡ δὴ
 δρῶνα, οὐτὰ βασιλῶ, οὐτὸ τέθνηκεν,
 εἶπεν, ὁ πολεμιώτατός σοι Κλήμεις,
 ὡς σὺ οἶδ'· ἀλλ' ἐστίν, οὐ ἐγὼ οἶδα. Ἐ
 ζωτῆτῆς εἰαυτὸν Ἰππὶ σέ· μέγα δὲ
 αὐτῶ βοήσαντος πρὸς ὧν ἠκουσε, τε-
 παραγκνῶ θεωσεσῶν ὁ σέφανος,
 Ἐ τὸ Ζίφθ' τῆς ἐσκβιασμῆς χε-
 ρὸς ἀνασπᾶσας, δῆκε τῆς μηροδ.
 πρὸς μὲν Ὡ αὐτῆς θάνατον, οὐ
 καιεῖαν πρὸς ἢ Ὡ μῆ ταῦτα, ἐκ
 ἀκαιρον. ὁδ' ἐρρωμένος μὲν ἢ ἄλλως
 τὸ σῶμα, γεγονῶς ἢ πρὸς τὰ πέντε

Extrudebant Dij tunc temporis
 Domitianū ab hominū imperio:
 eiusq; mortis causa in hunc maximè
 modum exorta est. Interfecerat Do-
 mitianus Clementē virum consularē,
 cui propriam sororem matrimonio
 desponderat, palàm etiā dixerat, post
 tertiā, quartāmve diem, ipsam quo-
 que ad virum esse profecturam. Ste-
 phanus igitur mulieris libertus, cuius
 nomen figuram visi pridem in cælo
 corona portenti significabat, siue de
 interfecto Clemente cogitans, siue
 omnium Romanorū ciuium condi-
 tionē miseratus, Tyrannum interficere
 perinde aggressus est, atque olim
 Atheniensiu liberrimi fecerat. Is igitur
 breuem gladiū in sinistra manus
 brachio collocās, manum tanquam
 fractam multis fasciis circumligauit:
 inde tyranno à foro, vbi ius dixerat,
 redeunti obuiā procedens, Opus mi-
 hi est, inquit, ὁ rex, secretò quædā tibi
 referre: audies autem ex me res ma-
 gnas, atq; mirabiles. Cūmq; tyrannus
 colloquium non abnueret, in porticu-
 cum, quæ regis adiacebat, illum de-
 duxit. Tunc Stephanus, Non est, in-
 quit, mortuus, vt arbitraris, inimicis-
 simus tibi Clemens, sed viuit adhuc
 egōq; id optimè scio, & ipse est, qui
 nunc aduersus te irruit. Clamātis au-
 tem regis, & ob ea, quæ audierat per-
 turbati Stephanus ab alligato bra-
 chio gladiū educens femur perfodit
 vulnere quidē ad subitam mortē fe-
 rendam non sufficiēti, sed non irritò,
 quippe quod extinguere tandem pos-
 set, cū nullis medicamentis esset
 curabile. Ille quidem alioquin robu-
 sto corpore, sed annos ætatis quinq;

supra quadraginta natus propter vul-
 nus minimè deiectus est; apprehen-
 sòque Stephano superincumbens,
 eruere oculos conabatur, & faciem
 aureo calice, qui fortè sacrorum
 causa astabat, pertundens, Palladem,
 vt sibi ferret auxilium, inuocabat.
 Audientes autem clamorem corpo-
 ris custodes, aliquo modo illum op-
 pressi cognouerunt. Vniuersi igitur
 accurrentes, cùm iam pœne exani-
 matum offendissent, aliquot illatis
 vulneribus interfecere. Et hæc qui-
 dem Romæ agebantur: Ephesi au-
 tem Apollonius eadem ipsa quasi
 ante oculos posita conspexit. Dum
 enim hæc Romæ in regia ageren-
 tur, ipse fortè in xyphi luco meridie
 disputabat: & primò quidem velut
 repentino pauore percussus vocem
 demisit; deinde cōcisè magis, quàm
 consueuerat, verba proferre cœpit,
 vt facere solent, quibus in media
 oratione nouum aliquod, & incre-
 dibile occurrit: tandem verò quasi
 eorum, quæ dicere vellet oblitus,
 conticuit toruis oculis in terram as-
 piciens: tres inde, aut quatuor pas-
 sus è loco vbi constiterat, progres-
 sus, Percute tyrannum, percute, cla-
 mabat; non vt qui è speculo verita-
 tis imaginem traheret, sed qui res
 ipsas ante ipsas fieri videret, & au-
 xilium afferre conaretur. Cùm stu-
 peret Ephesij, qui frequentes aderat,
 subsistens Apollonius, sicut facere
 solent, qui rem aliquam, dum fit, vi-
 dentes, quo tandem euasura sit, ex-
 pectant: tandem, confidite, inquit,
 ô viri: tyrannus namque occisus est
 hodie: quid autem dixi hodie? im-
 mo potius hoc ipso temporis mo-
 mēto, ita me Pallas adiuuet. Id enim
 eo ipso tempore gestum est, quo me
 cōticentem vidistis. Cùmq. insanire

A καὶ τετρακόντα ἔτη, ζωνεπλά-
 κη τραχίς. Ἐ καταβαλὼν Ὁ Στέ-
 φανον, ἐπέκειτο ἐπὶ ὀφθαλμοῖς
 ὀρύθων, καὶ τὰς παρειὰς ζωντεί-
 λων, πυθμῶνι χρυσῆς κύλικος αὐτῷ
 κειμήλιος πρὸς τὰ ἱερά. ἐκάλει δὲ
 καὶ πρὸς Ἀθηνῶν δρωγόν. Συ-
 νκίτες οὖν Ὁ δρυφόροι κακῶς
 ἀσπασθέντες, εἰσῆλθον ἀσέβοι, καὶ
 Β Ὁ τύραννον ἀπέκτειναν, λήποδυ-
 μοῦντα ἤδη. ταῦτ' ἐπράξατο μὲν
 καὶ πρὸς Ρώμῃ. ἐώρατο δὲ Ἀπολλ-
 λωνίῳ κατὰ πρὸς Ἐφέσον. διαλεχθῶ-
 μιν ὅτι πρὸς τῶν ζυγῶν ἀλ-
 σῆ καὶ μεσημβρίαν, ὅτε δὴ καὶ τὰ
 ἐν ταῖς βασιλείαις ἐγένετο, πρὸς
 τον μὲν ὑφῆκε τῆς φωνῆς, αἷ δὲ
 σασ· εἴτ' ἐλλιπέτερον, ἢ καὶ πρὸς ἐ-
 αὐτῷ δυνάμιν, ἠρμυδύσειεν ἴσα τοῖς
 C μεταξὺ λόγων διορασί π' ἔτρον. εἶ-
 τα ἐσιώπησεν, ὡσπερ Ὁ τῶν λόγων
 ἐκπεσόντες· βλέψας τὸ δρόνον ἐς πρὸς
 γῆν, καὶ πρὸς τὰς πρὸς, ἢ τέτρα-
 ρα τῶν βηματίων, πᾶσι Ὁ τύραν-
 νον, πᾶσι ἐβόα· οὐχ ὡσπερ ἐκ κα-
 τῶπρου πνὸς εἰδῶλον ἀληθείας ἐλ-
 κων, ἀλλ' αὐτὰ ὄρα, ἢ ζυλλαμ-
 βάνην* τὰ δρόμῳ. ἐκπεπληγμένος
 δὲ τῆς Ἐφέσου, πρὸς γὰρ διαλε-
 D γομῶν πᾶσα, ἐπὶ τῶν ὅσον Ὁ διο-
 ρῶντες ἐστ' ἀν' ἡγήται τῶν ἀμφι-
 βόλων τέλῳ· ἀρρέϊτε, εἶπεν, ὡ ἀν-
 δρες· ὁ γὰρ τύραννον ἀπέσφακτῶν
 τήμερον· τί λέγω τήμερον; δὲ π' νῆ
 πρὸς Ἀθηνῶν, δὲ π' πρὸς Ὁ καιρὸν
 τῶν ῥημάτων, οἷς ἐπεσιώπησα. μαρτίαν ὅ

το. ζυλλαμ-
 βάνην τ.

ταῦθ' ἠγορευμένων τῶν κ' πλὴν Εφε-
σον, καὶ βασιλευμένων ἀληθείην αὐτὸν,
δεδιότων δὲ τὸν τ' ἀκροάσεως κίνδυ-
νον, οὐ θαυμάζω, ἔφη, τῶν μὴ πω
προσδεχομένων τὸν λόγον, ὃν μήδ'
ἢ Ρώμη γινώσκῃ πᾶσα, ἀλλ' ἰδοὺ γι-
νώσκῃ. διαφορταῖ γὰρ καὶ πιστεύουσι
μὲν ἤδη μύριοι, πηδῶσι δὲ ὑφ' ἠ-
δονῆς δις τόσοι, καὶ διπλάσιοι τούτων,
καὶ τετραπλάσιοι, καὶ πάντες ὁ κεί-
νη δῆμοι. ἀφίξεται τοῦτ' ἡ ρῆμα ἔ-
δωρο. ἔ τ' ὁ μὲν μὴ εὐφρῆν ὑμᾶς ἐπ'
αὐτοῖς, ἀναβεβλήστω ἐς καιρὸν, ὃν
ἀπαγγελθήσεται ταῦτα. ἐγὼ δὲ εἶμι
προσβυξόμην τοῖς θεοῖς, ἵνα ἐρῶν
εἶδον.

A illum putarent Ephesij, cuperent
tamen vera esse, quæ diceret: sed
propter periculi magnitudinem ta-
libus verbis aures præbere metue-
rent, Non miror, inquit Apollo-
nius, vos mihi non habere fidem;
iam nunc ea narranti apud vos,
quæ nondum omnes qui Romæ
sunt, cognouere. Sed iam ecce co-
gnoscunt. Concurrunt enim vndi-
que & fidem habent, multique iam
ob gaudium saliant, immò verò po-
pulus vniuersus exultat: nec ita mul-
tò post nuntius hoc ipsum signifi-
cans adierit: propterea sacra facere
vos eousque differte, quoad certio-
res hac de re facti fueritis. Ego au-
tem pro iis quæ vidi, Deos adora-
tum proficiscor.

*Neruum post mortem Domitiani creatum Imperatorem scripsisse ad Apollonium, ut
ad se accederet, quidque ille responderit. hinc Apollonium quandiu vixit dicere fre-
quenter consuevisse, κατὰ βιώσας. εἰ δὲ μὴ διώγοι, κατὰ ἀποβιώσας. hoc est, Igno-
reris vixisse: at si id non queas, nesciaris interiisse. CAP. XI.*

ΕΤ' ἀπιστουμένων τούτων, ἦλθον οἱ
τῶν θαυμάσιων δρόμοι, μάρτυ-
ρες τ' ἑσφίας τῆς ἀνδρός. καὶ τῶν ἢ
τῆς τυραννίδος σφαγῆς, καὶ ἢ τῆς ἐνεγ-
κοδῆς ἡμέρας, καὶ ἢ μεσημβρίας,
καὶ ὁ κτείνοντες, πρὸς οὓς ἢ ἑρα-
κέλεισις, οὕτως εἶχεν, ὡς ὁ θεὸς τού-
των ἕκαστα διαλεγομένη τῷ ἀνδρὶ
ἀνέφανον. πελάκοντα δὲ ἡμέραις
μεταταῦτα, ἔπσειλαντος αὐτῷ τῆς
Νερούα, πλὴν μὲν δεξιῶν ἤδη τῶν
Ρωμαίων ἔχον, θεῶν τε βουλαῖς,
κακείνου, καταχρῆν δὲ ἀν' αὐτῷ
ῥᾶον, εἰ ξύμβουλος αὐτῷ ἔλθοι, τὸ
μὲν αὐτίκα, κείνο γράφει πρὸς
αὐτὸν αἰνίγμα, ξυωσόμεθα, ὡ βα-

Cum adhuc illi, quæ dicebantur,
non satis crederent, festinantes
tabellarij cum literis talia signifi-
cantibus superuenere, quæ etiam
Apollonij sapientiam testabantur.
Nam tyranni interfectio quo die
facta fuerat, & qua diei parte me-
ridie scilicet, & ab intersectoribus,
quos ille fuerat adhortatus, ita fa-
cta fuisse nuntiabatur, sicut dispu-
tanti Apollonio Dij præmonstraue-
rant. Post dies triginta, à Nerua
literas accepit, nuntiantes se Ro-
manorum imperio potitum esse:
idque cum Deorum numini, tum
Apollonij consiliis acceptum refer-
re, sperare autem se facilius illud gu-
bernaturū, si consiliario Apollonio
vti possit. Adeum igitur Apollonius
hoc ænigma rescripsit: Nos quidē, ὁ

rex, & quidem diu simul erimus: ubi neque nos aliis, neque alij nobis imperabunt. Iam enim (ut arbitrator) agnoscebat sibi citò è vita migrandum esse, & Neruam breui tempore imperare debere. Annū enim, & menses quatuor duntaxat imperauit, cū optimus rex & modestissimus haberetur. Post hæc autem ne dilectissimum amicum præfertim in imperio constitutum negligere videretur, epistolam ad eum scripsit, nonnulla monentem eorum quæ in imperio acturus esset, tum Damidem ad se vocans, Tuam, inquit, operam res præsentis exposcunt, cū enim arcana quædam in epistola contineantur, tum alia quædam sunt, quæ meo nomine regi nuntiari abs te velim. Serò autem viri calliditatem se percepisse scribit Damis. Epistolam enim optimè compositam, & res maximas continuisse refert: potuisset tamen ab alio etiam deferri: quæ igitur hac in te viri calliditas fuerit, ostendam. Consueuerat enim in omni vita Apollonius frequenter hanc sententiam proferre, Late cū vixeris: sin minus id potes, late cū sis è vita discessurus. Ut igitur à se Damidem amoueret, & ne coram testibus moreretur, occasionem epistolæ meditatus est, qua illum Romanam mitteret. Et Damis quidem cū ab eo discederet, vehementer se turbatum dicit, quamuis futurorum ignarus esset. Apollonius autem quamuis optimè sciret, quid euenturum esset, nihil tamen abeunti dixit, quale dicere solent, qui se nunquam amplius mutuo sint visuri, adeò persuadendi cupidus erat se semper esse victurum. Discedentem tamen his verbis admonuit: O Damis quanquam satis in te ipso habeas philosophiæ, me tamen respice.

A σιλῶ, χρόνῳ ἀλλήλοις πλείστον, ὄν
μήτε ἡμεῖς ἑτέρου, μήτ' ἄλλῃ ἢ
μὴ δέξοι, ζωεῖς ἴσως ἑαυτῶ τε ὡς
μετ' οὐ πολὺ μετασσομένης ἀνθρώ-
πων, Νερῶα τε, ὡς χρόνον βραχυῶ
δέξοντες. ἐς εἰαυτὸν γὰρ, καὶ μὴ ὡς
τέτληρας, τὰ δὲ βασιλείας αὐτῶ πρὸς-
βη, σωφρονεσάτω δοξασθῆ. ἵνα ὅ μὴ
ἀμύμων φαίνοιτο, Φίλου τε ἀγαθοῦ,
καὶ δέχοντος, ζωέθηκε μὲν ταῦτα
B πρὸς αὐτὸν Ἰππολίω, Σύμβουλον
τῶν δερκῶν. Ἐκαλέσας δὲ Δάμιν,
σοῦ, ἔφη, δεῖται ταῦτα: τὰ γὰρ ἀπόρ-
ρητα τῆς Ἰππολίης, γέγραπται μὲν
πρὸς τὸν βασιλέα· ἐστὶ δὲ οἷα ἢ ὑπὸ
ἐμοῦ λέγεσθαι, ἢ διὰ σοῦ. καὶ ὅψε ὁ
Δάμις ζωεῖν αὐτὸν φησὶ τῆ τέχνης. πῶ
μὲν γὰρ Ἰππολίω δέξασθαι τὰ αὐτῶ,
καὶ ὑπὲρ μεγάλων ζυγῶν ἀφῆται.
C πεμφθῆναι δὲ αὐτῶ καὶ δι' ἑτέρου. πῶ
οὐκ ἢ τέχνη ταῦδ' ὅς; πάντα δὲ χρό-
νον, ὄν ἐβίω, λέγει δὲ θαυμάσιον ἀφῆ-
τασθαι, λάδε βιώσας· εἰ δὲ μὴ δύ-
ναιο, λάδε ἀποβιώσας. ἀπέγαν οὐκ
ἑαυτῶ τὸν Δάμιν, ἵνα μὴ ὑπὸ μὴ-
τῶσι καταλύοι, πῶ Ἰππολίω ἐσκέ-
ψατο, καὶ τὸ ἀναφοιτῆσαι αὐτὸν ἐς τὴν
Ρώμην. αὐτὸς μὲν δὲ παθεῖν πᾶ-
πῶν αὐτὸς φησιν, οὐδὲ εἰδὼς τὰ μὴ-
D λόντα· τὸν δὲ εἰδόντα, μηδὲν μὲν οἱ
εἰπεῖν, ὡσπερ εἰώθασιν ὁ μνηκῆτ' ἀλ-
λήλοις ὀφόμενοι. τοσοῦτον αὐτῶ πρὸς-
εἶναι ἔπεπεισθαι ὅ, πᾶν ἔσαι. πρὸς-
γῆσαι ὅ ὡδὲ, ὡ Δάμι, καὶν Ἰππολίω
αὐτῶ φιλοσοφῆς, ἐμὲ ὄρα.

De morte Apollonij, et quot annos vixerit. Hinc ligato à Dictynna templi custodibus sponte sua vincula decidisse, atque ingresso eo in templum, canentium virginum auditum hoc canticum, εἶχε γὰρ, εἶχε ἐς οὐρανόν, εἶχε. hoc est, Veni à terra, veni in cœlum, veni.

CAP. XII.

ΤΑ μὲν δὲ ἐς Ἀπολλώνιον τὸ Τυαν-
 νεία Δάμιδι τῷ Ἀσσυρίῳ ἀναγε-
 γραμμένα, ἐς τὸν δὲ τὸν λόγον τελευ-
 τῆ· εἶχε ἐτελεύτα. ὡς δὲ Ἰσῆπου,
 καθ' ὃν ἐτελεύτα, πλείους μὲν λόγοι,
 Δάμιδι δὲ οὐδεὶς εἴρηται. ἐμοὶ δὲ,
 οὐδὲ τῆτο γρη παραλελείφθαι. δει-
 γὰρ που ὡς λόγῳ ἔχον τὸ εἰπεῖν
 πέρας. οὐδὲ ὑπὲρ ἡλικίας τῶνδρος
 εἴρηται οὐδὲν τῷ Δάμιδι, ἀλλὰ τοῖς
 μὲν, ὀγδοήκοντα, τοῖς δὲ ὑπὲρ τὰ
 ἐνενήκοντα. τοῖς δὲ, καὶ πρὸς τῷ
 ἑκατὸν ἔλθειν, μετρίων πάντ' ὁ σώ-
 μα, καὶ δὲ νεότητος ἢ ἡδίων.
 ἔστι γὰρ πρὸς ὡρα καὶ ὡς ῥυτίσιν,
 ἢ μάλιστα ὡς κείνῳ ἰωθισεν,
 ὡς εἰκόνες τὲ δηλοῦσι τῶνδρος ἐν τῷ
 Τύανῳ δὲ ἱερά, καὶ λόγοι μάλλον
 ὑμνοῦτες τὸ Ἀπολλωνίου γῆρας, ἢ
 τὴν Ἀλκιβιάδου ποτὲ νεότητα. τε-
 λυτῆσαι δὲ αὐτῷ, ὡς μὲν, ΕΦέ-
 σω δεξαπλόμῳ ὑπὸ δυοῖν δμω-
 αῖν. τεθάναι γὰρ ἡδὴ ὡς ἀπελεύθε-
 ροι, ὡς ὦν κατ' ἄρχας εἶπον. ἔλυ-
 θεφόσαντα δὲ τὴν ἑτέραν, αἰτίαν
 ὡς τῆς ἑτέρας ἔχον, ἐπεὶ μὴ τῷ
 αὐτῶν ἡξίωτο. ὡς δὲ Ἀπολλώνιον,
 καὶ δουλεύσαι φάναι ὡς σὴν σε
 αὐτῇ. τουτὶ γὰρ σοι ἀγαθοῦ δὲ ξεί-
 τελευτήσαντος οὐδὲ, ἢ μὲν, δουλεύειν
 κείνῳ. ἢ δὲ ἐκ μικρᾶς αἰτίας, δπο-
 δοῦσαι αὐτῷ καπῆλω, παρ' οὗ

ET de Apollonio quidē Tyanen-
 si hæctenus ab Assyrio Damide
 scriptū est. Nam de mortis genere, si
 modò mortuus est, nihil est à Dami-
 de scriptū. Sermones autē multi, va-
 riiq. circumferuntur, quos ego peni-
 tus omittendos non putavi, vt con-
 gruum finē nostra contineret oratio.
 Nam quo tempore ætatis mortuus
 fuerit, nihil à Damide scribitur. Alio-
 rum verò quidā octogesimū, alij no-
 nagesimum, pleriq. etiam centesimū
 ætatis annum excessisse perhibent, &
 corpus habuisse senio quidem cōfe-
 ctum, rectū tamen, & ad omnes vitæ
 vsus idoneum, ita vt aspectu penè iu-
 cundior esset, quàm in iuuetā fuerat.
 Inest enim & senib. propter reueren-
 tiā pulchritudo sua, quæ in illo ma-
 ximè vigeat, idq. ex eius imaginib.
 quæ Tyanis in tēplo cōstitutæ sunt,
 licet intueri. Hoc ipsum & orationes
 à quibusdā editæ ostendunt, quæ A-
 pollonij senectā laudabiliorē adoles-
 centia Alcibiadis fuisse testatur. Tra-
 ditur autē à quibusdam ipsum Epher-
 si decessisse, vbi duarū ancillarū mi-
 nisterio vtens degebat, vt illi dicunt.
 Iam enim liberti eius omnes, de qui-
 bus in principio diximus, decesserāt.
 Cūmq. ipse alteram ancillarū liber-
 tate donasset, accusabatur ab altera,
 quòd non se quoq. sicuti comitē iu-
 beret liberam esse. Cui Apollonius,
 Ne me perturbes, inquit, tibi enim
 magis expedit seruire, quàm liberam
 fieri. Illinc enim bonorū, quæ habitu-
 ra es, principiū tibi proueniet. Mor-
 tuo igitur Apollonio, cū illa quæ in
 seruitute relicta fuerat, alteri seruiret,
 ob paruā quandā indignationē, mer-
 catori cuidā vendita fuit, & quamuis

formosa nimum non esset, ab ipso vehementius amabatur. Cumque divitiis abundaret mercator, uxorem sibi illam ascivit, & ex illa filios procreavit. Alij in Lindo mortuum asserunt Apollonium, cum Palladis templum ingressus repente ex hominum conspectu disparuisset. Alij in Creta mirabiliori etiam modo interiisse narrant. Mansisse autem tunc temporis in Creta Apolloniū, quod magis quam antea admirationi esset: Ferunt etiam ipsum in Dictææ matris templum intempestivis horis quibusdam venire consuevisse; vbi templi custodes propter maximas quæ illic erant, divitias, canum vigilias complures præfecerant; qui ut à Cretensibus fertur, vrsos etiam, & eiusmodi alias beluas vincerent. Venienti tamen Apollonio non adlatrabant, sed demissa cauda accedentes illi blandiebantur magis etiam quam iis, quibus dudum iam erant assuefacti. Templi igitur antistes tanquam incantatorem & sacrilegum comprehensum ligauerunt accusantes: quod canibus placandis escam aliquam obiecisset. Ipse verò media ferè nocte sese vinculis eximens, custodibus, qui eum vinxerant, nominatim appellatis: ne discedens velle latere videretur, ad templi fores accessit, quæ ei ultro patuerunt. Cumque ipse templum intrasset, fores iterum ut erant antea, sese clauserunt, & vox quasi cantantium virginum in templo est audita. Erant verò cantantiū verba huiusmodi, *Veni de terra: veni. in cælum, ascende: nimirum, veni è terra sursum.*

A *πρίαδά πς οὐδ' ὑπρεπῆ οὔσαν. ἀλλ' ἐρῶν ἑστί, καὶ χημαπῆς ἰκάνος ὦν, γυναικά τε ἀνέπειν, Ἐ παίδας δ' ἐξ αὐτῆς ἐπείρασα. οἶδ' ἐν Λίνδῳ, τελευτήσαι αὐτὴν παρελθόντα ἐς τὸ ἱερόν τ' Ἀθηνᾶς, καὶ εἶσω ἀφανισθέντα. Ἐ δ' ἐν Κρήτῃ, Φασὶ δαυμασιώτῃ, ἢ ἐν Λίνδῳ. διατελεῖν μὲν ἐν τῇ Κρήτῃ Ἀπολλώνιον μάλλον, ἢ πρὸ τούτου δαυμαζόμενον. ἀφικέσθαι δ' ἐς τὸ ἱερόν τ' Δικτυῆς ἀωρεῖ. φυλακὴ δὲ τῶ ἱερῷ κωῶν ἐπιτέτακται, φρουροὶ τῶ ἐν αὐτῷ πλούτου. καὶ ἀξιοδοτῶν αὐτῶν Ἐ Κρήτες μὴτε τῶ δόκτων, μὴτε τῶ ὠδὲ ἀγρίων λείπεσθαι. οἶδ' οὐθ' ὑλακτεῖν ἤκοντα, σάμην τε αὐτὴν πρῶσιόντες, ὡς μηδὲ τῶ ἀγαν ἐδάδα. Ἐ μὲν δὴ τ' ἱερῶ περιεσάμενοι, ξυλλαβόντες αὐτὸν ὡς γόητα, καὶ λησῶν, δῆσαι, μείλιγμα τοῖς κωσὶ πρὸ βελήσται ἡ ἰσὶ αὐτῶ φάσκοντες. οἶδ' ἀμφὶ μέσας νύκτας ἑαυτὸν λύσαι. καλέσας δὲ τῶ δῆσαντας, ὡς μὴ λάθοι, δραμεῖν ἐπὶ τὰς ἑἰεροῦ θύρας. αἰδ' ἀνεπετάθησαν. παρελθόντος δ' εἶσω, τὰς μὲν θύρας ξυελθεῖν, ὡσπερ ἐκέκλιτο. βολῶ δὲ ἀδουσῶν παρθέτων, ἐμπεσεῖν. τὸ δὲ ἄσμα ἡ, σείχε γὰρ. σείχε. ἐς οὐρανὸν, σείχε. οἶδ' ἴδι οὐ τ' γῆς ἀνω.*

De immortalitate animorum adolescenti cuidam Apollonium post obitum predixisse.

CAP. XIII.

ΠΕΡΙ ψυχῆς δὲ ὡς ἀθάνατος εἶη, ἐφιλοσόφει ἐπὶ διδάσκων μὲν ὅτι ἀληθὴς ὁ ὑπὲρ αὐτῆς λόγος, πολυπραγμονεῖν δὲ καὶ ξυγχωρεῖν τὰ ὡδὲ μεγάλα. ἀφίκετο μὲν γὰρ εἰς τὰ Τύανα μαιράκιον, θρασυπέτατος ἔειπας, καὶ μὴ ξυμπδέμεν ἄλλοτεῖ λόγῳ· τὴν Ἰ Απολλωνίου δὲ αὐθρόπων μὲν ἤδη ὄντος, θαυμάζομενος δὲ ἐπὶ τῇ μεταβολῇ, ἔμηνδ' ἀνπλέξαι θαρρόωντος μηδενός, ὡς καὶ ἀθάνατος εἶη, λόγοι μὲν οἱ πλείους ὑπὲρ ψυχῆς ἐγίνοντο. καὶ γὰρ νεότης πρὸς αὐτόν, σοφίας ἐρεθίζουσα· τὸ δὲ μαιράκιον, οὐδαμῶς τῆς ψυχῆς ἀθανασία ξυμπδέμενον, ἐγὼ, ἔφη, ὡ παρόντες, τουτοῖ μῆνα δέκατον Απολλωνίῳ διατελῶ ἔξομεν, ἀναφύωαί μοι ὑπὲρ ψυχῆς λόγον· ὅτι οὕτω τεθναίνῃ, ὡς μήδ' ἐφίσαται δομένῳ, μήδ' ὡς ἀθάνατος εἶη πείθῃ. τοιαῦτα μὲν τὸ μαιράκιον τότε. πέμπτη δὲ ἀπ' ἐκείνης ἡμέρας πελασουδασάντων, κατέδαρτε μὲν οὐ διελέγετο· τῶν Ἰ *
 ξυμπδελόντων νέων, ἔμηνδ' ἔως βιβλίῳ ἦσαν· οἳ δὲ ἐαπούδαζον, γεωμετρικοὶ ἐπιχαράλλοντες τόποις τῆς γῆς. τὸ δ' ὡσπερ ἐμμανὲς ἀναπιδῆσαν, ὡμόυπνον, ἰδρῶπι τε πολλῷ ἐρρέϊτό τε, καὶ ἐβόα, πείδομαί σοι· ἐρομένων δ' αὐτὸ τῶν παρόντων ὅ, τι πέπονθεν, οὐχ ὀρεῖτε,

ισ. ὅτι
 ματαξὺ

DE anima verò, quòd sit immortalis, visus est etiam post mortem philosophari, & docere vera esse, quæ de illius immortalitate tradantur: cum tamen non fineret homines curiosius de re tam magna perscrutari. Venit enim Tyana adolescens quidam in disputando acutissimus, & qui non facilè veritati etiam cederet. Cùmque iam è vita migrasset Apollonius, magna erat opinionis eius facta mutatio: & licet apertè contradicere nemo auderet: aut mortalem animam esse palam asserere, varij tamen sermones habebantur. Multi namque illic iuvenes erant sapientiæ studiis dediti. Adolescens itaque opinioni de immortalitate animæ non consentiens, Ego, inquit, ὁ viri Tyanenses mensem iam decimum sum precatus Apollonium, vt mihi quid esset de anima sentiendum, reuelaret: ipse verò vsqueadè mortuus mihi videtur, vt oratium voces non audiat, nedum immortalẽ esse animam persuadeat. Hæc quidem coram populo adolescens est locutus. Post quintum verò diem, cùm apud populum identidem philosopharetur in eodem loco, vbi disputans constiterat, obdormiuit. Ceteri verò iuvenes, qui studia literarum sectabantur, partim libris legendis incumbabant, partim geometricas quasdam figuras designabant in puluere. Ille verò tanquam furore quodam correptus exiliens, multoque sudore manans, clamabat, Ego tibi fidem habeo, Apolloni. cùmque adstantes interrogarent, quidnã passus ita exclamaret, Nonne videtis,

qui, sapientem Apollonium vobis superflare, & omnia quæ dicuntur audire, cum ipse etiam rationes admirabiles de anima proferat. Cumque illi vbinam esset, interrogarent: à nullo enim ipsorum conspicietur, quanquam id multò magis optare se dicerent, quàm omnium hominum bonis potiri; Mihi soli, inquit, visibilis aduenit adolescens, de iis mecum locuturus, quæ antea non credebam. Audite igitur quæ tanquam oraculum quoddam mecum diuinitus est locutus:

Est anima immortalis, & incorrupta manebit,

Non tua res, verùm quæ prouidet omnia diuæ,

Quæ velut acer equus corrupto corpore vincis

Profilit, & tenui miscetur flamine cæli.

Cui graue seruitium est, atq; intolerabile visum.

Ast tibi quidnam opera est pretiū hac cognoscere, quantum

Talibus haudquaquã credas dum corpore viuus.

Sic manifestè Apollonij oraculum arcana protulit de ipsa anima, vt periti homines suam naturam cognoscentes, eò proficiscantur, quo fata iubent. Sepulchrum autem tanti viri, aut sepulchrale nusquam vidi, quamuis magnam habitabilis terræ partem peragrauerim. Omnium autem sermonibus tanquam Deus colitur. At Tyanenses regis illum honoribus prosequuntur. Nec immeritò, neque enim reges dedignati sunt iisdem honoribus illum honorare, quibus se ipsos dignos esse arbitrabantur.

A ἔφη, ὑμεῖς Ἀπολλώνιον τὸν ἑφόν, ὡς ᾤρα πυγμαίῃ τε ἡμῖν ἐπακροώμεθα τῆς λόγου, καὶ πρὸς ψυχῆς ῥα ψωδεῖ θαυμάσια; ποῦ δὲ ᾤσαί εἶφασαν, ὡς ἡμῖν γε οὐδαμῶς φαίνεται· καὶ τοὶ βουλευμένοις ἀνὰ τῆς μάλλον, ἢ τὰ πάντων ἀνθρώπων ἀγαθὰ ἔχον; καὶ τὸ μείρακιον, εἰοικέν μοι μόνῳ διαλεξόμεθα ἡκεῖν, ὑπὲρ ὧν μὴ ἴπισθαι ἀκούετ' οὐδ' οἶα τῷ λόγῳ ἴπισθάζοι.

Ἀθάνατος ψυχῆ, κ' οὐ χεῖμα σὸν, ἀλλὰ περνοίης.

Ἡ μὲν σῶμα μῦσανδρον, ἀτ' ἐκ δεσμῶν τοῦ ἵππου,

Ῥηιδίως περδορῶσα, κερᾶννυται ἠέλει κούφῳ,

Δηλῶ, καὶ πολὺτλητον ἄποτέρεσσαι λατρείῳ.

Σοὶ ᾧ π' ἴ δ' ὄφελος, ὁπότ' ἐκίετ' ἰῶν τότε, δόξῃς;

Ἡ π' μὲν ζωοῖσιν ἐὼν, πρὸς τῷ δὲ ματαύθῃς;

Καὶ σαφῆς ᾤσαί Ἀπολλωνίου τείποις ἔσηκεν ὑπὲρ τῆς ψυχῆς ἀπορήτων, ἴν' ἀθύμοι τ', καὶ πλεὺ αὐτῆς φύσιν εἶδοτες, οἱ πάντοισι μοῖραι, πορβόμηθα. τάφῳ μὲν οὐκ, ἢ ψωδοταφίῳ τανδρὸς, οὐδαμῶς περσυχῶν οἶδα, καὶ τοὶ τ' γῆς, ὁπόση ὄσιν, ἐπελθὼν πλείστω λόγοις ᾧ πανταχοῦ δαμονίοις*, κ' ἱερά. Τύανα δὲ βασιλείοις ἐπέποιμηδῆα τέλεισιν, οὐδὲ βασιλεῖς ἀπηξίουσιν αὐτῷ, ὧν αὐτοὶ ἠξίουῦτο.

... quod dicitur a Platone in Phaedro ...
... et in Timaeo ...
... et in Critias ...
... et in Charmide ...
... et in Lysis ...
... et in Symposium ...
... et in Meno ...
... et in Protagoras ...
... et in Gorgias ...
... et in Republica ...
... et in Theaetetus ...
... et in Sophista ...
... et in Parmenides ...
... et in Cratylus ...
... et in Hipparchus ...
... et in Euthydemus ...
... et in Theaetetus ...
... et in Sophista ...
... et in Parmenides ...
... et in Cratylus ...
... et in Hipparchus ...
... et in Euthydemus ...

... quod dicitur a Platone in Phaedro ...
... et in Timaeo ...
... et in Critias ...
... et in Charmide ...
... et in Lysis ...
... et in Symposium ...
... et in Meno ...
... et in Protagoras ...
... et in Gorgias ...
... et in Republica ...
... et in Theaetetus ...
... et in Sophista ...
... et in Parmenides ...
... et in Cratylus ...
... et in Hipparchus ...
... et in Euthydemus ...
... et in Theaetetus ...
... et in Sophista ...
... et in Parmenides ...
... et in Cratylus ...
... et in Hipparchus ...
... et in Euthydemus ...

ne
ip
ple
scri
tra
pera
dun
qu
le
ran
di
syll
ind
qua
tur
den
stil
lun
scri